

Ευρωπαϊκή
Επιτροπή

eTwinning: Διδασκαλία, δημιουργία, καινοτομία

#eTwinning

Erasmus+

Διευρύνοντας τους ορίζοντες, εμπλουτίζει τη ζωή.

Αθλητισμός

Jean Monnet

Νεολαία

Τριτοβάθμια εκπαίδευση

Επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση

Εκπαίδευση ενηλίκων

Σχολική εκπαίδευση

Erasmus+

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση διατίθενται στο διαδίκτυο (<http://europa.eu>).
Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2023

Print	ISBN 978-92-9488-242-4	doi:10.2797/372058	EC-05-23-045-EL-C
PDF	ISBN 978-92-9488-229-5	doi:10.2797/020188	EC-05-23-045-EL-N
EPUB	ISBN 978-92-9488-220-2	doi:10.2797/38001	EC-05-23-045-EL-E

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2023

Την παρούσα έκδοση επιμελήθηκαν η Ειρήνη Πατεράκη και ο Νικόλαος Μουράτογλου από την Κεντρική Υπηρεσία Υποστήριξης του eTwinning, την οποία διευθύνει το Ευρωπαϊκό Σχολικό Δίκτυο [European Schoolnet (EUN Partnership)], βάσει σύμβασης με τον Ευρωπαϊκό Εκτελεστικό Οργανισμό Εκπαίδευσης και Πολιτισμού, που χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι απόψεις που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τον ανάδοχο του έργου και δεν απηχούν την επίσημη θέση της αναθέτουσας αρχής. Η πολιτική περαιτέρω χρήσης εγγράφων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής διέπεται από την απόφαση 2011/833/ΕΕ της Επιτροπής, της 12ης Δεκεμβρίου 2011, για την περαιτέρω χρήση εγγράφων της (ΕΕ L 330 της 14.12.2011, σ. 39). Εάν δεν ορίζεται διαφορετικά, η περαιτέρω χρήση του παρόντος εγγράφου επιτρέπεται βάσει άδειας Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Αυτό σημαίνει ότι επιτρέπεται η περαιτέρω χρήση εφόσον αναφέρεται η πηγή και επισημαίνονται οι τυχόν αλλαγές.

Για κάθε χρήση ή αναπαραγωγή στοιχείων τα οποία δεν ανήκουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ενδέχεται να απαιτείται άδεια απευθείας από τους κατόχους των σχετικών δικαιωμάτων. Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν κατέχει τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας των εικόνων που δεν συνοδεύονται από την ένδειξη © Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΩΝ ΚΑΙ ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Φωτογραφία εξωφύλλου: © Ευρωπαϊκή Ένωση, 2023 - Seventyfour / stock.adobe.com, Άλλες

φωτογραφίες: © Ευρωπαϊκή Ένωση, 2023 - Pugun & Photo Studio / stock.adobe.com,

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2023 - inspiring.team / stock.adobe.com, © Ευρωπαϊκή Ένωση, 2023 - TWINS DESIGN STUDIO / stock.adobe.com

Γραφικός σχεδιασμός: Cecilia Brugnoli

Μετάφραση: Πωλίνα Διασάκου

Printed by Hofi Studio s.r.o. in the Czech Republic

eTwinning: Διδασκαλία, δημιουργία, καινοτομία

Περιεχόμενα

Πρόλογος	6
Εισαγωγή	8
1.1. Τι προσφέρει αυτό το βιβλίο;	10
Καινοτομία και εκπαίδευση	12
2.1. Αναθεώρηση της εκπαίδευσης: η δύναμη της καινοτομίας στη διαμόρφωση του μέλλοντος της μάθησης	13
2.2. Ευρωπαϊκές πολιτικές, δράσεις και πρωτοβουλίες για την εκπαίδευση και την καινοτομία	15
2.3. Πλαίσιο LifeComp: ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο δεξιοτήτων για μια καλύτερη ζωή στον αβέβαιο κόσμο μας	20
Όταν η καινοτομία εμπνέει τους εκπαιδευτικούς	26
3.1. Νηπιαγωγείο Αυλωναρίου, Εύβοια, Ελλάδα	27
3.2. Materská škola Il'jušínova 1, Μπρατισλάβα, Σλοβακία	32
3.3. OŠ Petra Preradovića, Ζαντάρ, Κροατία	35
3.4. Karlbergs Skola, Στοκχόλμη, Σουηδία	39
3.5. Colegiul Național Petru Rareș, Beclean, Ρουμανία	43
3.6. Collège et Lycée Pierre de Coubertin, Font Romeu, Γαλλία	48
3.7. İlhami Ertem Anadolu Lisesi, Edirne, Τουρκία	52
3.8. II Liceum Ogólnokształcące im. Króla Jana III Sobieskiego w Krakowie, Πολωνία	56
3.9. ITCS 'G. Zappa' di Saronno, Σαρόνο, Ιταλία	61
3.10. INS Ronda, Lleida, Ισπανία	65
Συμπέρασμα	70

Margaritis Schinas

Αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αρμόδιος για την
Πρώθηση του Ευρωπαϊκού Τρόπου Ζής

Χρειαζόμαστε πρωτοποριακές, καινοτόμες λύσεις για να αντιμετωπίσουμε τις κρίσεις του μέλλοντος. Συγκεκριμένα, θα χρειαστούμε έναν ακμαίο κλάδο υπερπροηγμένης τεχνολογίας, με άρτια καταρτισμένους επαγγελματίες που θα συνδυάζουν αξιόπιστα την επιστήμη και τη μηχανική με τον φυσικό, βιολογικό και ψηφιακό τομέα.

Χωρίς την εκπαίδευση, δεν θα μπορέσουμε να επιτύχουμε αυτόν τον στόχο.

Είναι σημαντικό να διασφαλίσουμε ότι οι νέοι της ΕΕ θα έχουν πρόσβαση σε καινοτόμο και ποιοτική εκπαίδευση και κατάρτιση και ότι οι ενήλικες θα έχουν πρόσβαση σε καινοτόμο και ποιοτική επανεκπαίδευση και επιμόρφωση. Πρέπει όλοι να μάθουν να σκέφτονται πέρα από τα καθιερωμένα. Ως εκ τούτου, με χαροποιεί το γεγονός ότι η κοινότητα του eTwinning επέλεξε ως θέμα για το 2023 την εκπαίδευση και την καινοτομία και αφιέρωσε αυτό το βιβλίο στο εν λόγω θέμα.

Η εκπαίδευση διαδραματίζει κεντρικό ρόλο στον σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την εφαρμογή καινοτόμων μεθόδων, καθώς και στην ανάδειξη ταλέντων. Η εκπαίδευση διαδραματίζει κίριο ρόλο στην ανάπτυξη, τη διάδοση και την αξιοποίηση των δυνατοτήτων γνώσης και καινοτομίας. Επιπλέον, η καινοτομία

στην εκπαίδευση είναι πολυσχιδής. Μπορεί να έχει τη μορφή της έγκαιρης διαπίστωσης των μαθησιακών αναγκών, της δυναμικής οργάνωσης της ομαδικής μάθησης, των νέων εκπαιδευτικών πόρων ή της υποστήριξης των μαθητών κατά τον προσανατολισμό τους.

Τι είναι, όμως, η εκπαίδευση χωρίς τους εκπαιδευτικούς;

Αυτό ακριβώς κάνει την κοινότητα του eTwinning τόσο ξεχωριστή. Το γεγονός ότι χορηγήθηκε στο πρόγραμμα Erasmus+ 2021-2027 συνολικός προϋπολογισμός άνω των 26 δισ. ευρώ αποτελεί αναγνώριση της σημασίας της εκπαίδευσης και της κατάρτισης. Στόχος μας ήταν να βρούμε περισσότερους και καλύτερους τρόπους για ανταλλαγές και μαθησιακή κινητικότητα, και το eTwinning, ως μέρος του Erasmus+, εξελίχθηκε σε μια από τις πιο εντυπωσιακές ιστορίες επιτυχίας μας.

Ευελπιστώ ότι οι καινοτόμες σχολικές πρακτικές στο φετινό βιβλίο του eTwinning θα εμπνεύσουν τους εκπαιδευτικούς και το διδακτικό προσωπικό που θα το διαβάσουν έτσι ώστε να δοκιμάσουν νέες δραστηριότητες και μεθόδους διδασκαλίας στην τάξη. Συνεχίστε να επικοινωνείτε με άλλους εκπαιδευτικούς για την ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών, συνεχίστε να μαθαίνετε ο ένας από τον άλλο και είμαι βέβαιος ότι του χρόνου θα διαβάζουμε για τα νέα, καινοτόμα έργα που θα έχετε αναπτύξει στις δικές σας τάξεις.

Μαζί, θα κάνουμε την Ευρώπη μια παγκόσμια δύναμη καινοτομίας, θεμελιωμένη στην ποιοτική εκπαίδευση και κατάρτιση.

Ο ορισμός της καινοτομίας είναι ένα μάλλον περίπλοκο εγχείρημα, καθώς μπορεί να σημαίνει διαφορετικά πράγματα για τον καθένα ανάλογα με το πλαίσιο και την οπτική του. Στην ουσία, **η καινοτομία είναι η νοοτροπία** που χαρακτηρίζει αυτόν ο οποίος είναι ανοιχτός σε νέες ιδέες, ο οποίος πειραματίζεται με διαφορετικές προσεγγίσεις και προτίθεται να πάρει ρίσκα για να επιφέρει θετικές αλλαγές.

Η καινοτομία στην εκπαίδευση μπορεί να αποφέρει πολλαπλά οφέλη τόσο στους εκπαιδευτικούς όσο και στους μαθητές. Μπορεί να **βελτιώσει την ποιότητα της εκπαίδευσης, να ενισχύσει τη συμμετοχή** και τα κίνητρα των μαθητών και να τους προετοιμάσει για τις προκλήσεις του μέλλοντος. Ωστόσο, όσον αφορά την προώθηση της καινοτομίας στην εκπαίδευση, μπορεί να υπάρξουν ορισμένες προκλήσεις. Οι εκπαιδευτικοί και τα σχολεία θα πρέπει να ξεπεράσουν διάφορα εμπόδια για να ενσωματώσουν με επιτυχία καινοτόμες πρακτικές στο πρόγραμμα σπουδών τους.

Μία από τις **κυριότερες προκλήσεις** είναι η έλλειψη πόρων και υποστήριξης. Οι εκπαιδευτικοί συχνά παλεύουν με την περιορισμένη χρηματοδότηση και την περιορισμένη πρόσβαση σε τεχνολογικά μέσα και ευκαιρίες επαγγελματικής ανάπτυξης. Επιπλέον, οι παραδοσιακές μέθοδοι διδασκαλίας και οι περιορισμοί του προγράμματος σπουδών ενδέχεται να εμποδίσουν τη διαδικασία της αλλαγής, καθιστώντας δύσκολη την ενσωμάτωση καινοτόμων προσεγγίσεων. Εξάλλου, οι ενδιαφερόμενοι φορείς, όπως οι γονείς και άλλα μέλη της κοινότητας, ίσως να μην κατανοούν ή να μην υποστηρίζουν πλήρως τις καινοτόμες πρακτικές, γεγονός που καθιστά δύσκολη την υλοποίηση νέων ιδεών.

Παρά τις προκλήσεις αυτές, υπάρχουν τρόποι με τους οποίους οι εκπαιδευτικοί και τα σχολεία μπορούν να προωθήσουν την καινοτομία στην εκπαίδευση, και το eTwinning είναι ένας από αυτούς. **Με τα χρόνια, το eTwinning έχει αρχίσει να θεωρείται μια καινοτόμος πρακτική** για εκπαιδευτικούς που επιδιώκουν να βελτιώσουν τις παιδαγωγικές τους μεθόδους και να προετοιμάσουν τους μαθητές τους για τις προκλήσεις του μέλλοντος. Το eTwinning προωθεί, επίσης, την καινοτομία μέσω της κοινωνικής, διανοητικής και συναισθηματικής ευεξίας στα σχολεία.

Επιπλέον, το eTwinning αποτελεί ένα εξαιρετικό παράδειγμα του πώς μπορεί να υποστηριχτεί η **συνεργατική μάθηση**, σημαντικό στοιχείο της καινοτόμου εκπαίδευσης σύμφωνα με το [ευρωπαϊκό πλαίσιο κατάρτισης 2030](#), μέσω ψηφιακών εργαλείων, επιτρέποντας στους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές να συνεργάζονται σε διάφορα έργα **εφαρμόζοντας καινοτόμες παιδαγωγικές μεθόδους**, όπως είναι η μάθηση βάσει έργου, το μοντέλο της ανεστραμμένης τάξης και η μάθηση βάσει έρευνας. Αυτές οι μέθοδοι προωθούν την κριτική σκέψη, την επίλυση προβλημάτων και τις επικοινωνιακές ικανότητες, επιτρέποντας στους μαθητές να αναπτύξουν τις απαιτούμενες δεξιότητες για **να επιτύχουν στον 21ο αιώνα**.

Έχοντας υπόψη ότι το [Σχέδιο δράσης για την ψηφιακή εκπαίδευση](#) (DEAP) υπογραμμίζει τη σημασία της ανάπτυξης των ψηφιακών δεξιοτήτων των εκπαιδευτικών και των μαθητών, το eTwinning μπορεί να αποτελέσει εξαιρετική ευκαιρία να αναπτύξουν αμφότεροι τις ψηφιακές τους δεξιότητες μέσω συνεργατικών έργων επάνω σε διάφορα θέματα καινοτομίας, όπως είναι η τεχνητή νοημοσύνη (TN) και η εικονική πραγματικότητα.

Το eTwinning προωθεί, επίσης, την ανάπτυξη πρόσθετων [βασικών δεξιοτήτων της διά βίου μάθησης](#) δίνοντας έμφαση στη μαθητοκεντρική και εξατομικευμένη μάθηση. Τα έργα του eTwinning ενθαρρύνουν **τους μαθητές να αναλάβουν ενεργό ρόλο στη μάθησή τους, καλλιεργώντας το αίσθημα της αυτενέργειας και της εμπλοκής τους.** Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να προσαρμόζουν τα έργα στις ανάγκες των εκάστοτε μαθητών, επιτρέποντάς τους έτσι να μαθαίνουν με τον δικό τους ρυθμό και τον δικό τους τρόπο.

Οι **δυνατότητες συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης** οι οποίες επικεντρώνονται σε καινοτόμες παιδαγωγικές πρακτικές, όπως η κατάρτιση στις νέες τεχνολογίες, οι στρατηγικές για συνεργατική μάθηση και οι προσεγγίσεις για εξατομικευμένη μάθηση, αποτελούν, επίσης, άλλη μια προσέγγιση καινοτομίας. Στο eTwinning παρέχονται στους εκπαιδευτικούς ευκαιρίες για να το κάνουν αυτό, για παράδειγμα συμμετέχοντας σε διαδικτυακά σεμινάρια, μαζικά ανοικτά διαδικτυακά μαθήματα και άλλα διαδικτυακά μαθήματα, αλλά, κυρίως, μέσω της δυνατότητας να μοιράζονται τις εμπειρίες και τις ιδέες τους με άλλους συναδέλφους τους και να μαθαίνουν ο ένας από τον άλλον.

Τέλος, τα [Σχολεία eTwinning](#)¹, **ως πρότυπα ενταξιακών και καινοτόμων οργανισμών μάθησης, μπορούν να προωθήσουν την καινοτομία υιοθετώντας μια προσέγγιση σε επίπεδο σχολείου,** που να περιλαμβάνει την προώθηση μιας κουλτούρας καινοτομίας η οποία θα χαρακτηρίζει όλη τη σχολική κοινότητα. Η προσέγγιση αυτή εμπλέκει όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των εκπαιδευτικών, των μαθητών, των γονέων και της ευρύτερης

κοινότητας, στην πορεία προς την καινοτομία. Τα Σχολεία eTwinning μπορούν να προωθήσουν τη συνεργασία και τη διαμοιρασμένη ηγεσία και να ενθαρρύνουν τους μαθητές να αναλάβουν ενεργό ρόλο στη μάθησή τους, να γίνουν φορείς αλλαγής και να προαγάγουν το αίσθημα της αυτενέργειας και της εμπλοκής. **Ως πρότυπα καινοτομίας, τα Σχολεία eTwinning μπορούν να αποτελέσουν έμπνευση ώστε και άλλα σχολεία να υιοθετήσουν παρόμοιες προσεγγίσεις** με στόχο τη διαμόρφωση μιας κουλτούρας καινοτομίας και συνεργασίας σε επίπεδο εκπαιδευτικού τομέα.

1.1. Τι προσφέρει αυτό το βιβλίο;

Στόχος αυτού του βιβλίου είναι η παροχή αξιόλογου περιεχομένου σχετικά με **την επίδραση του eTwinning στην εκπαίδευση και την καινοτομία, εμπνέοντας τους εκπαιδευτικούς να γίνουν δημιουργικοί με το eTwinning.**

Το πρώτο κεφάλαιο διερευνά τις έννοιες της καινοτομίας και της εκπαίδευσης, καθώς και τις πολιτικές, δράσεις και πρωτοβουλίες της ΕΕ για την εκπαίδευση και την καινοτομία. Στο δεύτερο κεφάλαιο παρουσιάζονται 10 μελέτες περιπτώσεων εκπαιδευτικών του eTwinning που εργάζονται σε σχολεία που έχουν λάβει την Ετικέτα Σχολείου eTwinning. Όσον αφορά τις μελέτες περιπτώσεων, οι εκπαιδευτικοί κλήθηκαν να συμμετάσχουν συμπληρώνοντας ένα ερωτηματολόγιο με θέμα τη δουλειά τους σε διάφορα έργα και τον ρόλο της καινοτομίας στα σχολεία τους. Επιπλέον, οι εκπαιδευτικοί συμμετείχαν σε διαδικτυακές συνεντεύξεις, κατά τη διάρκεια των οποίων τους τέθηκαν συμπληρωματικές ερωτήσεις για την καλύτερη κατανόηση της δουλειάς τους.

1 - Τα Σχολεία eTwinning αναγνωρίζονται επίσημα σε ευρωπαϊκό επίπεδο ως πρότυπα για το eTwinning και αποτελούν ένα δίκτυο πρωτοπόρων σχολείων που εμπνέουν τη μελλοντική ανάπτυξη της δράσης.

Η επιλογή έγινε με βάση κριτήρια όπως η κατανομή ανά χώρα, η εκπαιδευτική βαθμίδα [προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα, πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια, ανώτερη δευτεροβάθμια και αρχική επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (ΑΕΕΚ)] και ο τόπος εργασίας (αγροτική ή αστική περιοχή).

Για κάθε μελέτη περίπτωσης, θα μάθετε:

- πώς γίνεται αντιληπτή και εκδηλώνεται η καινοτομία στην καθημερινή διδακτική πρακτική των εκπαιδευτικών,
- ποια θέματα και αντικείμενα συνδέονται με την εκπαιδευτική καινοτομία στη διδασκαλία και τη μάθηση,
- πώς συνδέεται η καινοτομία με τα Σχολεία eTwinning,
- ποιες προκλήσεις αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευτικοί, οι μαθητές και τα σχολεία ως προς την προώθηση της καινοτομίας,
-

- πώς αντιμετωπίζονται αυτές οι προκλήσεις ή πώς μετατρέπονται σε ευκαιρίες,
- για τον αντίκτυπο της προώθησης της καινοτομίας στην εκπαίδευση,
- πώς τα έργα eTwinning ευνόησαν την υιοθέτηση της εκπαιδευτικής καινοτομίας.

Αυτές οι μελέτες περιπτώσεων αποτελούν μερικά μόνο παραδείγματα του τρόπου με τον οποίο το eTwinning έχει ενθαρρύνει την καινοτομία στην εκπαίδευση, και ευελπιστούμε να χρησιμεύσουν ως πολύτιμος πόρος και πηγή έμπνευσης για όλους τους εκπαιδευτικούς.

Ας βρούμε νέους και δημιουργικούς τρόπους για να εμπλέξουμε τους μαθητές και να τους μεταδώσουμε την αγάπη για τη μάθηση.

Ας καλωσορίσουμε την αλλαγή!

2.1. Αναθεώρηση της εκπαίδευσης: η δύναμη της καινοτομίας στη διαμόρφωση του μέλλοντος της μάθησης

Δημήτριος Βλαχόπουλος, Αναπληρωτής Καθηγητής και Διευθυντής Ηλεκτρονικής Μάθησης, Σχολή Διοίκησης του Ρότερνταμ, Πανεπιστήμιο Erasmus

Ως αποδεδειγμένα βασικός μοχλός της οικονομικής ανάπτυξης και της κοινωνικής πρόοδου, η καινοτομία διαθέτει τεράστιες δυνατότητες βελτίωσης των πρακτικών διδασκαλίας και μάθησης και αποτελεί τον τρόπο του λειτουργείων των σχολικών μονάδων. Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται αυξανόμενο ενδιαφέρον για τον ρόλο της καινοτομίας στη σχολική εκπαίδευση, καθώς οι εκπαιδευτικοί διερευνούν νέους τρόπους ενσωμάτωσης της καινοτομίας στην τάξη για να βελτιώσουν την εμπλοκή και την αποτελεσματικότητα της διδακτικής τους πρακτικής και οι διευθυντές/διευθύντριες των σχολείων εφαρμόζουν καινοτόμες μεθόδους για να επιφέρουν θετικές αλλαγές στη σχολική κουλτούρα, στην κατανομή των πόρων, στην επικοινωνία και στη συνεργασία. Η καινοτομία εξαρτάται από διάφορους παράγοντες, όπως είναι η κουλτούρα, οι αξίες, η ιστορία και οι τεχνολογικοί και οικονομικοί πόροι μιας συγκεκριμένης κοινωνίας, χώρας ή οργανισμού. Η επίδραση αυτών των

παραγόντων **καθιστά την καινοτομία μια έννοια εξαρτώμενη από το πλαίσιο, δεδομένου ότι αυτό που αποτελεί καινοτομία σε ένα πλαίσιο μπορεί να μη θεωρείται καινοτομία σε ένα άλλο πλαίσιο.**

Για παράδειγμα, η χρήση συστημάτων διαχείρισης μάθησης στη διδασκαλία και τη μάθηση μπορεί να θεωρηθεί καινοτομία σε ορισμένα πλαίσια, ιδίως εκεί όπου η πρόσβαση στην τεχνολογία είναι περιορισμένη. Ωστόσο, υπάρχουν χώρες ή/και εκπαιδευτικοί οργανισμοί όπου η χρήση αυτών των συστημάτων είναι ο κανόνας και η καινοτομία συνίσταται στη δημιουργική χρήση πιο προηγμένων τεχνολογιών για τη βελτίωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Συγκεκριμένα, τα συστήματα τεχνητής νοημοσύνης (TN) αποτελούν πλέον μέρος της καθημερινότητάς μας και, καθώς εξελίσσονται και εξαπλώνονται όλο και περισσότερο, είναι ζωτικής σημασίας να κατανοήσουμε σε βάθος τις επιπτώσεις τους στην εκπαίδευση. **Η τεχνητή νοημοσύνη σχετίζεται με την εκπαιδευτική καινοτομία ως μέσο υποστήριξης των εκπαιδευτικών και των μαθητών**, καθώς μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την ανάλυση δεδομένων που αφορούν τις επιδόσεις και την εμπλοκή των μαθητών, προσφέροντας πληροφορίες για τον τρόπο με τον οποίο μαθαίνουν οι μαθητές και για το ποιες παιδαγωγικές στρατηγικές είναι πιο αποτελεσματικές. Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε καθοδηγούμενες από τα δεδομένα αποφάσεις για τη βελτίωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων (προγνωστική ανάλυση). Τα συστήματα διδασκαλίας με τεχνητή νοημοσύνη μπορούν να παρέχουν στους μαθητές ανατροφοδότηση σε πραγματικό χρόνο και εξατομικευμένη καθοδήγηση, ενώ τα chatbot μπορούν να γίνουν οι εικονικοί βοηθοί διδασκαλίας των μαθητών, παρέχοντάς τους ακαδημαϊκή υποστήριξη. Η TN μπορεί να βοηθήσει τους εκπαιδευτικούς στη

δημιουργία εξατομικευμένου εκπαιδευτικού περιεχομένου, συμπεριλαμβανομένων σχεδίων μαθημάτων, κούιζ και τεστ. Φυσικά, **η δεοντολογική χρήση της τεχνητής νοημοσύνης είναι ζωτικής σημασίας**, ιδίως όσον αφορά την εξατομίκευση της μάθησης (κατάλληλα στοχευμένο μαθησιακό περιεχόμενο και προγράμματα σπουδών), το απόρρητο (προστασία των δεδομένων των μαθητών) και την ισότητα (αλγόριθμοι που μεροληπτούν ή προωθούν διακρίσεις). Στο πλαίσιο αυτό, είναι απαραίτητο τόσο οι εκπαιδευτικοί όσο και οι μαθητές να διαθέτουν βασικές γνώσεις σχετικά με την ΤΝ και τη χρήση δεδομένων, ώστε να μπορούν να ασχοληθούν με αυτή την τεχνολογία με εποικοδομητικό, αναλυτικό και ηθικό τρόπο και να αξιοποιήσουν πλήρως τα οφέλη της.

Επιπλέον, **η μάθηση μέσω παιχνιδιών και η ψηφιακή αφήγηση ιστοριών** είναι άλλα δύο παραδείγματα δημιουργικής χρήσης των τεχνολογικών εξελίξεων στην εκπαιδευτική καινοτομία που έχουν λάβει μεγάλη προσοχή τα τελευταία χρόνια. Με την πρόοδο της τεχνολογίας, η μάθηση μέσω παιχνιδιών έχει γίνει πιο διαδραστική, εμπυθιστική και ελκυστική. Για παράδειγμα, η οικονομική πραγματικότητα και το metaverse επέτρεψαν στους προσηλωτιστές παιχνιδιών να δημιουργήσουν τρισδιάστατα περιβάλλοντα που προσφέρουν μια αυθεντική μαθησιακή εμπειρία στους μαθητές. Οι πλατφόρμες μάθησης μέσω παιχνιδιών είναι πλέον προσβάσιμες από έξυπνα τηλέφωνα και ταμπλέτες, προσφέροντας ευελιξία και ευκολία. Η ψηφιακή αφήγηση συνδυάζει στοιχεία πολυμέσων για να διευκολύνει την κατανόηση αφηρημένων ιδεών και σύνθετων εννοιών και να βοηθήσει τους μαθητές να συγκρατήσουν τις πληροφορίες μένοντας προσηλωμένοι και κινητροδοτημένοι καθ' όλη τη διάρκεια της μαθησιακής διαδικασίας.

Επιπλέον, η καινοτομία έχει τη δυνατότητα να αλλάξει τη σχολική κουλτούρα προωθώντας μια κουλτούρα πειραματισμού, ευελιξίας, συνεργασίας και σκέψης προσανατολισμένης στα αποτελέσματα. Μπορεί, επίσης, να οδηγήσει σε μια πιο δυναμική και προσαρμόσιμη κατανομή πόρων, καθώς τα σχολεία μπορούν να δίνουν προτεραιότητα στις επενδύσεις που εξυπηρετούν καλύτερα το προσωπικό και τους μαθητές τους. Ο ψηφιακός μετασχηματισμός μεταβάλλει ραγδαία το εκπαιδευτικό τοπίο, παρέχοντας στους εκπαιδευτικούς διάφορα οφέλη, όπως αυξημένη ευελιξία, μειωμένο φόρτο εργασίας, βελτιωμένη επικοινωνία και καλύτερη αυτοαποτελεσματικότητα. Στο πλαίσιο αυτό, οι επικεφαλής των σχολείων καλούνται να εξετάσουν τις επενδύσεις στην τεχνολογική υποδομή, την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών και του προσωπικού, καθώς και τις πολιτικές και διαδικασίες για τη δεοντολογική και υπεύθυνη χρήση της τεχνολογίας. Μέσα από την υιοθέτηση μιας στρατηγικής και συνεργατικής προσέγγισης, οι επικεφαλής των σχολείων μπορούν να διαχειριστούν αποτελεσματικά τον ψηφιακό μετασχηματισμό και να διασφαλίσουν ότι η τεχνολογία θα χρησιμοποιείται με τρόπους που υποστηρίζουν τη μάθηση και τα επιτεύγματα των μαθητών και την επαγγελματική πρακτική και ευημερία του προσωπικού.

Αν και η τεχνολογία συνδέεται αναμφίβολα με την καινοτομία, η καινοτομία δεν αφορά μόνο την τεχνολογία. Αφορά τη διαδικασία καθιέρωσης νέων και δημιουργικών τρόπων σκέψης, διδασκαλίας, μάθησης και λειτουργίας, την προσαρμογή στις μεταβαλλόμενες ανάγκες των μαθητών και την εξεύρεση δημιουργικών λύσεων για την κάλυψη αυτών των αναγκών. Για παράδειγμα, **η μικτή μάθηση** δεν είναι απλώς ο συνδυασμός της συμβατικής διά ζώσης διδασκαλίας με τη διαδικτυακή διδασκαλία, αλλά

προϋποθέτει μια σκόπιμη και τεκμηριωμένη παιδαγωγική προσέγγιση για την ενσωμάτωση της τεχνολογίας στη μαθησιακή διαδικασία. Η ενεργητική μάθηση, η συνεργατική μάθηση και η εξατομικευμένη μάθηση αποτελούν [παιδαγωγικές προσεγγίσεις](#) θεμελιώδεις για την επιτυχία της μικτής μάθησης. Η τεχνολογία θα επιφέρει την καινοτομία εφόσον ενσωματωθεί μελετημένα στις παιδαγωγικές θεωρίες, καταστεί προσιτή σε όλους και αξιοποιηθεί από καταρτισμένους εκπαιδευτικούς και μαθητές εξοικειωμένους με αυτήν.

Ως αποτέλεσμα αυτής της έκφρασης της καινοτομίας στη σχολική εκπαίδευση, οι μαθητές ενισχύουν τη δημιουργικότητα, την κριτική σκέψη, τη συνεργασία, την επικοινωνία, τον πληροφοριακό και ψηφιακό γραμματισμό τους και άλλες σημαντικές δεξιότητες ζωής του 21ου αιώνα, ενώ παράλληλα έχουν καλύτερη πρόσβαση σε πόρους και εξατομικευμένες μαθησιακές λύσεις. **Η καινοτομία μπορεί, επίσης, να συμβάλει στην ευεξία και την αυτοφροντίδα των εκπαιδευτικών και των μαθητών** μέσω της παροχής πόρων και εργαλείων που προωθούν την ψυχική υγεία και ευεξία, όπως εφαρμογών ενσυνειδητότητας, σεμιναρίων και οδηγών, καθώς και εργαλείων για την παρακολούθηση της σωματικής δραστηριότητας και των μαθησιακών εργασιών, τα οποία ενδείκνυνται για τη διαχείριση του άγχους και την προτεραιοποίηση της (ψυχικής) υγείας.

Η καινοτομία έχει εξελιχθεί σε κινητήρια δύναμη στη σχολική εκπαίδευση, **καθώς οι εκπαιδευτικοί και οι επικεφαλής των σχολείων διερευνούν νέους τρόπους για τη βελτίωση των πρακτικών διδασκαλίας και μάθησης** μέσω της ενσωμάτωσης της τεχνολογίας και των δημιουργικών παιδαγωγικών προσεγγίσεων. Η ΤΝ, η μάθηση μέσω παιχνιδιών και η ψηφιακή αφήγηση είναι μερικά μόνο παραδείγ-

ματα του τρόπου με τον οποίο μπορεί να χρησιμοποιηθεί η τεχνολογία για τη βελτίωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων και την προώθηση μιας κουλτούρας πειραματισμού, συνεργασίας και σκέψης προσανατολισμένης στα αποτελέσματα. Είναι, ωστόσο, σημαντικό να διασφαλιστεί ότι η χρήση της τεχνολογίας θα είναι δεοντολογική και υπεύθυνα, θέτοντας ως προτεραιότητα την εξατομίκευση της μάθησης, την προστασία της ιδιωτικής ζωής και την ισότητα. Από την καινοτομία στη σχολική εκπαίδευση δεν ωφελούνται μόνο οι μαθητές, ενισχύοντας τις δεξιότητες ζωής τους για τον 21ο αιώνα, αλλά προωθείται, επίσης, η ευεξία και η αυτοφροντίδα τόσο των εκπαιδευτικών όσο και των μαθητών. Μέσω μιας **στρατηγικής και συνεργατικής προσέγγισης, οι επικεφαλής των σχολείων μπορούν να διαχειριστούν αποτελεσματικά τον ψηφιακό μετασχηματισμό** για να υποστηρίξουν τη μάθηση και τις επιδόσεις των μαθητών και την επαγγελματική πρακτική και ευημερία του προσωπικού.

2.2. Ευρωπαϊκές πολιτικές, δράσεις και πρωτοβουλίες για την εκπαίδευση και την καινοτομία

Ο ψηφιακός μετασχηματισμός, που καθοδηγείται από την καινοτομία και την τεχνολογική ανάπτυξη, αναδιαμορφώνει την εκπαίδευση και την κατάρτιση,

καθιστώντας την απόκτηση ψηφιακών ικανοτήτων καθοριστικής σημασίας σε ένα περιβάλλον όπου οι ψηφιακές τεχνολογίες κυριαρχούν όλο και περισσότερο. Η προηγμένη συνδεσιμότητα, η χρήση ψηφιακών συσκευών και η αυξανόμενη ανάγκη για ψηφιακές δεξιότητες αποτέλεσαν καταλύτες για τον ψηφιακό μετασχηματισμό των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης. Η πανδημία COVID-19 ενίσχυσε περαιτέρω την αναγκαιότητα εξέλιξης της χρήσης της τεχνολογίας στην εκπαίδευση και την κατάρτιση. Απαιτούνται κατάλληλες ικανότητες και δεξιότητες, καθώς και ψηφιακή υποδομή και εξοπλισμός για να διασφαλιστεί ότι οι εκπαιδευτικοί θα είναι επαρκώς εξοπλισμένοι με τα τεχνολογικά εργαλεία. Για την προσαρμογή της εκπαίδευσης στην ψηφιακή εποχή είναι ουσιαστικής σημασίας η διασφάλιση της ορθής υλοποίησης στις διάφορες βαθμίδες και στους διάφορους τομείς της εκπαίδευσης και της κατάρτισης. Στο σημείο αυτό υπεισέρχεται το Σχέδιο δράσης για την ψηφιακή εκπαίδευση (DEAP) ως έκκληση για ευρύτερη συνεργασία σε ευρωπαϊκό επίπεδο για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων και την ανάδειξη αυτών των δυνατοτήτων, καθώς και για τη στήριξη της εκπαιδευτικής και επιμορφωτικής κοινότητας, συμπεριλαμβανομένων των εκπαιδευτικών και των μαθητών σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.

Σχέδιο δράσης για την ψηφιακή εκπαίδευση 2021-2027

Το Σχέδιο δράσης για την ψηφιακή εκπαίδευση 2021-2027 είναι μια εμβληματική πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οποία εγκρίθηκε τον Σεπτέμβριο του 2020. Καθορίζει το πλαίσιο για μια υψηλής ποιότητας, χωρίς αποκλεισμούς και προσβάσιμη ψηφιακή εκπαίδευση, η οποία υποστηρίζεται από την ενισχυμένη συνεργασία και ανταπόκριση σε επίπεδο ΕΕ. Οι δύο μακροπρόθεσμες στρατηγικές προτεραιότητες

της πρωτοβουλίας είναι η προώθηση της ανάπτυξης ενός οικοσυστήματος ψηφιακής εκπαίδευσης υψηλών επιδόσεων και η βελτίωση των ψηφιακών δεξιοτήτων και ικανοτήτων για όλους. Στο πλαίσιο αυτών των δύο προτεραιοτήτων πρόκειται να υλοποιηθεί μια σειρά δράσεων. Επιπλέον, το σχέδιο οδήγησε στη δημιουργία ενός Ευρωπαϊκού Κόμβου Ψηφιακής Εκπαίδευσης, μιας διατομεακής κοινότητας πρακτικής που προωθεί τη συνεργασία και την ανταλλαγή πληροφοριών. Η υλοποίηση των 13 δράσεων είναι σε εξέλιξη, και πάνω από τις μισές από αυτές έχουν ήδη ολοκληρωθεί.

Στόχος του DEAP είναι να διασφαλιστεί η ενίσχυση της συνεργασίας και η στενότερη σύνδεση μεταξύ όλων των βασικών φορέων σε ολόκληρη την ΕΕ. Πέραν της τυπικής εκπαίδευσης, καλύπτει επίσης την άτυπη και μη τυπική εκπαίδευση, με βάση την προσέγγιση της διά βίου μάθησης.

Το DEAP συμβάλλει στην υλοποίηση της προτεραιότητας της Επιτροπής «Μια Ευρώπη έτοιμη για την ψηφιακή εποχή» και του σχεδίου [NextGenerationEU](#). Υποστηρίζει, επίσης, τον [μχχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας](#), που έχει ως στόχο τη δημιουργία μιας πιο πράσινης, ψηφιακής και ανθεκτικής ΕΕ. Αποτελεί βασικό παράγοντα υλοποίησης του οράματος ενός [Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης](#) μέχρι το 2025 και συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων του [Ευρωπαϊκού θεματολογίου δεξιοτήτων](#), του [σχεδίου δράσης για τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων](#) και της [Ψηφιακής Πυξίδας 2030: Η ψηφιακή δεκαετία της Ευρώπης](#).

Τα παρακάτω παραδείγματα δράσεων ενδιαφέρουν κυρίως παιδαγωγούς και εκπαιδευτικούς, ενώ παράλληλα αναδεικνύουν τις διαφορετικές προσεγγίσεις και τη σημασία της καινοτομίας και της

τεχνολογίας μέσα από την ποικιλία των δράσεων στην ψηφιακή εκπαίδευση.

Σχέδια ψηφιακού μετασχηματισμού για ιδρύματα εκπαίδευσης και κατάρτισης

Η εν λόγω δράση στο πλαίσιο του DEAP περιλαμβάνει τη στήριξη των σχεδίων ψηφιακού μετασχηματισμού των ιδρυμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης μέσω έργων συνεργασίας χρηματοδοτούμενων από το Erasmus+. Περιλαμβάνει τη δημιουργία [Ακαδημιών Εκπαιδευτικών Erasmus+](#) για την ενίσχυση των ψηφιακών παιδαγωγικών μεθόδων και την υποστήριξη των εκπαιδευτικών στη χρήση ψηφιακών εργαλείων, καθιστώντας το συγκεκριμένο ζήτημα μία από τις προτεραιότητές του. Οι Ακαδημίες Εκπαιδευτικών Erasmus+ δημιουργούν ευρωπαϊκές συμπράξεις και προωθούν τη συνεργασία μεταξύ ιδρυμάτων εκπαίδευσης εκπαιδευτικών και παρόχων κατάρτισης. Στόχος τους είναι να παράσχουν υποστήριξη στους εκπαιδευτικούς κατά την εισαγωγή τους στο επάγγελμα και να συμβάλουν στην επαγγελματική τους ανάπτυξη. Ενθαρρύνουν την πολυγλωσσία, τη γλωσσική επίγνωση, την πολιτιστική ποικιλομορφία και τη διευρυμένη διακρατική συνεργασία μεταξύ των ιδρυμάτων κατάρτισης εκπαιδευτικών. Σκοπός των ακαδημιών είναι να δημιουργήσουν δίκτυα κοινότητας πρακτικής για την εκπαίδευση των εκπαιδευτικών, να προσφέρουν στους εκπαιδευτικούς εκπαιδευτικά προγράμματα, μαθήματα και άλλες ευκαιρίες μάθησης σχετικά με τις προτεραιότητες της ΕΕ, όπως η μάθηση στον ψηφιακό κόσμο, η βιωσιμότητα, η ισότητα και η ένταξη, και να αναπτύξουν και να δοκιμάσουν διαφορετικά μοντέλα κινητικότητας στην αρχική εκπαίδευση των εκπαιδευτικών και τη συνεχή επαγγελματική τους ανάπτυξη.

Επιπλέον, η δράση αυτή προβλέπει τη διάθεση του [SELFIEforTEACHERS](#), ενός

διαδικτυακού εργαλείου αναστοχασμού που βοηθά τους εκπαιδευτικούς της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης να αξιολογήσουν τις ψηφιακές τους ικανότητες και να οργανώσουν την περαιτέρω κατάρτισή τους. Μπορεί να εγγραφεί οποιοσδήποτε εκπαιδευτικός πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, εντός ή εκτός ΕΕ. Αφού ολοκληρώσουν μια αυτοαξιολόγηση μέσω αναστοχασμού, οι συμμετέχοντες λαμβάνουν πιστοποίηση και μπορούν να υποβάλουν αίτηση για μια ψηφιακή πλακέτα.

Το SELFIEforTEACHERS, που ξεκίνησε τον Οκτώβριο του 2021, είχε φτάσει τους 100 000 χρήστες μέχρι τον Ιανουάριο του 2023.

Κοινές κατευθυντήριες γραμμές για εκπαιδευτικούς και παιδαγωγούς για την προώθηση του ψηφιακού γραμματισμού και την καταπολέμηση της παραπληροφόρησης μέσω της εκπαίδευσης και της κατάρτισης

Ο ψηφιακός γραμματισμός και η καταπολέμηση της παραπληροφόρησης κατέχουν κεντρικό ρόλο στο DEAP 2021-2027. Οι [κατευθυντήριες γραμμές για τους εκπαιδευτικούς και τους παιδαγωγούς για την προώθηση του ψηφιακού γραμματισμού και την καταπολέμηση της παραπληροφόρησης μέσω της εκπαίδευσης και της κατάρτισης](#) άρχισαν να αναπτύσσονται τον Οκτώβριο του 2022 από μια ομάδα ειδικών της Επιτροπής για την καταπολέμηση της παραπληροφόρησης και την προώθηση του ψηφιακού γραμματισμού μέσω της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, και συνοδεύονται από την τελική έκθεση της ομάδας ειδικών.

Απευθύνονται σε εκπαιδευτικούς και παιδαγωγούς της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και παρέχουν στοχευμένη, πρακτική καθοδήγηση, περιλαμβάνοντας, για παράδειγμα, πρακτικές συμβουλές, σχέδια δραστηριο-

τήτων, πληροφορίες για διάφορα θέματα και επισημάνσεις. Στόχος είναι η καλύτερη κατανόηση του ψηφιακού γραμματισμού μέσω της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, η προώθηση της υπεύθυνης χρήσης των ψηφιακών τεχνολογιών με κριτικό πνεύμα, η ενημέρωση του κοινού και η βελτίωση της γνώσης σχετικά με την παραπληροφόρηση. Παράλληλα, προωθούν την καλύτερη ενημέρωση και γνώση σχετικά με την παραπληροφόρηση και καθιστούν δυνατή την υπεύθυνη και ασφαλή χρήση των ψηφιακών τεχνολογιών.

Διαβάστε το [ενημερωτικό δελτίο](#) και το [πληροφοριακό γράφημα](#) σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για εκπαιδευτικούς και παιδαγωγούς για την καταπολέμηση της παραπληροφόρησης και την προώθηση του ψηφιακού γραμματισμού μέσω της εκπαίδευσης και της κατάρτισης. Οι κατευθυντήριες γραμμές είναι μεταφρασμένες σε όλες τις επίσημες γλώσσες της ΕΕ.

Δεοντολογικές κατευθυντήριες γραμμές για τη χρήση της ΤΝ και των δεδομένων στη διδασκαλία και τη μάθηση για εκπαιδευτικούς

Επιπλέον, τον Οκτώβριο του 2022 η Επιτροπή δημοσίευσε τις [Κατευθυντήριες γραμμές δεοντολογίας για εκπαιδευτικούς σχετικά με τη χρήση της ΤΝ και των δεδομένων στη διδασκαλία και τη μάθηση](#). Μια ομάδα ειδικών ανέπτυξε αυτές τις κατευθυντήριες γραμμές και τις αντίστοιχες για την παραπληροφόρηση. Η ομάδα, που έχει συσταθεί από την Επιτροπή, αποτελείται από ειδικούς σε θέματα ΤΝ και δεδομένων στην εκπαίδευση και την κατάρτιση. Οι κατευθυντήριες γραμμές παρέχουν στους διδάσκοντες και στο εκπαιδευτικό προσωπικό, ιδίως στα σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, πρακτική υποστήριξη και καθοδήγηση χρησιμοποιώντας συγκεκριμένα παραδείγματα.

Στο πλαίσιο της δράσης αυτής περιλαμβάνονται περαιτέρω δραστηριότητες,

όπως δύο προσκλήσεις υποβολής προτάσεων που δημοσιεύθηκαν το 2021 για την ευαισθητοποίηση σχετικά με τις ευκαιρίες και τις προκλήσεις των αναδυόμενων τεχνολογιών στην τάξη: μία για την ερευνητική δεοντολογία για τη χρήση της ΤΝ και μία για την εκτεταμένη πραγματικότητα στην εκπαίδευση και την κατάρτιση.

Η περίληψη της τελικής έκθεσης της ομάδας ειδικών, η οποία δημοσιεύτηκε τον Οκτώβριο του 2022, χρησιμεύει ως υποστηρικτικό έγγραφο για τις κατευθυντήριες γραμμές, οι οποίες έχουν μεταφραστεί σε όλες τις επίσημες γλώσσες της ΕΕ.

Θέσεις πρακτικής άσκησης σε ψηφιακά επαγγέλματα

Η Επιτροπή δρομολόγησε το πιλοτικό έργο [Θέσεις πρακτικής άσκησης σε ψηφιακά επαγγέλματα](#) (Digital Opportunity Traineeships ή DOTs) το 2018 για να δώσει τη δυνατότητα σε μαθητές και πρόσφατους αποφοίτους ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης να αποκτήσουν πρακτική εμπειρία σε ψηφιακούς τομείς την οποία απαιτεί η αγορά εργασίας. Το 2021 το πρόγραμμα επεκτάθηκε ώστε να συμπεριλάβει το προσωπικό της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και τους μαθητές και τους πρόσφατους αποφοίτους της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Το 2022 οι θέσεις DOTs έγιναν διαθέσιμες και για το προσωπικό της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, των σχολείων και της εκπαίδευσης ενηλίκων.

Οι θέσεις DOTs έχουν ως στόχο να αντιστοιχίσουν τις ανάγκες των εταιρειών που χρειάζονται ψηφιακά καταρτισμένο εργατικό δυναμικό με μαθητές και πρόσφατους αποφοίτους που αναζητούν την πρώτη τους εμπειρία στον τεχνολογικό τομέα. Έτσι, οι θέσεις DOTs εξυπηρετούν ποικίλους στόχους. Οι θέσεις πρακτικής άσκησης στους τομείς της ανάπτυξης εφαρμογών, λογισμικού,

σεναρίων (script) ή ιστότοπων, της εγκατάστασης, συντήρησης και διαχείρισης συστημάτων και δικτύων πληροφορικής, καθώς και στους τομείς της ανάλυσης δεδομένων, της ασφάλειας στον κυβερνοχώρο και σε πολλούς ακόμη, μπορούν να χαρακτηριστούν DOTs. Το πρόγραμμα αυτό θα διαρκέσει έως το 2027.

Ευρωπαϊκός κόμβος ψηφιακής εκπαίδευσης

Ο [Ευρωπαϊκός Κόμβος Ψηφιακής Εκπαίδευσης](#) συμβάλλει και στις δύο στρατηγικές προτεραιότητες του DEAP. Ενισχύει τη συνεργασία και τον διάλογο μεταξύ των ενδιαφερομένων στον τομέα της ψηφιακής εκπαίδευσης και υποστηρίζει τα κράτη μέλη της ΕΕ με τη δημιουργία ενός δικτύου εθνικών συμβουλευτικών υπηρεσιών για την ψηφιακή εκπαίδευση με σκοπό την ανταλλαγή εμπειριών και ορθών πρακτικών για τους παράγοντες που ευνοούν την ψηφιακή εκπαίδευση.

Ειδικότερα, συγκεντρώνει τους ενδιαφερόμενους φορείς που ασχολούνται με την ψηφιακή εκπαίδευση για να προσφέρει έναν χώρο ανταλλαγής πληροφοριών και συνεργασίας. Ο κόμβος δημιουργήθηκε τον Ιούνιο του 2022 και έχει πλέον πάνω από 2 600 μέλη. Συνδέει εθνικές και περιφερειακές πρωτοβουλίες και στρατηγικές για την ψηφιακή εκπαίδευση και φέρνει σε επαφή τις εθνικές αρχές, τον ιδιωτικό τομέα, τους ειδικούς, τους παρόχους εκπαίδευσης και κατάρτισης και την κοινωνία των πολιτών μέσω διαφόρων δραστηριοτήτων.

Ο κόμβος υποστηρίζει τη διατομεακή συνεργασία και νέα μοντέλα για την ανταλλαγή περιεχομένου ψηφιακής μάθησης, ρυθμίζοντας θέματα όπως η διαλειτουργικότητα, η διασφάλιση της ποιότητας, η περιβαλλοντική βιωσιμότητα, η προσβασιμότητα και η ένταξη, καθώς και τα κοινά πρότυπα της ΕΕ για την ψηφιακή εκπαίδευση. Λειτουργώντας ως δεξαμενή σκέψης και δράσης για την ψηφιακή εκπαίδευση και εμπλέκοντας

τα ενδιαφερόμενα μέρη στην καινοτομία με γνώμονα τον χρήστη μέσω του [Digital Education Hackathon](#), ο κόμβος υποστηρίζει την ευέλικτη ανάπτυξη της πολιτικής και της πρακτικής.

Ο κόμβος διοργανώνει, επίσης, θεματικές εβδομάδες με τίτλο «[Οι εκπαιδευτικοί ως ερευνητές](#)», όπου οι εκπαιδευτικοί μπορούν να συνεργαστούν για να βρουν απαντήσεις σχετικά με τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν καθημερινά στην επαγγελματική τους ζωή. Η δράση «Οι εκπαιδευτικοί ως ερευνητές» έχει ως στόχο να βοηθήσει την κοινότητα να ανταποκριθεί στις προκλήσεις της ψηφιακής εκπαίδευσης και να ανακαλύψει μια νέα προσέγγιση επίλυσης προβλημάτων με βάση τη μεθοδολογία της συνεργατικής έρευνας. Κατά τη διάρκεια των συνεργατικών και ενεργών εργαστηρίων, οι συμμετέχοντες θα έχουν την ευκαιρία να πειραματιστούν με τη συνεργατική νοημοσύνη, τη συγγραφή και την αξιολόγηση από ομοτίμους, για να εξετάσουν τις βασικές προκλήσεις της ψηφιακής εκπαίδευσης. Οι προκλήσεις που έχουν συζητηθεί ποικίλλουν, από την προσβασιμότητα στις εργασίες των μαθητών κατά τη διάρκεια της εξ αποστάσεως διδασκαλίας και την επίτευξη μιας ορθής συμβίωσης μεταξύ των ψηφιακών εργαλείων και των μαθητών με ειδικές ανάγκες έως τη διδασκαλία ψηφιακών δεξιοτήτων σε αρχάριους μαθητές.

Συνολικά, το DEAP είναι μια στρατηγική και συντονισμένη πρωτοβουλία πολιτικής της ΕΕ που θέτει μια βάση συνεργασίας και κοινής δράσης για την αντιμετώπιση των προκλήσεων και των ευκαιριών της εκπαίδευσης και της κατάρτισης στην ψηφιακή εποχή.

Το εύρος των δράσεων είναι ζωτικής σημασίας για την απόδειξη της αποτελεσματικότητας, της συνάφειας και της θεμιτότητας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης όσον αφορά την προετοιμασία αλλά και τη διαμόρφωση του μέλλοντος. Μετασχηματίζοντας τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης με πιο αποτελεσματικό, βιώσιμο και δίκαιο τρόπο με την ψηφιακή εκπαίδευση, το DEAP συμβάλλει στη δημιουργική, σύγχρονη και ενταξιακή εκπαίδευση και κατάρτιση.

2.3. Πλαίσιο LifeComp: ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο δεξιοτήτων για μια καλύτερη ζωή στον αβέβαιο κόσμο μας

Arianna Sala, Κοινό Κέντρο Ερευνών (JRC), Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Ο μετασχηματισμός του εκπαιδευτικού συστήματος και η καινοτομία σε αυτό αποτελούν πάγιες προτεραιότητες. Δίνεται ολοένα και μεγαλύτερη έμφαση στην αναγκαιότητα μετάβασης από την προσέγγιση της εκπαίδευσης με επίκεντρο τον εκπαιδευτικό σε μια προσέγγιση με επίκεντρο τους μαθητές, ώστε να προαχθεί η καινοτομία στο εκπαιδευτικό σύστημα.

Τα σχολεία και ευρύτερα τα γενικά συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, όπως είναι γνωστά σήμερα, είναι προϊόν της Βιομηχανικής Επανάστασης. Τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης σχεδιάστηκαν έτσι, ώστε να προετοιμάζουν το εργατικό δυναμικό για να μπορεί να ανταποκριθεί στις ανάγκες της βιομηχανικής εποχής και να συμβάλει στην ταχεία βιομηχανική και οικονομική ανάπτυξη. Οι μαθητές λογίζονταν ως παθητικοί δέκτες της γνώσης και οι εκπαιδευτικοί ως εκείνοι που μετέδιδαν αυτήν τη γνώση και όφειλαν να την αναπαράγουν πιστά.

Ενώ κατά τη διάρκεια της Βιομηχανικής Επανάστασης τα σχολεία καλούνταν να προετοιμάσουν τους εργατές που θα μπορούσαν να διατηρούν τα μηχανήματα σε πλήρη λειτουργία, σήμερα, σε αυτή την καμπή της ανθρώπινης ιστορίας όπου τα πλανητικά όρια υπερβαίνονται και η τεχνητή νοημοσύνη υποβοηθά γνωστικές λειτουργίες που κάποτε θεωρούσαμε αποκλειστικά ανθρώπινες, ο ρόλος της εκπαίδευσης και της κατάρτισης απαιτείται να αλλάξει. Είναι ζωτικής σημασίας να μεταβληθεί ο σκοπός της εκπαίδευσης και να επέλθει μια ριζική αλλαγή της υφιστάμενης κατάστασης, ώστε να αντιμετωπιστούν επιτυχώς οι προκλήσεις που θέτουν η πράσινη και η ψηφιακή μετάβαση.

Ωστόσο, αν εξετάσουμε τα αποτελέσματα της μελέτης «Teaching and Learning International Survey 2018» (Διεθνής Έρευνα για τη Διδασκαλία και τη Μάθηση του 2018) του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), όπου συγκεντρώθηκαν οι απόψεις εκπαιδευτικών από 48 χώρες σχετικά με τα μαθησιακά περιβάλλοντα στα σχολεία τους, θα δούμε κάποια σημάδια αλλαγής στις απόψεις τους ως προς τους σκοπούς της εκπαίδευσης. Είναι, πάντως, επίσης προφανές ότι μια πιο εκτεταμένη αλλαγή θα ήταν επιθυμητή. Στα κράτη μέλη, μόνο το 38 % των εκπαιδευτικών της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης

δήλωσαν ότι ζητούν συχνά ή πάντα από τους μαθητές τους να αποφασίσουν για τις διαδικασίες επίλυσης σύνθετων εργασιών. Το 34 % δήλωσε ότι παρουσιάζουν εργασίες για τις οποίες δεν υπάρχει προφανής λύση. Αυτό σημαίνει ότι λιγότερο από το 40 % των εκπαιδευτικών κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της ΕΕ που συμμετείχαν στην έρευνα δήλωσαν ότι εφαρμόζουν συχνά διδακτικές πρακτικές που απαιτούν τη «γνωστική ενεργοποίηση» των μαθητών (δηλαδή, πρακτικές που διεγείρουν δεξιότητες υψηλής τάξης, όπως η κριτική σκέψη, η επίλυση προβλημάτων και η λήψη αποφάσεων, οι οποίες είναι ζωτικής σημασίας για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουμε ως ανθρωπότητα).

Μια προσέγγιση προσανατολισμένη στις δεξιότητες, κατά την οποία οι μαθητές αναπτύσσουν τις γνώσεις, τις ικανότητες και τις νοσοτροπίες που είναι απαραίτητες για την ενεργή άσκηση της ιδιότητας του πολίτη στον σημερινό κόσμο, θα συμβάλει στη μετάβαση από έναν τρόπο κατανόησης και προώθησης της εκπαίδευσης με επίκεντρο τον εκπαιδευτικό σε έναν τρόπο που θα έχει ως επίκεντρο τους μαθητές.

Το 2018 το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης εξέδωσε τη [Σύσταση σχετικά με τις βασικές ικανότητες της διά βίου μάθησης](#), με τις οποίες προσδιορίζονται οκτώ βασικές ικανότητες που χρειάζεται να διαθέτει ο καθένας για την προσωπική του ολοκλήρωση, την υγεία, την απασχολησιμότητα, την κοινωνική ένταξη και την ενεργό συμμετοχή στα κοινά. Οι ικανότητες αυτές είναι ο αλφαριθμητισμός, η πολυγλωσσία, οι δεξιότητες στα μαθηματικά, τις θετικές επιστήμες και τη μηχανική, οι ψηφιακές και τεχνολογικές ικανότητες, η ενεργός συμμετοχή στα κοινά, η επιχειρηματι-

κόττητα, η πολιτισμική συνείδηση και έκφραση, καθώς και οι διαπροσωπικές δεξιότητες και η ευχέρεια απόκτησης νέων ικανοτήτων.

Το JRC, η υπηρεσία επιστήμης και γνώσης της Επιτροπής, έχει αναπτύξει διάφορα θεωρητικά πλαίσια σε συνεργασία με ερευνητές, φορείς χάραξης πολιτικής και επαγγελματίες του κλάδου, για να καθιερωθεί μια κοινή γλώσσα και αντίληψη για το ποιες είναι οι βασικές ικανότητες. Σκοπός τους είναι να υποστηρίξουν τα κράτη μέλη κατά την εφαρμογή της σύστασης σε τοπικό επίπεδο. Το JRC δημοσίευσε το πλαίσιο επιχειρηματικών ικανοτήτων ([EntreComp](#), 2016), το ευρωπαϊκό πλαίσιο ψηφιακών ικανοτήτων για τους πολίτες ([DigComp 2.2](#), 2022), το ευρωπαϊκό πλαίσιο ικανοτήτων για τη βιωσιμότητα ([GreenComp](#), 2022) και το ευρωπαϊκό πλαίσιο για τις προσωπικές, κοινωνικές και μεταγνωστικές βασικές ικανότητες ([LifeComp](#), 2020).

Το 2022 τα κράτη μέλη υιοθέτησαν τη σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με [δρόμους προς τη σχολική επιτυχία \(Pathways to School Success\)](#), η οποία αναγνωρίζει πόσο σημαντικό είναι για τα παιδιά και τους εφήβους να αποκτήσουν ένα ισορροπημένο σύνολο γνωστικών, κοινωνικών και συναισθηματικών ικανοτήτων για να προδεύσουν στο σχολείο και στη ζωή τους. Συνεπώς, θα επικεντρωθούμε στο πλαίσιο LifeComp, το οποίο προβλέπει εννέα κοινωνικοσυναισθηματικές και μεταγνωστικές ικανότητες για την προαγωγή της ατομικής ολοκλήρωσης και ευημερίας, την αντιμετώπιση της αβεβαιότητας, την ανάπτυξη σχέσεων συνεργασίας και την προσέγγιση της μάθησης από μια διά βίου προοπτική. Οι ικανότητες LifeComp καλύπτουν τρεις τομείς: προσωπικό, κοινωνικό και μαθησιακό.

Εικόνα 1. Το πλαίσιο LifeComp συνοπτικά

Οι ικανότητες στον προσωπικό τομέα (αυτορρύθμιση, ευελιξία και ευημερία) αναφέρονται στην **εκμάθηση του να υπάρχουμε και να ζούμε**. Προϋποθέτουν γνώσεις σχετικά με την καλή υγεία του νου, του σώματος και του τρόπου ζωής καθώς και την ικανότητα αντιμετώπισης της πολυπλοκότητας, της αβεβαιότητας και του άγχους. Περιλαμβάνουν, επίσης, την αναζήτηση υποστήριξης και την παροχή υποστήριξης όταν χρειάζεται, τη διατήρηση της ανθεκτικότητας και την ανάπτυξη της ικανότητας αυτόνομης εργασίας, καθώς και τη διαχείριση της σταδιοδρομίας σας.

Οι ικανότητες στον κοινωνικό τομέα (ενσυναίσθηση, επικοινωνία και συνεργασία) αφορούν την **εκμάθηση της συμβίωσης**. Σχετίζονται με την κοινωνική φύση του ανθρώπου: καλλιέργεια συνεργατικής νοοτροπίας, σεβασμός της ανθρώπινης ποικιλομορφίας, υπέρβαση των προκαταλήψεων, ενσυναίσθηση και συμβιβασμός κατά την κοινωνική συμμετοχή.

Οι ικανότητες στον τελευταίο τομέα (αναπτυξιακή νοοτροπία, κριτική σκέψη και διαχείριση μάθησης) σχετίζονται με την **ευχέρεια απόκτησης νέων ικανοτήτων**. Αυτές είναι απαραίτητες για να μπορούμε να προσεγγίσουμε νέους τρόπους μάθησης με ανοιχτό πνεύμα και περιέργεια, να έχουμε αυτοπεποίθηση όσον αφορά την ικανότητά μας να μαθαίνουμε και να προοδεύουμε συνεχώς, να αναλύουμε κριτικά τον τεράστιο όγκο πληροφοριών που δεχόμαστε καθημερινά και να διαχειριζόμαστε τη μάθησή μας από μια διάβιου και πολύπλευρη προοπτική. Σε έναν ταχύτατα μεταβαλλόμενο κόσμο, οι μαθητές που εισέρχονται σήμερα στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση είναι πιθανό να εργαστούν στο μέλλον σε θέσεις εργασίας που δεν υπάρχουν ακόμα, να χρησιμοποιήσουν τεχνολογίες που δεν έχουν ακόμα εφευρεθεί ή να αντιμετωπίσουν απρόσμενες παγκόσμιες προκλήσεις. Επομένως, πρέπει να εξακολουθήσουν να μαθαίνουν διά βίου και να καθοδηγούν οι ίδιοι τη μάθησή τους.

Οι πρόσφατες εξελίξεις στη γενετική τεχνητή νοημοσύνη, για παράδειγμα, η κυκλοφορία μεγάλων γλωσσικών μοντέλων όπως το ChatGPT, τα εργαλεία παραγωγής οπτικοακουστικών μέσων και τα συστήματα συστάσεων με βάση την τεχνητή νοημοσύνη έχουν εντείνει τις συζητήσεις σχετικά με τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες που προκύπτουν από τη χρήση τους για τα άτομα και την κοινωνία. Αφενός, οι τεχνολογίες ΤΝ έχουν τη δυνατότητα να προσφέρουν αυτοματοποίηση και υποστήριξη στους ανθρώπους σε πολλές εργασίες, να πλαισιώνουν τις ανθρώπινες διαδικασίες λήψης αποφάσεων και να ενισχύουν την παραγωγικότητα και την αποδοτικότητα. Αφετέρου, οι τεχνολογίες αυτές έχουν, παράλληλα, εγείρει ανησυχίες σχετικά με την κατάργηση θέσεων εργασίας, την προστασία της ιδιωτικής ζωής και την ασφάλεια, καθώς και την ακρίβεια και τη διαστρέβλωση των πληροφοριών που παράγουν. Εν προκειμένω, οι διαπροσωπικές δεξιότητες και η ευχέρεια απόκτησης νέων ικανοτήτων μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο βοηθώντας τα άτομα να αντεπεξέλθουν στις προκλήσεις της ζωής σε έναν κόσμο με τεχνητή νοημοσύνη.

Ας δούμε δύο παραδείγματα ικανοτήτων του LifeComp που είναι ιδιαίτερα σημαντικές στο πλαίσιο της γενετικής ΤΝ: την κριτική σκέψη και την αυτορρύθμιση.

Οι πληροφορίες που είναι διαθέσιμες στο διαδίκτυο στην εποχή της «μετα-αλήθειας», όπου τα αντικειμενικά γεγονότα έχουν μικρότερη επιρροή στη διαμόρφωση της κοινής γνώμης από τις επικλήσεις στο συναίσθημα και τις προσωπικές πεποιθήσεις, φτάνουν σ' εμάς δίχως περιορισμούς, αποτελώντας δυνητική απειλή για τις δημοκρατίες μας. Ως εκ τούτου, είναι ζωτικής σημασίας για τους πολίτες να μπορούν να διακρίνουν μεταξύ γεγονότων, προπαγάνδας, απόψεων και φημών και να είναι αποφασισμένοι να σταματήσουν τη

διάδοση της παραπληροφόρησης και να συμμετέχουν ενεργά στην αναστροφή της τάσης που θέλει τις ψευδείς ειδήσεις να εξαπλώνονται στο διαδίκτυο περισσότερο, ταχύτερα και σε μεγαλύτερο εύρος από ό,τι η αλήθεια. Επιπλέον, καθώς οι τεχνολογίες ΤΝ μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την παραγωγή και την προώθηση παραπληροφόρησης και βαθιάς απομίμησης σε μεγάλη κλίμακα, γίνεται όλο και πιο δύσκολο για τους ανθρώπους να διακρίνουν τις αληθείς και αξιόπιστες πληροφορίες από τις ανακριβείς και επισφαλείς. Οι ικανότητες κριτικής σκέψης είναι απαραίτητες για την αμφισβήτηση των αποτελεσμάτων των συστημάτων ΤΝ, για παράδειγμα, αξιολογώντας τις πληροφορίες και λαμβάνοντας συνειδητές αποφάσεις. Όσοι διαθέτουν αυξημένες ικανότητες κριτικής σκέψης είναι καλύτερα προετοιμασμένοι να διαχειριστούν την παραπληροφόρηση, να αναγνωρίσουν μεροληπτικές θέσεις και ασυνέπειες στις πληροφορίες που λαμβάνουν, να αξιολογήσουν την αξιοπιστία μιας πηγής και να λάβουν υπόψη τους διάφορες οπτικές γωνίες προτού προβούν στη λήψη μιας απόφασης.

Από την άλλη πλευρά, οι τεχνολογίες ΤΝ επηρεάζουν όλο και περισσότερο τον τρόπο με τον οποίο αλληλεπιδρούμε με τους άλλους και περνάμε τον ελεύθερο χρόνο μας. Τα συστήματα συστάσεων που χρησιμοποιούν οι μηχανές αναζήτησης, τα δίκτυα κοινωνικής δικτύωσης και οι διαδικτυακές πλατφόρμες συλλέγουν δεδομένα και αναλύουν τη συμπεριφορά μας στο διαδίκτυο για να προσφέρουν εξατομικευμένα αποτελέσματα με βάση την πρόβλεψη των αλγορίθμων για το τι θέλει να δει ο κάθε χρήστης. Το αποτέλεσμα μπορεί να είναι δυνητικά ατελείωτα δεδομένα τροφοδοσίας που έχουν σχεδιαστεί για να μεγιστοποιήσουν την εμπλοκή των χρηστών. Σύμφωνα με έρευνες, για παράδειγμα, η έκθεση σε συγκεκριμένα είδη περιεχομένου σε πλατ-

φόρμες κοινωνικής δικτύωσης, όπως εικόνες με εξυπραγματικά αδύνατα σώματα, μπορεί να προκαλέσει ιδίως στα κορίτσια προβληματισμό και άγχος για την εικόνα του σώματός τους. Τα άτομα που αναπτύσσουν αυτεπίγνωση γύρω από αυτά τα ζητήματα ενισχύουν την ικανότητά τους να αντιλαμβάνονται και να αναγνωρίζουν τι πυροδοτεί τα συναισθήματα, τις σκέψεις και τις σωματικές αντιδράσεις τους. Αυτό μπορεί στη συνέχεια να τους επιτρέψει να προχωρήσουν στην αυτοδιαχείρισή τους και να αποκτήσουν την ικανότητα να κατανοούν πώς τα συναισθήματα, οι σκέψεις και οι αξίες επηρεάζουν τη συμπεριφορά και πώς να τα διαμορφώνουν και να τα ελέγχουν εκούσια. Τόσο η αυτεπίγνωση όσο και η αυτοδιαχείριση αποτελούν βασικές πτυχές της δεξιότητας αυτορρύθμισης, που βοηθά στην αποφυγή της υπερβολικής ή επιβλαβούς χρήσης των μέσων κοινωνικής δικτύωσης.

Αξίζει να τονίσουμε ότι όλες οι δεξιότητες του LifeComp μαθαίνονται και διδάσκονται σε τυπικά, μη τυπικά και άτυπα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα σε μια διά βίου και πολύπλευρη μορφή. Επιπλέον, οι έρευνες δείχνουν ότι, όταν προωθούνται μέσω της εκπαίδευσης τέτοιου είδους κοινωνικοσυναισθηματικές και μεταγνωστικές ικανότητες, βελτιώνεται όχι μόνο η ευημερία και η ψυχική υγεία των μαθητών, αλλά και η ακαδημαϊκή τους επίδοση και η απασχολησιμότητά τους. Με βάση το πλαίσιο LifeComp, το JRC συνέταξε ένα έγγραφο αναφοράς για την υποστήριξη των παιδαγωγών και των εκπαιδευτικών στην προώθηση των κοινωνικοσυναισθηματικών και μεταγνωστικών ικανοτήτων των μαθητών: [LifeComp into Action – Teaching life skills in the classroom and beyond](#). Το έγγραφο αυτό παρέχει προτάσεις σχετικά με τον τρόπο δημιουργίας μαθητοκεντρικών περιβαλλόντων μάθησης και την εφαρμογή μεθόδων διδασκαλίας για την

προώθηση της ανάπτυξης των δεξιοτήτων του LifeComp.

Το *LifeComp into Action* παρουσιάζει ένα σύνολο εμπνευσμένων αρχών, κατευθυντήριων γραμμών και συστάσεων για την υποστήριξη των εκπαιδευτικών στη δημιουργία μαθησιακών περιβαλλόντων που επικεντρώνονται στην προώθηση των προσωπικών, κοινωνικών και μαθησιακών δεξιοτήτων. Παράλληλα, παρέχεται στους εκπαιδευτικούς μια βήμα προς βήμα επεξήγηση του τρόπου εφαρμογής 16 μαθητοκεντρικών και ερευνητικά τεκμηριωμένων στρατηγικών διδασκαλίας. Κάθε στρατηγική χαρτογραφείται με επεξήγηση των συγκεκριμένων ικανοτήτων που αποσκοπεί να αναπτύξει, καθώς και του μεγέθους της ομάδας, του απαιτούμενου χρόνου, του μαθησιακού περιβάλλοντος και της ευρύτερης ηλικιακής ομάδας-στόχου. Στόχος τους είναι να βοηθήσουν τους εκπαιδευτικούς και τους παιδαγωγούς να αναπτύξουν εκπαιδευτικές δραστηριότητες που θα ενθαρρύνουν τους μαθητές να εξασκηθούν και να βελτιώσουν τις δεξιότητες του LifeComp παράλληλα με την παρακολούθηση του κανονικού προγράμματος σπουδών.

Συμπερασματικά, καθώς ο κόσμος αντιμετωπίζει σύνθετες προκλήσεις, όπως η κλιματική αλλαγή, η παγκοσμιοποίηση και η ανάδυση της ΤΝ, η εκπαίδευση οφείλει να εφοδιάσει τις νέες γενιές με τα κατάλληλα εργαλεία για τη διαχείρισή τους. Μέσω της προώθησης μιας εκπαίδευσης βασισμένης στις δεξιότητες, όπου οι μαθητές καλούνται να αναπτύξουν γνώσεις, ικανότητες και νοοτροπίες που μπορούν να εφαρμοστούν σε πραγματικές συνθήκες, μπορούμε να δημιουργήσουμε πιο ανθεκτικές, προσαρμοστικές και ενημερωμένες κοινωνίες, οι οποίες θα μπορούν να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις και να αξιοποιήσουν τις ευκαιρίες του μέλλοντος με σιγουριά.

3

Όταν η καινοτομία εμπνέει τους εκπαιδευτικούς

10 παραδείγματα από Σχολεία eTwinning

Σε αυτό το κεφάλαιο παρουσιάζουμε 10 εμπνευσμένους εκπαιδευτικούς που εργάζονται σε Σχολεία eTwinning. Μέσα από τις συνεντεύξεις μας μαζί τους σκοπεύουμε να παρουσιάσουμε το πώς αντιλαμβάνονται και ενσωματώνουν την καινοτομία στις καθημερινές διδακτικές τους πρακτικές. Προσπαθήσαμε, επίσης, να διερευνήσουμε τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν κατά την εισαγωγή καινοτόμων πρακτικών στην εκπαίδευση και τον τρόπο με τον οποίο αντεπεξέρχονται σε αυτές τις προκλήσεις ή τις μετατρέπουν σε ευκαιρίες. Επιπλέον, τονίζουμε τον ρόλο της καινοτομίας ως θεμελιώδους στοιχείου των Σχολείων eTwinning με βάση την Αποστολή των Σχολείων eTwinning.

3.1. Νηπιαγωγείο Αυλωναρίου, Εύβοια, Ελλάδα

Η Μαργαρίτα Σαμουτιάν είναι νηπιαγωγός, εργάζεται στην αγροτική περιοχή της Εύβοιας στην Ελλάδα και εντάχθηκε στο eTwinning το 2015. Μαζί με τους συναδέλφους της δουλεύουν ακούραστα για να παρέχουν την καλύτερη δυνατή εκπαίδευση στους 35 μαθητές τους, ηλικίας 4 έως 6 ετών. Το σχολείο της Μαργαρίτας βρίσκεται σε ένα χωριό όπου ο αριθμός των μαθητών μειώνεται με την πάροδο των ετών. Παρά τις δυσκολίες, στο σχολείο είναι καλοδεχούμενοι οι μετανάστες μαθητές και οι μαθητές Ρομά και οι εκπαιδευτικοί είναι προσηλωμένοι στην προσπάθεια ένταξης των μικρών μαθητών στο εκπαιδευτικό σύστημα και στην εξάλειψη της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου. Η Μαργαρίτα είναι πρόεδρος του eTwinning και χάρη στην αφοσίωσή της και τις καινοτόμες προσεγγίσεις της έχει κερδίσει ευρωπαϊκά και εθνικά βραβεία, που αναδεικνύουν περαιτέρω τη δέσμευσή

της να παρέχει την καλύτερη δυνατή εκπαίδευση στους μαθητές της.

ΕΡΓΑ ETWINNING: ΠΥΡΟΔΟΤΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ

Για τη Μαργαρίτα, η καινοτομία στην τάξη είναι μια νέα προοπτική για τη δημιουργική προσέγγιση της γνώσης, βασισμένη στην αλληλεπίδραση μεταξύ των μελών της τάξης, στις γνώσεις που αποκτούν και στην εμπειρία των εκπαιδευτικών. Μέσω καινοτόμων μεθόδων και εργαλείων διδασκαλίας, η μέθοδος επικοινωνίας μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών, καθώς και μεταξύ συνομηλίκων, αναδιαμορφώνεται. Αυτή η συνεργατική διαδικασία ενθαρρύνει τόσο τους εκπαιδευτικούς όσο και τους μαθητές να αποδεχτούν νέες προτάσεις και να δεσμευτούν για την εφαρμογή τους.

Ωστόσο, οι εκπαιδευτικοί διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο όσον αφορά τη διασφάλιση της σύνδεσης της εκπαιδευτικής καινοτομίας με το σχολικό πρόγραμμα σπουδών, τον συνδυασμό νέων παιδαγωγικών μεθοδολογιών και τον καθορισμό κριτηρίων αξιολόγησης για την όλη διαδικασία. Προς τούτο, η Μαργαρίτα εισήγαγε στην τάξη της τη μάθηση με βάση τη φύση και τα έργα, όπου οι μαθητές έρχονται σε άμεση επαφή με φυσικά τοπία και υλικά. Με τον τρόπο αυτόν μπορούν να παρατηρούν στοιχεία, να κατανοούν τις σχέσεις αίτιου-αποτελέσματος, να πειραματίζονται και να ανακαλύπτουν συνδέσεις με τις εμπειρίες που έχουν από άλλα περιβάλλοντα. Μέσα από τον έντεχνο συλλογισμό² με ρουτίνες σκέψης και τη μέθοδο Φρενέ³, οι μαθητές μπορούν, επίσης, να εκφράσουν τις ιδέες και τα συναισθήματά τους, να

2 - Έντεχνος συλλογισμός: <https://pz.harvard.edu/sites/default/files/ArtfulThinkingFinalReport-1.pdf>

3 - Μέθοδος Φρενέ: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000014030>

γνωρίσουν καλύτερα τον εαυτό τους, να ενισχύσουν την αυτοπεποίθησή τους, να συνεργαστούν και να αποδεχτούν διαφορετικές ιδέες, κάτι που, όπως αναφέρει η Μαργαρίτα, συμβάλλει στην ευημερία τους.

Σύμφωνα με τη Μαργαρίτα, η καινοτομία στο σχολείο της ξεκίνησε το 2015, όταν ενθάρρυνε τους συναδέλφους της να εγγραφούν στο eTwinning. Από τότε οι εκπαιδευτικοί έχουν αλλάξει τον τρόπο που προσεγγίζουν τη μάθηση. Όπως λέει η ίδια, «το eTwinning ήταν μια πόρτα που άνοιξε και εμφανίστηκε μπροστά μας ένας νέος κόσμος, ο οποίος έδωσε νόημα στο επάγγελμά μας. Βλέπαμε πώς δούλευαν άλλα σχολεία πάνω στα ίδια θέματα και μας δόθηκε η δυνατότητα να σκεφτούμε πέρα από τα καθιερωμένα». Στο πλαίσιο του eTwinning, η Μαργαρίτα και οι συνάδελφοί της έχουν συμμετάσχει ή συντονίσει περισσότερα από 25 επιτυχημένα έργα. Τα έργα αυτά όχι μόνο συνέβαλαν στη δημιουργία ισχυρών συμπράξεων, αλλά παρείχαν, επίσης, ευκαιρίες για συμμετοχή και σε άλλα έργα Erasmus+.

Η αγάπη της Μαργαρίτας για την καινοτομία γεννήθηκε όταν παρακολούθησε ένα συνέδριο και έγινε πρόσβειρα του eTwinning. Πήρε την πρωτοβουλία να δημιουργήσει ένα δίκτυο τοπικών σχολείων για την προώθηση της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης των μαθητών. Ενώ αρχικά ήταν μόνο δύο σχολεία εγγεγραμμένα στο eTwinning, στη συνέχεια εντάχθηκαν 15 επιπλέον σχολεία στο δίκτυο και χρησιμοποίησαν την πλατφόρμα για να συντονίσουν ένα εθνικό έργο με στόχο την προώθηση αξιών όπως η διαφορετικότητα, ο εθελοντισμός και η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς. Με τα χρόνια, τα σχολεία ενσωμάτωσαν στην καθημερινότητά τους διάφορες πρωτοβουλίες φιλικές προς το περιβάλλον, όπως τη δημιουργία σχολικών κήπων,

τη διαμόρφωση χώρων επαναχρησιμοποίησης υλικών και την εφαρμογή προγραμμάτων ανακύκλωσης και κομποστοποίησης, όλα με τη συμμετοχή των γονέων και της τοπικής κοινότητας. Ως αποτέλεσμα, το έργο «Artful Ecoteams» βραβεύτηκε με την πράσινη σημαία του ιδρύματος Eco Schools Foundation για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και η περιοχή τους είναι μία από τις περιοχές με τον μεγαλύτερο αριθμό «πράσινων» νηπιαγωγείων.

Το εθνικό έργο εξελίχθηκε σε ευρωπαϊκό, με τη δημιουργία του έργου «Little Citizens» το 2022 με εταιίρους από την Ελλάδα και την Κύπρο. Μία από τις δραστηριότητες του προγράμματος ήταν να επιλέξουν οι μαθητές διάφορους γνωστούς πίνακες ζωγραφικής που πιστεύουν ότι αντιπροσωπεύουν τα δικαιώματα των παιδιών. Στη συνέχεια, οι μαθητές ψήφισαν ψηφιακά τους πίνακες που αντιπροσώπευαν καλύτερα κάθε δικαίωμα. Δουλεύοντας σε ζευγάρια, επεξεργάστηκαν τους πίνακες σε συναντήσεις χρησιμοποιώντας ρουτίνες σκέψης (έντεχνος συλλογισμός), οι οποίες τους επέτρεψαν να αποκτήσουν γνώσεις σχετικά με τα δικαιώματά τους, να ενισχύσουν την κριτική σκέψη τους και να καλλιεργήσουν την ικανότητα εκτίμησης των διαφορετικών απόψεων.

Στο έργο eTwinning και Erasmus+ με τίτλο «Artful Ecoteams», στο οποίο συμμετείχαν σχολεία από την Εσθονία,

την Ελλάδα, τη Γαλλία και την Πορτογαλία, οι μαθητές είχαν την ευκαιρία να μάθουν για τα οφέλη της βιώσιμης διατροφής. Αυτή η δραστηριότητα όχι μόνο βοήθησε τα παιδιά προσχολικής ηλικίας να κατανοήσουν το οικολογικό τους αποτύπωμα, αλλά και τα ενθάρρυνε να βρουν λύσεις και να υιοθετήσουν πιο βιώσιμες συμπεριφορές. Δημιουργώντας κήπους και φροντίζοντας τα φυτά, οι μαθητές είχαν την ευκαιρία να γνωρίσουν τους παράγοντες που ευνοούν την ανάπτυξη των οργανισμών, ενώ παράλληλα πραγματοποίησαν πειράματα για να κατανοήσουν τις περιβαλλοντικές απειλές, όπως είναι τα απορρίμματα, η ξηρασία και οι πλημμύρες. Μέσα από τη σύνδεση των παραπάνω δράσεων με την καθημερινή ζωή των μαθητών, οι τελευταίοι κατάφεραν να αλλάξουν νοοτροπία και να γίνουν κοινωνοί των βιώσιμων πρακτικών.

Σύμφωνα με τη Μαργαρίτα, η εισαγωγή καινοτόμων πρακτικών βοήθησε τους μικρούς μαθητές να μάθουν να συνεργάζονται για την επίτευξη στόχων. Για παράδειγμα, η Μαργαρίτα ανέφερε το πρόγραμμα eTwinning «[STEAM Preschool Academy](#)», όπου οι μαθητές χρησιμοποίησαν την αφήγηση ιστοριών για να δημιουργήσουν ρομπότ, να κατασκευάσουν έναν χάρτη από άχρηστα υλικά και τουβλάκια Lego και να προσθέσουν στοιχεία και εμπόδια στον χάρτη, ενώ παράλληλα εξασκήθηκαν στον προγραμματισμό και την κωδικοποίηση. Επικοινωνήσαν και συνεργάστηκαν με έναν καινούργιο τρόπο για να προσεγγίσουν τα περιβαλλοντικά ζητήματα και να βρουν λύσεις. Ένα άλλο παράδειγμα είναι το διαδραστικό παιχνίδι γνώσεων «Ecosystems», που δημιουργήθηκε από το έργο «Ecomates: Little Detectives» και περιλαμβάνει τις масκότ του έργου. Αυτό το παιχνίδι βοήθησε τους μαθητές να κατανοήσουν μέσα από πειράματα και συζητήσεις το πώς ένα

οικοσύστημα διατηρεί την ισορροπία του. Την επόμενη χρονιά οι μαθητές εντόπισαν κοινωνικά προβλήματα και έγιναν εθελοντές για την υποστήριξη ευάλωτων ομάδων. Συνοπτικά, η Μαργαρίτα εξηγεί ότι οι συμπράξεις eTwinning περιέχουν πάντα καινοτόμες ιδέες.

Αλλά η καινοτομία μπορεί να συνοδεύεται και από προκλήσεις. Η Μαργαρίτα αντιμετώπισε κάποιες δυσκολίες κατά την εισαγωγή νέου τεχνολογικού εξοπλισμού, όπως το ρομποτικό κιτ, γεγονός που έκανε κάποιους νεαρούς μαθητές να αποθαρρυνθούν. Προκειμένου να το αντιμετωπίσει αυτό, η Μαργαρίτα σχημάτισε δύο μεικτές ομάδες μαθητών με διαφορετικά talέντα, γεγονός που οδήγησε στην επιτυχή ολοκλήρωση της δραστηριότητας. Μια άλλη πρόκληση που αντιμετώπισε ήταν να εξηγήσει τις νέες δραστηριότητες στους γονείς και να βρει έναν τρόπο να τις ενσωματώσει τόσο στο σπίτι όσο και στο σχολείο. Για το συγκεκριμένο ζήτημα η Μαργαρίτα βρήκε τη λύση κάνοντας τακτικές ενημερώσεις και συναντήσεις με τους γονείς. Όπως αναφέρει, «η ειλικρινής επικοινωνία μεταξύ των εκπαιδευτικών και των γονέων είναι στοιχείο απαραίτητο για να διασφαλιστεί ότι οι προσπάθειες που γίνονται στην τάξη αντανακλώνται στην πρόοδο των μαθητών».

Η Μαργαρίτα τονίζει ότι οι διαφορετικές παιδαγωγικές προσεγγίσεις είναι ζωτικής σημασίας και ότι τα εργαλεία πρέπει να υποστηρίζουν τη μαθησιακή διαδικασία. Για παράδειγμα, οι μαθητές μπορούν να χρησιμοποιούν διαδραστικούς πίνακες για να ζωγραφίζουν μαζί με μαθητές από άλλα σχολεία, να συνεργάζονται σε παρουσιάσεις, να παρακολουθούν σχετικά βίντεο, να συμμετέχουν σε καταιγισμό ιδεών ή να παίζουν παιχνίδια. Μπορούν, επίσης, να χρησιμοποιούν τους υπολογιστές της τάξης για να δουλεύουν σε ζευγάρια,

χρησιμοποιώντας εκπαιδευτικό λογισμικό ή συμμετέχοντας σε ψηφιακά παιχνίδια ανατροφοδότησης. Οι μαθητές μπορούν ακόμα και να ψηφίζουν ή να αξιολογούν δράσεις μέσω ειδικά σχεδιασμένων ερωτηματολογίων χωρίς την καθοδήγηση των εκπαιδευτικών. Επιπλέον, οι μαθητές μπορούν να χρησιμοποιούν εφαρμογές για ταμπλέτες (τόσο εντός όσο και εκτός σχολείου) για να μεγεθύνουν αντικείμενα, να τραβήξουν φωτογραφίες ή να μάθουν περισσότερα για τα φυτά του κήπου. Χρησιμοποιούν συχνά τις φωνητικές οδηγίες για να αναζητήσουν εικόνες ή να δουν τα αποτελέσματα του μικροσκοπίου. Η Μαργαρίτα επισημαίνει ότι είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι οι ΤΠΕ είναι απαραίτητες όχι μόνο για την επικοινωνία (ηλεκτρονικές μεταξὺ των σχολείων), αλλά και για τη συνεργασία (ψηφιακά εργαλεία). Κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους 2022/2023, οι μικροί μαθητές άρχισαν να δημιουργούν σύντομες εκπαιδευτικές παρουσιάσεις για να βοηθήσουν τους συμμαθητές ή τους συνεργάτες τους να εξοικειωθούν με τα ψηφιακά εργαλεία.

ΣΧΟΛΕΙΑ ETWINNING: ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΜΙΑΣ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

«Στο νηπιαγωγείο μας υπάρχουν τρεις νηπιαγωγοί και μία καθηγήτρια αγγλικής γλώσσας. Αρχικά υπήρξαν κάποιες διαφωνίες καθώς δεν ήταν όλες οι εκπαιδευτικοί της ομάδας ανοιχτές σε νέες ιδέες. Ωστόσο, με την εισαγωγή των έργων eTwinning το 2015, οι εκπαιδευτικοί άρχισαν να συνεργάζονται για έναν κοινό στόχο: να διασφαλίσουν ότι οι μαθητές μας θα είναι χαρούμενοι, ασφαλείς και θα αναπτύσσουν τις ικανότητές τους καθημερινά. Η διευθύντρια έπαιξε καθοριστικό ρόλο σε αυτήν τη μεταστροφή. Ενθάρρυνε τη συνεργασία και έδωσε χώρο σε όλες τις ιδέες ώστε να ανθίσουν», αναφέρει η Μαργαρίτα.

Τα τελευταία χρόνια το σχολείο έχει κάνει σημαντικά βήματα για να τεθούν σε προτεραιότητα οι ανάγκες του οργανισμού και να συμμετέχουν όλα τα μέλη στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων. Ως Σχολείο eTwinning, έχει αναγνωρίσει τη σημασία της συνεχιζόμενης κατάρτισης και της αξιοποίησης των ταλέντων των μελών του για την ανανέωση των σχολικών κανονισμών μέσω συμμετοχικών διαδικασιών. «Η ανοιχτή πρόσκληση του σχολείου μας προς τους γονείς και τους μικρούς μαθητές να συνεισφέρουν στη διαμόρφωση των κανόνων λειτουργίας του σχολείου είχε ως αποτέλεσμα να μειωθούν οι εκδηλώσεις φαινομένων που επηρέαζαν την καθημερινή σχολική ζωή, όπως η καθυστερημένη προσέλευση και οι αδικαιολόγητες απουσίες. Αυτό ο καινοτόμος διάλογος έχει μετατρέψει το σχολείο μας σε τόπο συνάντησης για πολλές οικογένειες», τονίζει η Μαργαρίτα. Επιπλέον, το σχολείο εφάρμοσε μια ακόμα καινοτομία κατά το σχολικό έτος 2022/2023, προσλαμβάνοντας ειδικούς για τη βελτίωση των σχέσεων μεταξύ σχολείου και οικογένειας. Η πρώτη ενημερωτική συνάντηση είχε ως κεντρικό θέμα τον καθορισμό ορίων για τη χρήση των τεχνολογικών μέσων από τους μαθητές, ενώ το επόμενο σχολικό έτος σχεδιάζουν να καθιερώσουν περαιτέρω επικοινωνία με ψυχολόγο και κοινωνικό λειτουργό της περιοχής.

Το προσωπικό του νηπιαγωγείου πραγματοποιεί τακτικά συναντήσεις

όπου συζητούν για την πρόοδο των έργων eTwinning, τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν και τις επιτυχίες τους. Εάν προκύψουν καινοτόμες ιδέες από την τάξη, η ομάδα μελετά συγκεκριμένα στοιχεία μέσω μιας ανάλυσης SWOT (δυνατά σημεία, αδυναμίες, ευκαιρίες και απειλές) και δρομολογεί την εφαρμογή τους σε επίπεδο σχολείου με στόχο τη βελτίωση της μάθησης των μαθητών, της ποιότητας των αποτελεσμάτων και της γενικότερης αποτελεσματικότητας του σχολείου. Για παράδειγμα, η κομποστοποίηση ξεκίνησε ως ιδέα κατά τη διάρκεια μιας σύμπραξης Erasmus+ και συνεχίστηκε ως πρακτική στο σπίτι με τη χρήση αυτοσχέδιου κομποστό κατά τη διάρκεια της καραντίνας. Οι εκπαιδευτικοί, αναγνωρίζοντας τις προοπτικές συνεργασίας με άλλους οργανισμούς, απευθύνθηκαν στο σχολείο επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης της περιοχής. Οι μεγαλύτεροι μαθητές επισκέφθηκαν το νηπιαγωγείο και μίλησαν στους μικρότερους για τη σωστή διαδικασία κομποστοποίησης, δίνοντάς τους συμβουλές. Στη βιωματική δράση που ακολούθησε, οι μαθητές και οι οικογένειές τους ετοίμασαν το κομποστό του σχολείου και πλέον όλα τα οργανικά απόβλητα καταλήγουν στον κομποστοποιητή.

Όπως δηλώνει η Μαργαρίτα, κατά την εφαρμογή μιας καινοτόμου δραστηριότητας οι οργανισμοί μπορεί να αντιμετωπίσουν διάφορες προκλήσεις. Σημαντικό εμπόδιο αποτελεί η έλλειψη του τεχνολογικού εξοπλισμού ή των πόρων που απαιτούνται για την εφαρμογή νέων ιδεών. Τα τεχνολογικά εργαλεία και ο εξοπλισμός είναι απαραίτητα για την παρακολούθηση της πρόοδου, την προώθηση της καινοτομίας και τη γνωστοποίηση των πλεονεκτημάτων της στους ενδιαφερόμενους. Ωστόσο, η εξασφάλιση των απαραίτητων πόρων ενδέχεται να είναι μια δύσκολη και χρονοβόρα διαδικασία, η οποία συχνά απαιτεί από τα σχολεία να αναζητήσουν

χορηγίες ή χρηματοδότηση από εξωτερικές πηγές.

Πριν από την εφαρμογή του eTwinning και άλλων έργων Erasmus+, το νηπιαγωγείο διέθετε μόνο έναν υπολογιστή. Ωστόσο, με τη βοήθεια αυτών των έργων κατάφεραν να αποκτήσουν περισσότερες συσκευές, όπως μεγάλο διαδραστικό πίνακα, μερικές ταμπλέτες και μερικά ρομπότ. Τα εργαλεία αυτά τους βοήθησαν σημαντικά στην υλοποίηση των έργων τους. Για παράδειγμα, τα ρομπότ επέτρεψαν στους μαθητές να σκεφτούν δημιουργικά και τους έδωσαν τη δυνατότητα να βρουν καινοτόμες λύσεις, όπως, για παράδειγμα, να χρησιμοποιήσουν ένα ρομπότ που θα βοηθά στην ανακύκλωση μέσω παιχνιδιού ρόλων. Επιπλέον, οι ταμπλέτες και οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές συνέβαλαν καθοριστικά στην καταγραφή και την κοινή χρήση των αποτελεσμάτων του έργου, όπως στη λήψη βίντεο ή φωτογραφιών των δειγμάτων στο μικροσκόπιο. Χωρίς αυτόν τον εξοπλισμό, θα ήταν πολύ δύσκολο να μοιραστούν το έργο τους με υψηλής ποιότητας τρόπο.

Επιπλέον, η Μαργαρίτα διευκρινίζει ότι τα σχολεία μπορεί, επίσης, να αντιμετωπίζουν προκλήσεις που σχετίζονται με τις γνώσεις και την εμπειρία του προσωπικού τους. Για παράδειγμα, οι εκπαιδευτικοί που εργάζονται σε αγροτικές περιοχές μπορεί να έχουν περιορισμένη πρόσβαση σε ευκαιρίες επαγγελματικής ανάπτυξης, γεγονός που καθιστά δύσκολη την απόκτηση των δεξιοτήτων και των γνώσεων που

απαιτούνται για την αποτελεσματική εφαρμογή νέων ιδεών. Αν και η εξ αποστάσεως εκπαίδευση έχει διαδοθεί περισσότερο τα τελευταία χρόνια, δεν υποκαθιστά τις διαπροσωπικές αλληλεπιδράσεις και την εξατομικευμένη εκπαίδευση.

Η εφαρμογή της καινοτομίας απαιτεί μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που έχουν σχέση με την τεχνολογία, τους πόρους και την ανάπτυξη του προσωπικού. Η καλή συνεργασία μεταξύ των ενδιαφερόμενων μπορεί να καταστήσει την καινοτομία καθημερινή πρακτική σε έναν οργανισμό.

3.2. Materská škola Il'jušinova 1, Μπρατισλάβα, Σλοβακία

Η Michaela Rumanková είναι εκπαιδευτικός ειδικής αγωγής σε νηπιαγωγείο στην πρωτεύουσα της Σλοβακίας. Συμμετέχει στο eTwinning από το 2017 και είναι πρέσβειρα του eTwinning. Διδάσκει μαθητές με διαταραχή αυτιστικού φάσματος (ΔΑΦ) σε ένα τυπικό νηπιαγωγείο.

ΕΡΓΑ ETWINNING: ΠΥΡΟΔΟΤΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ

Η Michaela πιστεύει ότι η μάθηση βάσει έργου και οι δραστηριότητες STEAM, υποστηριζόμενες από τις ψηφιακές τεχνολογίες, αποτελούν βασικές καινοτομίες για την τάξη της. Έχει διαπιστώσει ότι οι πρακτικές και αισθητηριακές δραστηριότητες είναι ιδιαίτερα αποτελεσματικές όσον αφορά τους μαθητές με ΔΑΦ, οι οποίοι ωφελούνται από τις εμπυθιστικές εμπειρίες μάθησης. Για τη Michaela, η συμμετοχή της στο eTwinning είναι, επίσης, μια καινοτομία που βοηθά τους μαθητές να νιώθουν ενταγμένοι και να αποκτήσουν κίνητρο να συμμετέχουν στις δραστηριότητες της τάξης. Μέσω του

eTwinning, οι μαθητές με ΔΑΦ μπορούν να συμμετέχουν ισότιμα με τους συνομηλίκους τους και οι εκπαιδευτικοί μπορούν να αναπτύξουν νέες φιλίες και να ανταλλάξουν βέλτιστες πρακτικές με ομοϊδέατες συναδέλφους τους. Όπως η ίδια επισημαίνει: «Με τη συμμετοχή μου στο eTwinning συνειδητοποίησα πόσο παραδοσιακή ήταν η διδασκαλία μου μέχρι τότε και πόσο εύκολα θα μπορούσα να αλλάξω τις πρακτικές μου και να τολμήσω να δοκιμάσω δραστηριότητες που μπορούν πραγματικά να υποστηρίξουν την ανάπτυξη των δεξιοτήτων των μικρών μαθητών μου.»

Η Michaela συνεργάζεται με μια άλλη εκπαιδευτικό στο σχολείο της σε διάφορα έργα eTwinning και, όπως αναφέρθηκε ήδη, οργανώνει πολλές δραστηριότητες STEAM. Ένα από τα έργα eTwinning στα οποία συμμετείχε η Michaela είναι το «STEAM for Kids», ένα συνεργατικό έργο με εταίρους από την Ελλάδα, την Κροατία, τη Λιθουανία, την Πολωνία, τη Ρουμανία, τη Σλοβακία και την Τουρκία που υλοποιήθηκε το 2021/2022. Με την εφαρμογή της προσέγγισης STEAM, τα παιδιά προσπάθησαν να αντιμετωπίσουν διάφορα περιβαλλοντικά προβλήματα, όπως η

Materská škola Il'jušinova, Slovakia

PIC-COLLAGE

ρύπανση και η προστασία του περιβάλλοντος, δουλεύοντας συνεργατικά για να εντοπίσουν τα προβλήματα, να σκεφτούν λύσεις και να προτείνουν αλλαγές προς το καλύτερο. Η Michaela τόνισε τη σημασία της ευαισθητοποίησης των παιδιών σε περιβαλλοντικά ζητήματα: «Παρουσιάζοντας στα παιδιά τα θαύματα της φύσης και τονίζοντας τη σημασία της προστασίας του περιβάλλοντος, μπορούμε να τους εμφυσήσουμε ένα ισχυρό αίσθημα ευθύνης από νεαρή ηλικία.»

Καθ' όλη τη διάρκεια του έργου οι μαθητές είχαν την ευκαιρία να εξερευνήσουν, να πειραματιστούν, να συγκρίνουν, να μετρήσουν και να εκφραστούν δημιουργικά μέσα από τον χορό, το τραγούδι, τη ζωγραφική και τη δημιουργία. Έμαθαν πώς να συνεργάζονται με τρόπο αποτελεσματικό, να μοιράζονται τις απόψεις τους και να συνδέουν τις δραστηριότητες του έργου τους με διάφορες άλλες εκδηλώσεις, όπως η Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Προγραμματισμού, η Ημέρα Υπαίθριας Τάξης και η εκστρατεία Scientix STEM (επιστήμη, τεχνολογία, μηχανική και μαθηματικά) Discovery Campaign.

Σε ένα άλλο έργο με τίτλο «The Sense of Rainbow Colours», η Michaela συνεργάστηκε με εταίρους από την Αρμενία, την Πολωνία, τη Σλοβακία και την Τσεχία για να διδάξει στα παιδιά τα χρώματα μέσω αισθητηριακών δραστηριοτήτων. Η καινοτομία σε αυτό το έργο, σύμφωνα με τη Michaela, είναι η συνεργασία μεταξύ τριών σχολείων με μαθητές τόσο από νηπιαγωγεία ειδικής αγωγής όσο και από τυπικά νηπιαγωγεία. Τα παιδιά ανέθεσαν το ένα στο άλλο εργασίες, συνεργάστηκαν για τις εργασίες και δημιούργησαν μαζί τα παραδοτέα. Οι αισθητηριακές δραστηριότητες με τα χρώματα βοήθησαν τους μαθητές να αντιληφθούν τα χρώματα από μια διαφορετική οπτική γωνία, και οι ίδιοι συμμετείχαν σε διάφορες

δραστηριότητες που σχετίζονταν με τα χρώματα, καταφέροντας για παράδειγμα να αναζητήσουν φύλλα πορτοκαλί χρώματος στην αυλή του σχολείου για να δημιουργήσουν εικόνες, να φτιάξουν πορτοκαλί slime, να προγραμματίσουν ένα Bee-Bot ώστε να ακολουθεί μια κίτρινη διαδρομή, να δημιουργήσουν μια πράσινη αισθητηριακή τσάντα και ένα μπλε αισθητηριακό μπουκάλι, να ζωγραφίσουν με αλάτι σε μια επιφάνεια χρώματος indigo και να φτιάξουν μωβ αρωματικά σακουλάκια με λεβάντα.

Η βιωματική μάθηση θεωρείται σημαντικό πλεονέκτημα, επειδή τα παιδιά αποκτούν νέες γνώσεις με βάση τις ίδιες τους τις εμπειρίες. «Συμμετείχαμε με τα παιδιά σε διάφορες αισθητηριακές δραστηριότητες, όπου απέκτησαν ικανότητες και γνώσεις μέσω της αισθητηριακής αντίληψης και της αισθητηριακής ολοκλήρωσης. Η προσέγγιση STEAM, η οποία συνδέει την επιστήμη με τις τέχνες και μια διεπιστημονική προσέγγιση, δίνει τη δυνατότητα σε κάθε παιδί να ξεχωρίσει σε κάτι που κάνει καλά και έτσι κάθε παιδί μπορεί να βιώσει το αίσθημα της επιτυχίας», τονίζει η Michaela.

Η Michaela θεωρεί ότι η τεχνολογία παίζει καθοριστικό ρόλο στην υποστήριξη καινοτόμων πρακτικών στην εκπαί-

δευση. Στην τάξη της έχει ενσωματώσει διάφορα τεχνολογικά εργαλεία, όπως διαδραστικούς πίνακες, έξυπνα τηλέφωνα με παιδαγωγικές εφαρμογές και Bee-Bot. Τα εργαλεία αυτά επιτρέπουν στους μαθητές της να συμμετέχουν σε διαδραστικές εργασίες που περιλαμβάνουν κωδικούς QR και επαυξημένη πραγματικότητα, ενισχύοντας τα κίνητρά τους για τη μάθηση και επιτρέποντάς τους παράλληλα να αναπτύσσουν δεξιότητες όπως η υπολογιστική σκέψη, η επίλυση προβλημάτων, η δημιουργικότητα και η ομαδική εργασία. Η Michaela σημειώνει ότι αυτές οι δεξιότητες είναι ιδιαίτερης σημασίας για τη ζωή των μαθητών της στο μέλλον.

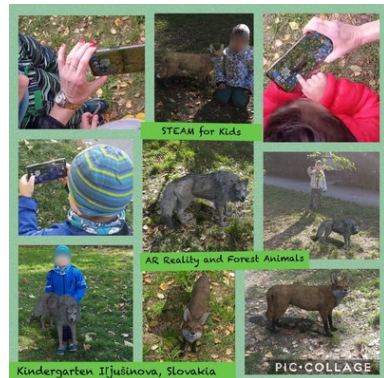
ΣΧΟΛΕΙΑ ETWINNING: ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΜΙΑΣ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

Η Michaela εργάζεται σε ένα Σχολείο eTwinning που δίνει μεγάλη έμφαση στην τεχνολογία, παρέχοντας καλά εξοπλισμένες αίθουσες διδασκαλίας και τα απαραίτητα εργαλεία για την παρακίνηση των μαθητών. Το σχολείο προωθεί ενεργά τις δραστηριότητες και τα έργα του eTwinning, προβάλλοντάς τα σε συναντήσεις και εκθέσεις, και πραγματοποιώντας άνοιγμα στην τοπική κοινότητα μετά την απόκτηση της Έτικετας Σχολείου eTwinning. Οι γονείς παίζουν σημαντικό ρόλο στις δραστηριότητες της τάξης, συμμετέχοντας πρόθυμα σε προγράμματα όπως το «PETS», όπου κατασκεύασαν σπιτάκια για πουλιά με τα παιδιά τους, και το «STEAM for Kids», όπου κατασκεύασαν αυτοκίνητα που κινούνται με λαστιχάκια και συμμετείχαν στην εκστρατεία Scientix STEM Discovery Campaign. Επιπλέον, στο πλαίσιο του έργου «A Rhythm Every Day», οι μαθητές κατασκεύασαν μουσικά όργανα από απορρίμματα και τα χρησιμοποίησαν για να παίξουν σκοπούς και να τραγουδήσουν, ενώ στο έργο «My Neighbourhood, Your Neighbourhood, Neighbourhoods of the World» οι μαθητές ζωγράρισαν

τα αγαπημένα τους φαγητά και στη συνέχεια τα μαγείρεψαν μαζί με τους γονείς τους. Το σχολείο καλλιεργεί τη στενή επικοινωνία με τους γονείς, ενημερώνοντάς τους για τα προγράμματα των παιδιών τους.

Τα έργα eTwinning στα οποία συμμετείχαν οι μαθητές αποτέλεσαν πηγή έμπνευσης τόσο για τους εκπαιδευτικούς όσο και για τους μαθητές. Μάλιστα, ορισμένες από τις καινοτόμες δραστηριότητες που εφαρμόστηκαν στα έργα υιοθετήθηκαν σε πρακτικές σε επίπεδο σχολείου, δείχνοντας τον αντίκτυπο που μπορούν να έχουν τα έργα αυτά σε ολόκληρη τη σχολική κοινότητα.

Σημαντικό πλεονέκτημα των έργων eTwinning, σύμφωνα με τη Michaela, είναι ότι προωθούν τη συνεργασία και τη συμπερίληψη μεταξύ μαθητών με διαφορετικές ικανότητες, συμπεριλαμβανομένων των μαθητών με διαταραχή αυτιστικού φάσματος (ΔΑΦ). Η συμμετοχή των μαθητών με ΔΑΦ σε αυτά τα έργα συνέβαλε στην άρση των φραγμών και στην ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ αυτών των μαθητών και των συνομηθικών τους. Αν και οι μαθητές αυτοί ενδεχομένως φοιτούν σε τάξεις ειδικής αγωγής, είναι σε θέση να συμμετέχουν πλήρως σε όλα τα

έργα και τις εκδηλώσεις, γεγονός που προάγει το αίσθημα του ανήκειν και της ένταξης.

Επιπλέον, οι εκπαιδευτικοί στο σχολείο της έχουν τη δυνατότητα να μάθουν για διαφορετικά εργαλεία και διάφορες παιδαγωγικές μεθόδους. Αυτή η εκμάθηση πραγματοποιείται συχνά μέσω κατάρτισης στον χώρο του σχολείου, από πιο έμπειρους συναδέλφους. Ανταλλάσσοντας τις γνώσεις και τις εμπειρίες τους, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να μαθαίνουν ο ένας από τον άλλο και να εφαρμόζουν νέες παιδαγωγικές δραστηριότητες στις δικές τους τάξεις, προς όφελος όλων των μαθητών.

Η Michaela κλείνει λέγοντας ότι: «Η καινοτομία μπορεί να αναπτυχθεί εύκολα, αρκεί οι εκπαιδευτικοί να είναι διατεθειμένοι να τολμήσουν, να είναι ανοιχτόμυαλοι και να απολαμβάνουν αυτό που κάνουν στην τάξη με τους μαθητές τους. Η υποστήριξη από τη σχολική διεύθυνση είναι επίσης απαραίτητη για τη διαμόρφωση μιας κουλτούρας καινοτομίας».

3.3. Οξ Petra Preradovića, Ζαντάρ, Κροατία

Η Anita Šimac είναι καθηγήτρια μαθηματικών με δεκαετή εμπειρία στο παλαιότερο σχολείο του Ζαντάρ, που βρίσκεται δίπλα στη θάλασσα, επάνω στην αρχαία χερσόνησο. Το δημοτικό σχολείο έχει περίπου 600 μαθητές, συμπεριλαμβανομένων τμημάτων ειδικής αγωγής, και συμμετέχει σε διάφορα έργα Erasmus+. Η Anita είναι μέντορας εκπαιδευτικών, υπεύθυνη για την καθοδήγηση άλλων μαθηματικών στην πόλη της, και πρέσβειρα του Scientix. Μεταπήδησε στη διδασκαλία αφού πρώτα εργάστηκε στην πετρελαϊκή βιομηχανία του Ηνωμένου Βασιλείου και ανακάλυψε το πάθος

της για την εκπαίδευση. Το σχολείο συνεργάζεται με το Πανεπιστήμιο του Ζαντάρ, είναι κάτοχος Ετικέτας STEM School και αποτελεί εξειδικευμένο κέντρο για τους μελλοντικούς εκπαιδευτικούς στον τομέα της κροατικής γλώσσας.

ΕΡΓΑ ETWINNING: ΠΥΡΟΔΟΤΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ

«Καθώς επιδιώκουμε να εκπαιδεύσουμε τους νέους του σήμερα, η προσπάθεια να τους δώσουμε κίνητρα, να τους διδάξουμε δεξιότητες και να τους προετοιμάσουμε για το μέλλον δεν ήταν ποτέ πιο δύσκολη. Η διεύθυνση των γνώσεών τους, η εμβάθυνση της κατανόησης και η βελτίωση των ακαδημαϊκών επιδόσεων εξακολουθούν να είναι σημαντικοί παράγοντες, ωστόσο υπάρχουν και πολλοί άλλοι που πρέπει να ληφθούν υπόψη. Η απόκτηση κοινωνικών δεξιοτήτων, η ενίσχυση του επιπέδου ενσυναίσθησης, η δυνατότητα να αναπτύξουν τα παιδιά διάφορες προσωπικές δεξιότητες, όλα αυτά είναι επιβεβλημένα», αναφέρει η Anita.

Στην τάξη της, προσπαθεί να εισάγει καινοτόμες διδακτικές πρακτικές σε κάθε νέα γενιά μαθητών που διδάσκει. Όταν της ζητήθηκε να διευκρινίσει τι είναι η καινοτομία, είπε: «Η καινοτομία είναι ένας ενιαίος όρος που περιλαμβάνει πάρα πολλούς παράγοντες. Είναι ασφαλώς η ικανότητα να βλέπει κανείς ένα πρόβλημα και να βρει μια λύση δημιουργική και μοναδική γι' αυτό. Είναι, επίσης, το να εξετάζουμε ένα πρόβλημα κριτικά αλλά και με ανοιχτά τα μάτια, τον νου και την καρδιά. Κάθε άνθρωπος είναι μοναδικός, ως εκ τούτου και κάθε λύση μπορεί να είναι μοναδική. Στόχος είναι να πείσουμε κάθε μαθητή ή μαθήτρια ότι μπορεί να μάθει και ότι η γνώμη του/της μετράει.»

Η Anita θεωρεί την εξατομικευμένη μάθηση και τη μάθηση βάσει έρευνας σημαντικές στρατηγικές διδασκαλίας,

αλλά χρησιμοποιεί κυρίως τη μάθηση βάσει έργου, καθώς τη θεωρεί την πιο αποτελεσματική. «Οι μαθητές είναι οι φορείς της αλλαγής καθώς οι ίδιοι διευθύνουν την πορεία της μάθησής τους. Βάζοντάς τους σε μια πραγματική κατάσταση ή δίνοντάς τους ένα πραγματικό πρόβλημα, στόχος τους είναι να καταλήξουν σε μια λύση. Αυτή η λύση πρέπει να βασίζεται στην κριτική σκέψη, τη συνεργασία, την επικοινωνία και την εφαρμογή νέων γνώσεων σε συνδυασμό με τις γνώσεις που ήδη έχουν. Αυτή η διάρθρωση των γνώσεων και των δεξιοτήτων διασφαλίζει ότι οι μαθητές θα εξελίσσονται συνεχώς έχοντας μια βάση. Μια βάση ισχυρή που θα τους βοηθήσει να συνειδητοποιήσουν τη σημασία και τη σπουδαιότητα της μάθησης. Ο ρόλος μου ως εκπαιδευτικού είναι να τους καθοδηγώ, να τους νουθετώ και να τους βοηθάω να αναλάβουν την ευθύνη για το μέλλον τους.»

Στην τάξη της ενθαρρύνεται επίσης η ενεργητική μάθηση, και η καινοτομία που προσπαθεί να εφαρμόσει τη βοηθά να δίνει το καλό παράδειγμα. Όταν οι μαθητές της τη βλέπουν να μαθαίνει, να δημιουργεί και να τους υποστηρίζει, βρίσκουν το θάρρος να γίνουν και οι ίδιοι καινοτόμοι. «Για παράδειγμα, κάναμε μια εργασία χρησιμοποιώντας το TikTok και το Instagram, οπότε τους ζήτησα να μου διδάξουν ορισμένα πράγματα, και αυτό τους έδωσε μεγάλη ώθηση. Πιστεύω ότι υπήρχε σε μεγάλο βαθμό αμοιβαίος σεβασμός σε αυτή την άσκηση αμοιβαίας μάθησης που πραγματοποιήσαμε μαζί. Οι μαθητές βλέπουν ότι μπορούν να ταυτιστούν μαζί σας και ότι και οι εκπαιδευτικοί κάνουν λάθη. Γι' αυτό συχνά λέω, όταν τους εξηγώ κάτι, «αν κάνω λάθος σε κάτι, διορθώστε με». Δεν είναι και το χειρότερο που μπορεί να σας συμβεί. Το θέμα όμως είναι ότι μαθαίνει κανείς από τα λάθη του», εξηγεί η Anita.

Ένα εξαιρετικό παράδειγμα μάθησης βάσει έργου είναι το έργο «[eTwinners as Pros](#)» με εταίρους από την Ελλάδα, την Ισπανία και την Κροατία. Οι μαθητές συμμετείχαν σε πολλές καινοτόμες πρακτικές δραστηριότητες, όπως η έρευνα για διάφορα επαγγέλματα και η μελέτη σχετικού υλικού, η συνεργασία με διεθνείς εταίρους σε διαδικτυακές συναντήσεις, η συνεργασία για τη διερεύνηση διαφόρων επαγγελματών και των καθηκόντων που περιλαμβάνουν, η άντληση πληροφοριών από κείμενα και μέσα ενημέρωσης και η παρουσίασή τους σε τεχνικές (τριτοβάθμιος σχεδιασμός και εκτύπωση), ψηφιακές (PowerPoint, αφίσα) και καλλιτεχνικές (κολάζ, δραματοποίηση) δημιουργίες που αποφασίστηκαν από τους ίδιους τους μαθητές.

Οι μαθητές μπορούσαν να επιλέξουν ελεύθερα τα θέματα του έργου και το είδος των δραστηριοτήτων και έγιναν οι ίδιοι καθηγητές, δουλεύοντας πάνω στο μαθησιακό υλικό που θα χρησιμοποιούνταν στις πολυεθνικές τάξεις. Το θέμα του γραμματισμού στα μέσα

επικοινωνίας ήταν η ραχοκοκαλιά όλου του έργου, δίνοντας έμφαση στην ψηφιακή ιθαγένεια και την παραπληροφόρηση. Η εκπαίδευση στον γραμματισμό στα μέσα επικοινωνίας έφτασε στην κορύφωσή της όταν τα μαθησιακά αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν σε εθνικό επίπεδο διδάχθηκαν σε διεθνείς συνεδρίες διδασκαλίας μεταξύ ομοτίμων. Οι μαθητές επέλεξαν θέματα, διερεύνησαν τα αντικείμενα των ψευδών ειδήσεων και της παραπληροφόρησης και σχεδίασαν οι ίδιοι τη διδασκαλία μεταξύ ομοτίμων. Αυτό τους έδωσε μια αίσθηση αυτοεκτίμησης, μεγάλη υπερηφάνεια και υπευθυνότητα. Οι εκπαιδευτικοί ήταν πάντα εκεί για να τους καθοδηγήσουν, να τους υποστηρίξουν και να τους συμβουλέψουν, αλλά οι βασικές κινητήριες δυνάμεις του έργου ήταν οι μαθητές.

Στο πρόγραμμα «STEM4Change» του 2020, κεντρικό θέμα ήταν η κλιματική αλλαγή. Καθ' όλη τη διάρκεια αυτού του έργου οι εταίροι από την Ελλάδα, την Κροατία, την Πολωνία και τη Ρουμανία ήθελαν να εκπαιδεύσουν τους μαθητές τους σε θέματα κλιματικής αλλαγής, αλλά και να τους ενθαρρύνουν να επικεντρωθούν στην επίλυση προβλημάτων. Με τη διάρθρωση των πόρων σε τέσσερις ενότητες υλικού προς μελέτη, το έργο παρέχει το απαραίτητο μαθησιακό πλαίσιο για να διερευνήσουν οι μαθητές περιβαλλοντικά θέματα, να συναντήσουν εμπειρογνώμονες διαδικτυακά και διά ζώσης, να μοιραστούν πόρους και να συζητήσουν γι' αυτούς, να ασχοληθούν με την επίλυση προβλημάτων και να αφομοιώσουν τη γνώση μέσω πρακτικών δραστηριοτήτων. Το έργο ώθησε τους μαθητές να προβληματιστούν σχετικά με την κλιματική αλλαγή και να κατανοήσουν τις επιπτώσεις της, να αναπτύξουν βαθύτερη κατανόηση των περιβαλλοντικών ζητημάτων, να αποκτήσουν τις απαραίτητες δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων για τη λήψη συνειδητών αποφάσεων και

να αναπτύξουν τις δεξιότητες έρευνας, επικοινωνίας και συνεργασίας, ώστε να μπορούν να μοιράζονται τις γνώσεις τους.

Η Anita επιβεβαιώνει ότι με την εισαγωγή καινοτόμων πρακτικών στην τάξη της με τα έργα eTwinning οι μαθητές ηλικίας μόλις 10 ετών αισθάνονται αρκετή σιγουριά ώστε να παρουσιάσουν δικές τους ιδέες. Τα διαφορετικά θέματα αποφέρουν διαφορετικά οφέλη για τους μαθητές. Τα πιο πρόσφατα έργα στα οποία έχει συμμετάσχει περιλαμβάνουν όλα δραστηριότητες που σχετίζονται με την ενσυνειδητότητα. Τα οφέλη για τους μαθητές είναι, μεταξύ άλλων, η ενίσχυση της συγκέντρωσης, των κινήτρων, της συμμετοχής στην τάξη, της ενσυναίσθησης, της ικανότητας επίλυσης συγκρούσεων, ακόμα και η βελτίωση των ακαδημαϊκών επιδόσεων. Όπως δηλώνει: «Η ικανότητα να βιώνεις απόλυτα το «εδώ και το τώρα» είναι απαραίτητη για την ευημερία.»

Ωστόσο, η υλοποίηση των αλλαγών συνεπάγεται πάντοτε προκλήσεις, και στην περίπτωση της Anita μία από τις μεγαλύτερες ήταν το να βοηθήσει τους μαθητές με δυσαριθμοσία, δυσλεξία, δυσπραξία, δυσκολίες στην προσοχή, δυσγραφία, δυσκολίες στην οπτική αντίληψη και δυσκολίες στην κατανόηση των μαθηματικών εννοιών που διδάσκει. Στόχος είναι να εμπλέξουμε τους μαθητές με τρόπο τέτοιο, ώστε να

τους βοηθήσουμε να κατανοήσουν και να συνδέσουν το πρόγραμμα σπουδών με τη ζωή έξω από την τάξη. Απαιτείται πάντα προσπάθεια προκειμένου να συνδυάσουμε την ιδέα της κατανόησης μιας έννοιας με τη χαρά της μάθησης.

Τα ψηφιακά εργαλεία μπορούν να δώσουν στους μαθητές την ευκαιρία να γίνουν δημιουργικοί και να αναπτύξουν όλες τις δεξιότητες του 21ου αιώνα. Οι αίθουσες διδασκαλίας μπορούν να μετατραπούν σε ελκυστικούς χώρους που συνδέουν τους μαθητές με τον κόσμο πέρα από τα στενά όρια της τάξης. Ωστόσο, το κρισιμότερο ερώτημα, σύμφωνα με την Anita, είναι: «Τι προστιθέμενη αξία μπορούν να προσδώσουν τα ψηφιακά εργαλεία στο μαθησιακό περιβάλλον;». Σε αυτό το πλαίσιο, λέει: «Δεν πρέπει να επικεντρωθούμε στην τεχνολογία ως καινοτόμο πρακτική, αλλά στην προστιθέμενη αξία που προσδίδει η τεχνολογία στην υποστήριξη της μάθησης. Αποτελεσματικά ψηφιακά εργαλεία είναι αυτά που δίνουν στους εκπαιδευόμενους την ευκαιρία να προσεγγίσουν τις προκλήσεις από διαφορετικές οπτικές γωνίες και να αναπτύξουν τις δικές τους δημιουργικές λύσεις. Η τεχνολογία στην εκπαίδευση μπορεί να κάνει τη μάθηση πιο προσιτή και ευέλικτη. Δεν αρκεί να κινητροδοτούμε και να ενθαρρύνουμε τους μαθητές, πρέπει πάντα να υπάρχει ένα χειροποίητο όφελος.»

ΣΧΟΛΕΙΑ ETWINNING: ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΜΙΑΣ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

Οι στρατηγικές που δίνουν τη δυνατότητα στους μαθητές να επιτύχουν τους ακαδημαϊκούς τους στόχους είναι σημαντικές. Ωστόσο, ένας από τους στόχους του σχολείου της Anita είναι να ενθαρρύνεται κάθε μαθητής να γίνει ένα υπεύθυνο μέλος της τοπικής κοινότητας. Η ίδια σχολιάζει: «Αν και είναι δύσκολο να μετρηθεί η επιτυχία μας στην υλοποίηση αυτού του στόχου,

πιστεύω ότι ο αυξανόμενος αριθμός των εξωδιδασκικών δραστηριοτήτων και των έργων eTwinning που διεξάγονται στο σχολείο μας συμβάλλουν σε αυτή». Οι δραστηριότητες αυτές περιλαμβάνουν έργα για την κλιματική αλλαγή, εκδηλώσεις STEM με συμμετέχοντες και παρουσιαστές από όλη τη χώρα, εθελοντισμό και συνεργασία με διάφορους φορείς (από γονείς, το τοπικό πανεπιστήμιο, ιδρύματα και άλλα σχολεία), επιστημονικές βραδιές, λογοτεχνικές και μουσικές εκδηλώσεις. Το σχολείο συμμετέχει, επίσης, σε πολλά πειραματικά προγράμματα και πιλοτικά έργα, σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Όλοι αυτοί είναι παράγοντες που συμβάλλουν στον αυξανόμενο πλούτο της βιωματικής γνώσης, που επιτρέπει σε ολόκληρη την κοινότητα να μαθαίνει και να αναπτύσσεται.

Η διαδικασία αλλαγής στο σχολείο της ξεκίνησε σταδιακά. Ξεκίνησε με την αποδοχή του γεγονότος ότι η αλλαγή είναι αναπόφευκτη. Οι εκπαιδευτικοί του σχολείου έπρεπε να μάθουν να αποδέχονται το αναπόφευκτο ενός μέλλοντος που αλλάζει γρήγορα. Αυτό με τη σειρά του σήμαινε ότι έπρεπε να προετοιμαστούν για αυτή την πρόκληση. Όπως τονίζει η Anita, «η αλλαγή μπορεί να είναι μια θετική εμπειρία, και αυτό ήταν το σκεπτικό μας. Συνεργασία, αλληλοϋποστήριξη και προσαρμοστικότητα ως ομάδα». Με την υποστήριξη της διεύθυνσης του σχολείου και τη θετική νοοτροπία του προσωπικού, το σχολείο έθεσε γερά θεμέλια, τα οποία αποτέλεσαν την κινητήρια δύναμη που τους οδήγησε στην απόφαση να υποβάλουν αίτηση για την Ετικέτα Σχολείου eTwinning. «Η ετικέτα σου δίνει μια ώθηση για να συνεχίσεις να βελτιώνεσαι. Αν είχαμε πέντε έξι εκπαιδευτικούς που συμμετέχουν στο eTwinning, ο στόχος θα ήταν να το διευρύνουμε, ώστε να συντονίσουμε περισσότερα έργα και όχι να είμαστε απλώς εταίροι. Η ετικέτα είναι κάτι για

το οποίο είμαστε πραγματικά υπερήφανοι», εξηγεί.

Πολλές από τις δραστηριότητες των έργων eTwinning, όπως η διδασκαλία του γραμματισμού στα μέσα μεταξύ ομοτίμων, υιοθετήθηκαν ως πρακτικές σε επίπεδο σχολείου. Η Anita επισημαίνει ότι «αν και η διδασκαλία της ασφαλούς χρήσης του διαδικτύου και του γραμματισμού στα μέσα επικοινωνίας αποτελούσε πάντα σημαντική πτυχή του σχολικού μας προγράμματος, επεκτάθηκε χάρη στο eTwinning. Με εργαστήρια γραμματισμού στα μέσα επικοινωνίας, προσκεκλημένους ομιλητές, διδασκαλία μεταξύ ομοτίμων και συνεργασία με την τοπική κοινότητα επιδιώκεται η συνεχής εκπαίδευση των μαθητών και του προσωπικού». Και συνεχίζει λέγοντας ότι «οι δραστηριότητες που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο των πολυάριθμων έργων eTwinning στα οποία συμμετείχαμε βοήθησαν το σχολείο μας να αναπτυχθεί και να εξελιχτεί. Οι πόρτες των τάξεών μας έχουν πλέον ανοίξει πολύ πέρα από τα τείχη του σχολείου μας. Οι πρακτικές της διεθνούς συνεργασίας, της δημιουργίας ομάδων και της αγωγής του πολίτη συνεχίζουν να αναπτύσσονται. Είναι πλέον απολύτως φυσιολογικό να μπαίνεις στην τάξη για ένα μάθημα Μαθηματικών και να συμμετέχεις σε μια διεθνή συνάντηση».

Η σημασία που δίνεται στην εμπλοκή των γονέων ως εταίρων στη μάθηση των μαθητών αποτελεί πτυχή του

ανοικτού χαρακτήρα του σχολείου. «Χωρίς την υποστήριξη των γονέων και άλλων ενδιαφερομένων, η διαδικασία εισαγωγής της καινοτομίας στην τάξη θα ήταν πολύ δύσκολο να πετύχει» δηλώνει η Anita. Αλλά και η υποστήριξη και η εμπιστοσύνη από τη διεύθυνση του σχολείου είναι ζωτικής σημασίας. «Όσοι ασκούν τη σχολική ηγεσία πρέπει να διαθέσουν χρόνο, πόρους και ενέργεια για να υποστηρίξουν τους εκπαιδευτικούς έτσι ώστε να δοκιμάσουν νέες προσεγγίσεις. Για να επιτευχθούν ευνοϊκά αποτελέσματα και συνεργασία εντός του σχολείου, η συνεργατική ηγεσία είναι απαραίτητη. Με την υποστήριξη και την εμπιστοσύνη της σχολικής διεύθυνσης, οι σχέσεις εντός της σχολικής κοινότητας ενισχύονται. Αυτό με τη σειρά του οδηγεί στην ανάπτυξη μιας υγιούς συλλογικής δομής και ενός περιβάλλοντος σεβασμού. Μέσω συνεργατικών πρακτικών eTwinning τα σχολεία και οι κοινότητες μπορούν να μαθαίνουν από κοινού, να βελτιώνονται από κοινού και να επεκτείνουν τις δραστηριότητες του σχολικού προγράμματος. Η καινοτομία στα έργα eTwinning έχει ως αποτέλεσμα βιωματικές μαθησιακές εμπειρίες που επιδρούν άμεσα στη μάθηση των παιδιών», καταλήγει η Anita.

3.4. Karlbergs Skola, Στοκχόλμη, Σουηδία

Η Nataša Kolarević είναι εκπαιδευτικός ειδικής αγωγής και διετέλεσε υποδιευθύντρια στο σχολείο Karlbergs Skola, στο κέντρο της Στοκχόλμης, για αρκετά χρόνια. Το σχολείο είχε περίπου 330-400 μαθητές και υπαγόταν στον δήμο της Στοκχόλμης. Κατά τη διάρκεια της συνέντευξης, η Nataša αναφέρει ότι, μιας και το σχολείο έχει πλέον συγχωνευθεί με ένα άλλο, όλες οι πληροφορίες που παραθέτει αφορούν αποκλειστικά το Karlbergs Skola. Η Nataša έγινε μέλος του eTwinning

πριν από 13 χρόνια, όταν εργαζόταν ως εκπαιδευτικός στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση σε άλλο σχολείο. Πρώτη φορά έμαθε για το eTwinning το 2010, όταν δίδασκε σε ένα σχολείο ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Αρχικά δεν γνώριζε τα οφέλη της αίτησης για την Εθνική Ετικέτα Ποιότητας, αλλά της άρεσε να συντονίζει έργα. Αφού παρακολούθησε ένα από τα ετήσια ευρωπαϊκά συνέδρια, γνώρισε καλύτερα το eTwinning, άρχισε να υποβάλλει αιτήσεις για ετικέτες ποιότητας και έγινε πρέσβειρα του eTwinning.

ΕΡΓΑ ETWINNING: ΠΥΡΟΔΟΤΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ

Η Nataša θεωρεί ότι το να είσαι καινοτόμος σημαίνει να σκέφτεσαι ποιες γνώσεις πρέπει να αποκτήσουν οι μαθητές σου και να βρίσκεις τρόπους να τις προσφέρεις χωρίς να βασίζεσαι σε παραδοσιακές μεθόδους διδασκαλίας, όπως για παράδειγμα βιβλία, τετράδια δραστηριοτήτων και ανάγνωση εγχειριδίων. Η καινοτομία απαιτεί να σκεφτόμαστε πέρα από τα καθιερωμένα και να βρίσκουμε νέους τρόπους για την εμπλοκή των μαθητών. Πιστεύει ότι η πολυτροπική μάθηση αποτελεί καινοτομική μέθοδο, διότι προσφέρει στους μαθητές, ιδίως σε όσους μαθαίνουν γλώσσες, είναι πρόσφυγες ή μετανάστες, την ευκαιρία να εκφραστούν και να αποδείξουν τις μαθησιακές τους ικανότητες με τρόπους που δε βασίζονται αποκλειστικά στον γραπτό λόγο. Όπως αναφέρει η ίδια, οι παραδοσιακές μέθοδοι εξέτασης απαιτούν από τα παιδιά να γράφουν τις απαντήσεις τους, ενώ η χρήση πολυτροπικών εργαλείων αξιοποιεί άλλους τρόπους κατάδειξης της κατανόησης. Οι μαθητές μπορούν να χρησιμοποιούν ψηφιακά εργαλεία για τη δημιουργία πολυτροπικών περιβαλλόντων μάθησης, που τους παρακινούν να μαθαίνουν, σε όλα τα μαθήματα. Έστω και αν δεν μιλούν άπταιστα τη γλώσσα,

μπορούν να μάθουν και να συμμετέχουν συνδυάζοντας τις αισθήσεις τους (όραση, ακοή, κιναισθησία).

Ως εκπαιδευτικός και υποδιευθύντρια σχολείου, η Nataša θεωρεί ότι το eTwinning είναι ένας ασφαλής χώρος που ταιριάζει απόλυτα στις ανάγκες της. Στη Σουηδία, όπου η ηλεκτρονική ασφάλεια αποτελεί μείζον ζήτημα στα σχολεία, το eTwinning θεωρείται ότι παρέχει ένα ασφαλές περιβάλλον για να αναπτύξουν οι μαθητές διεθνή συνεργασία με άλλους μαθητές, εκπαιδευτικούς και σχολεία. Σύμφωνα με τη Nataša, «οι μαθητές έχουν μεγαλύτερο κίνητρο να γυρίσουν μια ταινία αν ξέρουν ότι θα τη δουν συνομηλικόι τους από την Πορτογαλία ή την Ισπανία». Έχει, επίσης, παρατηρήσει μεγαλύτερη ακαδημαϊκή πρόοδο μεταξύ των μαθητών της, και το επίπεδο ολοκλήρωσης των δραστηριοτήτων που εισάγει είναι υψηλότερο.

Ένα από τα πιο επιτυχημένα της έργα eTwinning ήταν το «Christmas Connections through Art», στο οποίο συμμετείχαν εταίροι από 11 χώρες.

Το έργο αυτό έδωσε την ευκαιρία σε παιδιά ηλικίας 6 έως 7 ετών να δημιουργήσουν έργα τέχνης εμπνεόμενα από καλλιτέχνες από τις χώρες εταίρους. Κάθε τάξη παρουσίασε έναν καλλιτέχνη και όλες οι τάξεις σχεδίασαν χριστουγεννιάτικες κάρτες βασισμένες στο έργο του συγκεκριμένου καλλιτέχνη. Οι μαθητές είχαν την ευκαιρία να ασχοληθούν με το έργο κατά τη διάρκεια των μαθημάτων μουσικής και των εξωδιδακτικών δραστηριοτήτων τους. Το έργο όχι μόνο βοήθησε τους μαθητές να βελτιώσουν τις καλλιτεχνικές τους δεξιότητες, αλλά κέντρισε και την περιέργειά τους για άλλες γλώσσες, ενισχύοντας τα κίνητρα όλων των μαθητών, ανεξάρτητα από το αν μάθαιναν σουηδικά ως δεύτερη γλώσσα ή αν είχαν ειδικές ανάγκες.

Στη Nataša αρέσει να χρησιμοποιεί διάφορα ψηφιακά εργαλεία στα έργα της και πιστεύει ότι το eTwinning θα πρέπει να προσφέρει περισσότερα εργαλεία για την υποστήριξη της δουλειάς τους. Πιστεύει ότι η αναζήτηση νέων ψηφιακών εργαλείων που μπορούν να υποστηρίξουν τους παιδαγωγικούς στόχους των έργων της αποτελεί μια καινοτόμο πρακτική. Μερικές φορές χρησιμοποιεί έργα eTwinning για να παρουσιάσει στους μαθητές της ορισμένα ψηφιακά εργαλεία, όπως το iMovie/Clips και οι κωδικοί QR. Η ίδια δηλώνει ότι «πριν ξεκινήσει ένα έργο, επιλέγουμε τα

ψηφιακά εργαλεία που ευθυγραμμίζονται με τους στόχους μας και τα ενσωματώνουμε στο σχέδιό μας. Τα μέλη του προσωπικού έχουν την ευκαιρία να δοκιμάσουν αυτά τα εργαλεία σε εργαστήρια που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια σχολικών συναντήσεων, φροντίζοντας ώστε όλοι να είναι προετοιμασμένοι να τα χρησιμοποιήσουν αποτελεσματικά.

Στο έργο «Boat game», η Nataša και οι συνάδελφοί της συνεργάστηκαν με εταίρους από την Ισλανδία και τη Φινλανδία. Το έργο ήταν μια πρόκληση στον τομέα των STEM: να δημιουργήσουν ένα σκάφος που να μπορεί να πλεύσει για 300-350 μέτρα. Παρόλο που οι μαθητές από τη Σουηδία ήταν πολύ μικρότεροι από τους εταίρους τους, δήλωσαν πρόθυμοι να δημιουργήσουν βάρκες από βιώσιμα υλικά και να τις δοκιμάσουν στην κοινή λίμνη. Οι μαθητές εργάστηκαν σκληρά για να επιλέξουν το υλικό, να πειραματιστούν με τη βαρύτητα, να διασφαλίσουν ότι η βάρκα τους δεν θα βυθιστεί και να διοργανώσουν έναν αγώνα. Σε μια διαδικτυακή συνάντηση, με τη βοήθεια της Nataša, εξήγησαν στους συμμαθητές τους πώς πραγματοποίησαν όλα τα βήματα για την κατασκευή των σκαφών τους. Η Nataša θεωρεί ότι η συνεργασία με μεγαλύτερους μαθητές μπορεί να είναι πραγματικά επωφελής για τους μικρότερους.

Η Nataša τονίζει ότι τα έργα eTwinning επέτρεψαν στους μαθητές του Karlbergs Skola να συνεργαστούν με μαθητές από άλλες χώρες, με αποτέλεσμα να συνειδητοποιήσουν ότι έχουν κοινά ενδιαφέροντα και ομοιότητες παρά τις πολιτισμικές διαφορές. Τόνισε τη σημασία των διεθνών έργων για την καταπολέμηση του ρατσισμού, των προκαταλήψεων και της ξενοφοβίας. Επιπλέον, τα έργα αυτά συνέβαλαν καθοριστικά στην ανάπτυξη κρίσιμων ικανοτήτων και δεξιοτήτων στους

μαθητές της, όπως είναι η δημιουργικότητα, η γνώση ξένων γλωσσών, ο ψηφιακός γραμματισμός και η συνεργασία.

ΣΧΟΛΕΙΑ ETWINNING: ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΜΙΑΣ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

Η Nataša μοιράστηκε την εμπειρία της σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο το σχολείο της υιοθέτησε την υλοποίηση έργων eTwinning. Σε αντίθεση με πολλά άλλα σχολεία, όπου ένας/μία εκπαιδευτικός αρχίζει να συμμετέχει μόνος/-η στο eTwinning και στη συνέχεια εμπλέκει σταδιακά περισσότερους συναδέλφους, το σχολείο της Nataša ακολούθησε μια προσέγγιση από πάνω προς τα κάτω. Η διευθύντρια ήθελε να διεθνοποιήσει περαιτέρω το σχολείο. Πριν από περίπου 7 χρόνια είπε στη Nataša: «Θέλω να κάνω μια αλλαγή, θέλω να βάλω αυτό το σχολείο στον παγκόσμιο χάρτη και να μην είναι απλώς μια μικρή κουκκίδα στον χάρτη της χώρας μας.» Έτσι, λοιπόν, διοργάνωσε ένα συνέδριο/σεμινάριο κατάρτισης για το προσωπικό προκειμένου να εξοικειωθούν με τα εργαλεία της πλατφόρμας eTwinning. Οι εκπαιδευτικοί είχαν την ευκαιρία να μάθουν μέσα από καλές πρακτικές και κλήθηκαν να υλοποιήσουν οι ίδιοι ένα έργο με την καθοδήγηση και την υποστήριξη πιο έμπειρων συναδέλφων και της Nataša ως πρέσβειρας του eTwinning.

Όπως τονίζει η Nataša, «πρέπει να πείτε στους αρχάριους να κάνουν τη δουλειά τους απλά, αυτή είναι η μαγική λέξη που θα τους βοηθήσει να ξεκινήσουν ένα νέο ταξίδι». Πολλοί εκπαιδευτικοί διστάζουν να υιοθετήσουν νέα ψηφιακά εργαλεία ή πρακτικές. Μπορεί, επίσης, να ανησυχούν μήπως χάσουν τη διδακτική τους δύναμη καθώς οι μαθητές γίνονται πιο ικανοί με τα ψηφιακά εργαλεία. Υπογραμμίζει ότι «είναι δύσκολο να βγεις από τη ζώνη άνεσής σου, να αλλάξεις κάτι που έκανες τα τελευταία 20 χρόνια,

να κατανοήσεις τα οφέλη αυτής της αλλαγής. Η αλλαγή θέλει χρόνο».

Στο σχολείο της Nataša, οι γονείς ενημερώνονται για τις δραστηριότητες των παιδιών τους στην τάξη, αλλά δεν συμμετέχουν άμεσα στα έργα eTwinning. Σύμφωνα με τη Nataša, τα σχολεία στη Σουηδία φροντίζουν να αποφεύγουν τις συγκρίσεις μεταξύ των μαθητών, ώστε να προλαμβάνουν οποιοδήποτε αίσθημα ντροπής ή ανεπάρκειας που ενδέχεται να αισθανθούν ορισμένα παιδιά επειδή άλλα παιδιά έχουν περισσότερους πόρους ή πλεονεκτήματα. Η Nataša πιστεύει ότι είναι σημαντικό οι γονείς να ενημερώνονται για τις δραστηριότητες των παιδιών τους και να υποστηρίζουν τη μάθησή τους όποτε είναι δυνατό. Καλλιεργώντας τη διαφάνεια και την επικοινωνία μεταξύ εκπαιδευτικών, μαθητών και γονέων, τα σχολεία μπορούν να συμβάλουν στη δημιουργία ενός θετικού και υποστηρικτικού μαθησιακού περιβάλλοντος για όλους τους μαθητές.

Στο σχολείο πολλοί μαθητές συμμετέχουν σε εξωδιδακτικές δραστηριότητες που υλοποιούνται από το μη

διδακτικό προσωπικό του σχολείου. Το προσωπικό συμμετέχει, επίσης, στα έργα eTwinning, και αυτό δίνει στους μαθητές τη δυνατότητα να συνεχίσουν τις εργασίες που σχετίζονται με τα έργα τους και μετά τα μαθήματα. Σύμφωνα με τη Nataša, η διαδικασία αυτή δημιουργεί μια απρόσκοπτη σύνδεση μεταξύ των κανονικών μαθημάτων και των εξωσχολικών δραστηριοτήτων. Για να ενθαρρυνθεί το μη διδακτικό προσωπικό να συμμετάσχει σε εργασίες πάνω σε έργα, το σχολείο τούς έδωσε την ευκαιρία να εκπαιδευτούν σε προγράμματα κινητικότητας Erasmus+.

Η Nataša εξηγεί ότι όλοι οι εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν σε έργα eTwinning έχουν γίνει πιο εξωστρεφείς και ανοιχτόμυαλοι, καθώς τους είναι ευκολότερο να πειραματιστούν με νέες μεθόδους διδασκαλίας παρά να βασίζονται αποκλειστικά στις παραδοσιακές. Στην αρχή ορισμένοι εκπαιδευτικοί δίστασαν να παρεκκλίνουν από το πρόγραμμα σπουδών, φοβούμενοι ότι αυτό θα επηρέαζε αρνητικά την εκπαίδευση των μαθητών τους. Καθώς όμως άρχισαν να ενσωματώνουν δραστηριότητες έργων στα μαθήματά τους, συνειδητοποιήσαν γρήγορα τα οφέλη του συνδυασμού αυτού. Όχι μόνο έγινε πιο ελκυστική και ευχάριστη η μάθηση για τους μαθητές τους, αλλά προωθήθηκε και η εμπέδωση βασικών εννοιών και δεξιοτήτων με πρακτικό και χειροπιαστό τρόπο. Κατά συνέπεια, οι εκπαιδευτικοί απέκτησαν μεγαλύτερη σιγουριά για την ικανότητά τους να δημιουργούν εύστοχα και αποτελεσματικά σχέδια μαθήματος που ενσωματώνουν τόσο το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών όσο και τη δουλειά σε έργα. Από την άποψη αυτή, λέει: «Τα διεθνή έργα έχουν γίνει βασικό μέρος του σχεδίου ανάπτυξης του σχολείου μας, με διάφορους δείκτες που καθορίζονται κάθε χρόνο, όπως ο αριθμός των έργων που ολοκληρώνουμε και ο αριθμός των εθνικών ετικετών ποιότητας που λαμβάνουμε. Οι

μαθητές μας παίζουν, επίσης, σημαντικό ρόλο στη διεθνοποίηση του σχολείου μας, ενεργώντας ως πρεσβευτές και ζητώντας από τους δασκάλους τους να συμμετάσχουν σε έργα eTwinning και Erasmus+.» Σημειώνει, επίσης, ότι «είναι σημαντικό να κατανοήσουμε ότι ένα σχολείο πρέπει να εξελίσσεται συνεχώς και να προσαρμόζεται στην κοινωνία. Οι δεξιότητες ζωής και η ανάπτυξη ικανοτήτων είναι πιο σημαντικές από ποτέ, και το μεγαλύτερο πλεονέκτημα που μπορεί να έχει ένα σχολείο είναι ένας/μία υποστηρικτικός/ υποστηρικτική διευθυντής/διευθύντρια».

3.5. Colegiul Național Petru Rareș, Beclean, Ρουμανία

Η Emese Cîmpean διδάσκει ρουμανική γλώσσα και είναι υποδιευθύντρια του σχολείου της τα τελευταία 9 χρόνια. Στο σχολείο της, που βρίσκεται στη βορειοδυτική Ρουμανία, φοιτούν 919 μαθητές, και είναι Σχολείο eTwinning από το 2018. Το σχολείο βρίσκεται σε μια μικρή πόλη και οι περισσότεροι μαθητές προέρχονται από αγροτικές περιοχές. Είτε έρχονται καθημερινά στο σχολείο με λεωφορείο είτε είναι οικότροφοι. Η Emese είναι, επίσης, πρέσβειρα του eTwinning εδώ και αρκετά χρόνια και συμμετέχει σε έργα Erasmus+.

ΕΡΓΑ ETWINNING: ΠΥΡΟΔΟΤΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ

Η Emese υπογραμμίζει ότι η μάθηση βάσει έργων αποτελεί αναπόσπαστο και καταλυτικό στοιχείο της διδακτικής της πορείας από το 2009, οπότε και εντάχθηκε στο eTwinning. Δίνει, επίσης, μεγάλη σημασία στη χρήση κατάλληλων εφαρμογών και εργαλείων Web 2.0 για την ενίσχυση της μάθησης των μαθητών και την ανάπτυξη των δεξιοτήτων ζωής τους. Κατά τη διάρκεια της πανδημίας, η Emese χρησιμοποίησε την πλατφόρμα του eTwinning για τα καινο-

νικά της μαθήματα με τους μαθητές της, επιτρέποντάς τους να διατηρήσουν τη σύνδεσή τους και να συνεχίσουν να δουλεύουν σε μια πλατφόρμα με την οποία ήταν ήδη εξοικειωμένοι.

Η Emese εμπλέκει τους μαθητές της στον σχεδιασμό κάθε έργου και τους ενθαρρύνει να αναλάβουν ενεργό ρόλο στη λήψη αποφάσεων σχετικά με τις διάφορες δραστηριότητες που θα κληθούν να υλοποιήσουν. Σε ένα έργο οι μαθητές της δημιούργησαν δικά τους σχέδια μαθήματος και έγιναν οι ίδιοι εκπαιδευτικοί άλλων μαθητών. Έτσι δόθηκε μια μοναδική ευκαιρία στους μαθητές του γυμνασίου να δουν τη μάθηση με διαφορετικό τρόπο και να εμπλακούν περισσότερο στις δραστηριότητες της τάξης.

Στο πλαίσιο του έργου «The Green Behaviour Code», οι μαθητές της Emese συνεργάστηκαν με εταίρους από την Ισπανία, την Ιταλία και την Τυνησία κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους 2020/2021. Για ορισμένες δραστηριότητες οι μαθητές χρησιμοποίησαν το Scratch, ένα εργαλείο ΤΠΕ με το οποίο η Emese δεν ήταν εξοικειωμένη. Ωστόσο, ορισμένοι μαθητές γνώριζαν ήδη καλά το εργαλείο και έγιναν οι ίδιοι οι «ειδήμονες» παρέχοντας υποστήριξη και συντονίζοντας τις δραστηριότητες. Η Emese εμπιστεύτηκε τους μαθητές της και τους επέτρεψε να πάρουν το προβάδισμα, γεγονός που τους ενθάρ-

ρυνε και έτσι ανέλαβαν την ευθύνη της μαθησιακής διαδικασίας.

Η Emese ανέδειξε μια σημαντική πτυχή της διδασκαλίας και της μάθησης: Δεν είναι καθόλου κακό να παραδέχονται οι εκπαιδευτικοί ότι δεν γνωρίζουν τα πάντα. Πράγματι, παραδεχόμενοι τους δικούς τους περιορισμούς, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να δημιουργήσουν ένα περιβάλλον όπου οι μαθητές θα αισθάνονται πιο υπεύθυνοι και δυνατοί ώστε να αναλάβουν πρωταγωνιστικό ρόλο στη μάθησή τους. Αυτή η εμπιστοσύνη στις ικανότητες των μαθητών μπορεί να οδηγήσει σε μεγαλύτερη εμπλοκή ακόμα και των πιο συνεσταλμένων μαθητών. Η Emese έχει παρατηρήσει όλα αυτά τα χρόνια ότι ακόμα και οι ντροπαλοί μαθητές που δεν συμμετέχουν ενεργά στο μάθημα γίνονται πιο δραστήριοι, εργάζονται σε ομάδες και αποκτούν φίλους μέσω της συμμετοχής τους στα έργα eTwinning. Σύμφωνα με την Emese, οι εκπαιδευτικοί δεν πρέπει να επιβάλλουν το θέμα ενός έργου στους μαθητές τους, αλλά να τους εμπλέκουν στη διαδικασία σχεδιασμού. Η προσέγγιση αυτή επιτρέπει στους μαθητές να συμμετέχουν ενεργά στη μάθησή τους και ενισχύει το αίσθημα ευθύνης τους για την επιτυχία τους.

Στο πλαίσιο του έργου «Eco-Heritage Matters», το οποίο υλοποιήθηκε με εταίρους από την Ελλάδα, την Ιταλία, την Κροατία και την Πορτογαλία από το 2019 έως το 2021, οργανώθηκαν πολλές δραστηριότητες από τους οικολογικούς συλλόγους που δημιουργήθηκαν στο εξωδιδασκτικό πρόγραμμα των μαθητών. Λόγω της πανδημίας, όλες οι δραστηριότητες που επρόκειτο να γίνουν διά ζώσης έγιναν τελικά διαδικτυακά. Το έργο είχε ως επίκεντρο την οικολογία και τον πολιτισμό, ενώ πολλές από τις δραστηριότητες οδήγησαν στη συμμετοχή ολόκληρου του σχολείου, όπως περιγράφει στη συνέχεια η Emese. Το 2020/2021 η

Emese και οι μαθητές της συμμετείχαν στο έργο «#DigitalEU – we'll do!» μαζί με Γερμανούς εταίρους, εστιάζοντας την προσοχή τους στις ψευδείς ειδήσεις και τον ψηφιακό γραμματισμό. Μέσα από την συνεργασία σε μικτές ομάδες, οι μαθητές κατανόησαν τους κινδύνους που εγκυμονούν οι ψευδείς ειδήσεις και αξιοποίησαν τις γνώσεις τους για να οργανώσουν μια εκστρατεία προώθησης του ψηφιακού γραμματισμού. Όπως εξηγεί η Emese, η συμμετοχή σε έργα eTwinning βοηθά τους μαθητές να αναπτύξουν σημαντικές δεξιότητες και ικανότητες που θα τους χρησιμεύσουν στο μέλλον. Οι παλιοί μαθητές έρχονται συχνά ξανά για να εξηγήσουν πώς η συμμετοχή τους στο eTwinning τους δίδαξε σημαντικές δεξιότητες, όπως η συνεργασία, η ομαδικότητα, η δημιουργικότητα και η κριτική σκέψη, μεταξύ άλλων.

Η Emese δίνει ένα παράδειγμα λέγοντας ότι: «Χρησιμοποιήσαμε το Pixton στο πλαίσιο των έργων eTwinning, ιδιαίτερα στο έργο “#DigitalEU – we'll do!”. Συνεχίσαμε να το χρησιμοποιούμε ακόμη και μετά το τέλος του έργου και παρατήρησα ότι οι μαθητές συμμετείχαν περισσότερο. Απολάμβαναν την προετοιμασία των εργασιών για το σπίτι και την εργασία στην τάξη και ήταν πιο παραγωγικοί και δημιουργικοί δουλεύοντας στο Pixton. Ήταν, επίσης, πιο εύκολο για εμένα να τους βοηθήσω

και να τους καθοδηγήσω, επειδή όλα τα κινούμενα σχέδια που δημιουργούσαν παρέμεναν μέρος της τάξης στο Pixton, και μπορούσα να διορθώνω τα γραμματικά λάθη τους. Στο πλαίσιο του προγράμματος “Eco-Herit@ge Matters (2.0)”, δημιουργήσαμε μια συνεργατική ταινία όπου οι μαθητές μετατράπηκαν σε σεναριογράφους, γραφίστες, μεταφραστές, σκηνοθέτες, μοντέρ και όχι μόνο. Έμαθαν πώς δημιουργείται μια ταινία μικρού μήκους από το μηδέν και πώς γίνεται η διανομή της, συμμετέχοντας σε εθνικούς και διεθνείς διαγωνισμούς ή εκθέσεις έργων. Παράλληλα, καθώς επικεντρωθήκαμε στη φύση και την οικολογία, οι μαθητές έμαθαν πώς να ερευνούν, να καταγράφουν και να δημιουργούν οικολογικούς οδηγούς. Οι εργασίες αυτές απαιτούσαν συνεργασία και έρευνα.»

Η Emese θεωρεί ότι η διδακτέα ύλη και τα σχολικά εγχειρίδια είναι πλέον παρωχημένα και ότι οι εκπαιδευτικοί πρέπει να επιστρατεύσουν τη δημιουργικότητά τους για να κάνουν τα μαθήματα πιο ελκυστικά. Καθώς οι μαθητές υποχρεούνται να δώσουν εξετάσεις στο τέλος της χρονιάς, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να ακολουθήσουν το πρόγραμμα σπουδών, ενσωματώνοντας παράλληλα τη μάθηση βάσει έργου. Παρόλο που ορισμένοι γονείς ίσως νομίζουν ότι τα παιδιά τους στερούνται την παραδοσιακή μάθηση, οι ίδιοι παίζουν σημαντικό ρόλο στην πρόοδο του παιδιού τους στο έργο και καλούνται να συμμετάσχουν στη διαδικασία υλοποίησης των έργων eTwinning. Για παράδειγμα, οι μαθητές μπορούν να πάρουν συνέντευξη από τους γονείς τους ή να συμμετάσχουν για μία ημέρα σε παρακολούθηση εργασίας για να γνωρίσουν διάφορα επαγγέλματα, όπως αυτό του αστυνομικού ή του βιβλιοθηκάρου.

Παρά τα οφέλη, η Emese αναγνωρίζει ότι εξακολουθούν να υπάρχουν

προκλήσεις που πρέπει να ξεπεραστούν, εκ των οποίων πιο επιτακτικές είναι οι οικονομικοί περιορισμοί. Διευκρινίζει ότι η απόκτηση του απαραίτητου τεχνολογικού εξοπλισμού για το σχολείο αποτελεί σημαντικό εμπόδιο. Πάντως, θεωρεί ότι τα εργαλεία είναι μόνο ένα μέσο για την επίτευξη ενός σκοπού και ότι αυτές που έχουν πραγματικά σημασία είναι οι καινοτόμες πρακτικές που προάγουν τη μάθηση και την ανάπτυξη δεξιοτήτων.

ΣΧΟΛΕΙΑ ETWINNING: ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΜΙΑΣ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

Η Emese υπογραμμίζει ότι στη Ρουμανία οι εκπαιδευτικοί εργάζονται συνήθως αυτόνομα, χωρίς να συνεργάζονται μεταξύ τους. Ωστόσο, η συμμετοχή σε έργα eTwinning έχει διαφοροποιήσει τη σχολική κουλτούρα, επιτρέποντας στους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές να εργάζονται αποτελεσματικά ως ομάδα. Η Emese τονίζει ότι αυτή η συνεργατική προσέγγιση είναι ιδιαίτερα επωφελής για όλους τους εμπλεκόμενους.

Η Emese επισημαίνει τη σημασία της υποστήριξης από τη διεύθυνση του σχολείου για την επιτυχή ευρωπαϊκή συνεργασία και την υιοθέτηση του eTwinning στο σχολείο. Για να επιτευχθεί αυτό, εξηγεί, η διοικητική ομάδα πρέπει να κατανοήσει τη σημασία της συνεργασίας και τα οφέλη που μπορεί να αποφέρει στη σχολική κοινότητα. Η Emese πήρε την πρωτοβουλία να προσκαλέσει τον διευθυντή του σχολείου να συμμετάσχει μαζί της σε τηλεδιασκέψεις με τους εταίρους και να παρακολουθήσει ένα εθνικό συνέδριο eTwinning, όπου εκείνος είχε την ευκαιρία να αλληλεπιδράσει με άλλους διευθυντές και εκπαιδευτικούς που είχαν ήδη ενσωματώσει το eTwinning στις διδακτικές τους πρακτικές και να ενημερωθεί για τα πλεονεκτήματα που προσφέρει.

Η Emese υπογραμμίζει, επίσης, τη σημασία της επικοινωνίας και της συνεργασίας μεταξύ των συναδέλφων για την εξασφάλιση της επιτυχίας των εργασιών βάσει συγκεκριμένων έργων. Θεωρεί ότι συζητώντας τις δραστηριότητες και ανταλλάσσοντας πληροφορίες σχετικά με τα αποτελέσματα με τους συναδέλφους και τη διοικητική ομάδα μπορεί να ενισχυθεί ο αντίκτυπος της εργασίας που γίνεται. Ανέφερε ως παράδειγμα την περίπτωση πέντε συναδέλφων που συνεργάστηκαν και έλαβαν ένα εθνικό βραβείο eTwinning, αποδεικνύοντας ότι η συνεργασία μπορεί να αποφέρει περισσότερα οφέλη και ευρύτερη προβολή, η οποία με τη σειρά της αποτελεί επιβράβευση για όλη τη δουλειά που γίνεται.

Το σχολείο έχει εκπονήσει ένα σχολικό πλάνο με διάρκεια έως το 2027, στο πλαίσιο του οποίου επιδιώκεται η ενίσχυση των ψηφιακών δεξιοτήτων τόσο των μαθητών όσο και των εκπαιδευτικών. Για να τους βοηθήσουν να σκεφτούν με ποιον τρόπο μπορούν να αξιοποιήσουν τις ψηφιακές τεχνολογίες για την υποστήριξη της μάθησης, χρησιμοποίησαν το SELFIE για σχολεία. Επιπλέον, προσπαθούν να δημιουργήσουν μια περιβαλλοντικά βιώσιμη σχολική κοινότητα, η οποία θα ενθαρρύνει τις καλές πρακτικές, με την προοπτική να αποτελέσει πηγή έμπνευσης για την αλλαγή οπτικής και συνηθειών όσον αφορά τη βιωσιμότητα και την επίδρασή της στο μέλλον μας. Η απόφαση αυτή ελήφθη μετά τη συμμετοχή τους στο έργο eTwinning «Eco-Herit@ge Matters».

Οι δραστηριότητες που δρομολογήθηκαν από τον οικολογικό σύλλογο έχουν πλέον γίνει μέρος των τυπικών πρακτικών του σχολείου. Πράγματι, μετά την ολοκλήρωση του έργου το σχολείο εγγράφηκε στο πρόγραμμα Eco-Schools και πλέον διεξάγει μηνιαίες εξωδιδασκτικές δραστηριό-

τητες. Ξεκίνησαν, επίσης, ένα νέο έργο eTwinning (Eco-Herit@ge Matters 2.0) και ενσωμάτωσαν πράσινους στόχους στο σχολικό τους πλάνο για την περίοδο 2022-2027.

Η σχολική ομάδα «European Parliament Ambassador School (EPAS)» ανέλαβε το θέμα του γραμματισμού στα μέσα επικοινωνίας και της παραπληροφόρησης, αναγνωρίζοντας τις σημαντικές συνέπειές τους και την ανάγκη να ασχολούμαστε διαρκώς με αυτά, για την ευαισθητοποίηση και την προώθηση υπεύθυνης διαδικτυακής συμπεριφοράς μεταξύ των μαθητών. Η Emese αναφέρει ότι το σχολείο της υιοθέτησε διάφορες πρακτικές μετά τη συμμετοχή στο έργο eTwinning. Στις πρακτικές αυτές συμπεριλαμβάνεται η αυξημένη ευαισθητοποίηση σχετικά με τη διαδικτυακή εικόνα των μαθητών, όχι μόνο σε σχέση με τις συμφωνίες που έχουν υπογραφεί, αλλά και σε σχέση με την υπεύθυνη ανταλλαγή μηνυμάτων και τη διαδικτυακή συμπεριφορά, καθώς και την πιο υπεύθυνη χρήση του διαδικτύου και των εκστρατειών για τους μικρότερους μαθητές.

«Είμαστε ιδιαίτερα υπερήφανοι που οι ομάδες συνεργασίας επεκτείνονται στο σχολείο μας, καθώς ολοένα και περισσότεροι εκπαιδευτικοί συμμετέχουν στο eTwinning και αναλαμβάνουν ηγετικούς ρόλους καθοδηγώντας και συμβουλευόντας τους μαθητές ως μέντορες. Ως ομάδα συνεργαζόμαστε, επίσης, περισσότερο μέσα στις τάξεις μας, και όλα αυτά είναι άμεσο αποτέλεσμα του εκπληκτικού κλίματος του eTwinning που βιώσαμε κατά τη διάρκεια των έργων μας», προσθέτει η ίδια.

Παρά την έλλειψη τεχνολογικών πόρων, το σχολείο έχει γίνει πιο εξωστρεφές και συνεργάζεται πλέον με επαγγελματίες και άλλους οργανισμούς. Όντας το μοναδικό σχολείο eTwinning στην περιοχή, θεωρείται σχολείο-πρότυπο και κοινοποιεί τις δραστηριότητές του σε άλλα σχολεία. Εδώ και αρκετά χρόνια το σχολείο φιλοξενεί ένα ετήσιο συμπόσιο, όπου διοργανώνονται εργαστήρια για εκπαιδευτικούς από την ευρύτερη περιοχή. Τα τελευταία χρόνια το συμπόσιο του σχολείου έχει λάβει σημαντική δημοσιότητα και ολοένα και περισσότεροι εκπαιδευτικοί από όλη τη χώρα συμμετέχουν και μοιράζονται τις επιτυχημένες πρακτικές τους για το eTwinning.

Στη Ρουμανία, το Υπουργείο Παιδείας προσφέρει αναγνώριση για τα σχολεία που διακρίνονται για την ποιότητα των δραστηριοτήτων τους σε ευρωπαϊκό επίπεδο, μια πρωτοβουλία γνωστή με τον τίτλο «European School». Ο τίτλος αυτός απονεμήθηκε στο σχολείο της Emese χάρη στα επιτυχημένα έργα και δραστηριότητες eTwinning που έχουν υλοποιηθεί τα τελευταία χρόνια. Το βραβείο ήταν ένα χρηματικό ποσό που αξιοποιήθηκε για την αγορά ενός σταθερού βιντεοπροβολέα που μπορεί να χρησιμοποιείται από όλες τις τάξεις. Η αναγνώριση αυτή αποτέλεσε μια επιβεβαίωση για τη διεύθυνση του σχολείου, τους εκπαιδευτικούς και τους

μαθητές ότι το έργο άξιζε τον κόπο και τον χρόνο που αφιέρωσαν σε αυτό.

Στο σχολείο της όλοι αισθάνονται ότι αποτελούν μέρος μιας κοινότητας που συνεχώς διευρύνεται και εξελίσσεται. Καλλιεργούν μια κουλτούρα συνεργασίας, δουλεύοντας μαζί ως μια συγκροτημένη ομάδα. Το όραμα της Epese είναι «ένα σχολείο το οποίο να λειτουργεί όπως το eTwinning, που είναι κάτι περισσότερο από μια απλή πλατφόρμα. Το eTwinning συνιστά παιδαγωγική μεθοδολογία, φιλοσοφία και, κυρίως, μια ενεργή και υποστηρικτική κοινότητα».

3.6. Collège et Lycée Pierre de Coubertin, Font Romeu, Γαλλία

Η Anca-Aura Couasnon διδάσκει Αγγλικά και Γαλλικά ως ξένη γλώσσα τα τελευταία 13 χρόνια στο Collège et Lycée Pierre de Coubertin. Έγινε μέλος του eTwinning όταν παρακολούθησε ένα διά ζώσης εκπαιδευτικό πρόγραμμα, όπου γνώρισε εταίρους από άλλες χώρες και έτσι αποφάσισε να συμμετάσχει στο πρώτο της έργο. Το σχολείο στο οποίο διδάσκει είναι ίδρυμα κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με τομέα επαγγελματικής κατάρτισης. Πρόκειται για ένα αθλητικό σχολείο για μαθητές με υψηλές αθλητικές επιδόσεις, στο οποίο, όμως, φοιτούν και απλοί μαθητές από την περιοχή. Το σχολείο βρίσκεται σε μια αγροτική περιοχή στη νότια Γαλλία σε υψόμετρο 1 800 μέτρων, στα ανατολικά Πυρηναία, και απέχει μόλις 15 χιλιόμετρα από τα ισπανικά σύνορα.

ΕΡΓΑ ETWINNING: ΠΥΡΟΔΟΤΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ

Η Anca τονίζει ότι η καινοτομία δεν προϋποθέτει πάντα επαναστατικές δράσεις, αλλά μπορεί να αναπτυχθεί και από μικρά βήματα που γίνονται για

να κεντρίσουν την περιέργεια και το ενδιαφέρον των μαθητών. Επισημαίνει τη σημασία του πειραματισμού με διαφορετικές προσεγγίσεις προκειμένου να διαπιστωθεί τι είναι αποτελεσματικό και αποδοτικό. Μετά τη συμμετοχή της σε ένα διά ζώσης εκπαιδευτικό πρόγραμμα του eTwinning, επέστρεψε στο σχολείο της και μοιράστηκε τις νέες της γνώσεις με τους συναδέλφους της. Η ίδια η πράξη της ανταλλαγής ήταν καινοτόμος, καθώς εισήγαγε μια νέα πρωτοβουλία στο σχολείο της και κίνησε το ενδιαφέρον των συναδέλφων της για συνεργασία.

Η Anca έχει συμμετάσχει σε πολλά έργα και προσπαθεί να συνδυάσει το eTwinning με το Erasmus+, με απώτερο στόχο τη διοργάνωση δραστηριοτήτων και συναντήσεων διά ζώσης με τους εταίρους της. Ωστόσο, υπογραμμίζει ότι η παρουσίαση του eTwinning στους εταίρους, η βοήθειά τους στην αξιοποίηση των διαφόρων εργαλείων και η διοργάνωση συνεργατικών δραστηριοτήτων μπορεί να αποτελέσει πρόκληση. Η Anca τονίζει ότι πολλοί εκπαιδευτικοί δεν είναι συνηθισμένοι στην ουσιαστική συνεργασία και ότι χρειάζεται χρόνος για να καταδειχθεί η προστιθέμενη αξία της και να ξεκινήσουν συνεργατικές αντί για παράλληλες δραστηριότητες.

Κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους 2020/2021, όπως αναφέρει η Anca, το σχολείο της είχε μια σύμπραξη Erasmus+ με ένα σχολείο που βρίσκεται στη Σικελία, στην Ιταλία. Λόγω της πανδημίας δεν ήταν δυνατό να ταξιδέψουν και αντ' αυτού επέλεξαν να ξεκινήσουν ένα έργο eTwinning με τίτλο «Motivation». Το έργο απευθυνόταν στους πιο ευάλωτους μαθητές του σχολείου, καθώς το θέμα του έργου Erasmus ήταν η πρόωπη εγκατάλειψη του σχολείου και η απουσία κινήτρων από πλευράς των μαθητών. Η Anca και η συνάδελφός της Anne, καθηγήτρια

Αγγλικών, συνεργάστηκαν και επέλεξαν δύο τάξεις μαθητών ηλικίας 14 έως 15 ετών, που έδειχναν να μην έχουν κίνητρα και δεν εκδήλωναν ενδιαφέρον για σχολικές εργασίες. Οι μαθητές είχαν, επίσης, χαμηλή αυτοεκτίμηση, ιδίως στα Αγγλικά. Συνεπώς, η Anca και η Anne εστίασαν τις προσπάθειές τους στην αμφισβήτηση της αυτοαντίληψης των μαθητών, ενθαρρύνοντάς τους να δουλέψουν πάνω στα συναισθήματά τους και να μάθουν πώς να διαχειρίζονται τα αρνητικά συναισθήματα, όπως είναι η αποθάρρυνση, η ντροπή και ο φόβος. Το έργο στέφθηκε με επιτυχία και η συμμετοχή τους οδήγησε στην ένταξή τους στο πρόγραμμα «Σχολείο-Πρεσβευτής» του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (European Parliament Ambassador Schools), γεγονός που εκτιμήθηκε ιδιαίτερα από τη διοικητική ομάδα του σχολείου.

Σύμφωνα με την Anca, η συμμετοχή σε έργα eTwinning μπορεί να έχει θετικό αντίκτυπο στην αυτοπεποίθηση των μαθητών, ωθώντας τους να είναι ανοιχτόμυαλοι και βελτιώνοντας την ικανότητα επίλυσης προβλημάτων. Επιπλέον, αυτά τα έργα μπορούν να κάνουν τη μάθηση πιο ευχάριστη, συμβάλλοντας στη μεγαλύτερη εμπλοκή. Ωστόσο, απαιτείται σημαντική προσπάθεια από

τους εκπαιδευτικούς στην αρχή για να πείσουν τους μαθητές να συμμετάσχουν σε αυτά τα έργα. Η Anca επισημαίνει ότι ορισμένοι μαθητές υπερτερούν στα Αγγλικά ή στα ψηφιακά εργαλεία, ενώ άλλοι δυσκολεύονται. Κατά συνέπεια, θα πρέπει να είναι παρούσα κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων για να βοηθά όσους χρειάζονται επιπλέον υποστήριξη. Τονίζει ότι η εργασία σε ομάδες είναι πιο αποτελεσματική, καθώς οι μαθητές μαθαίνουν να συνεργάζονται και να αλληλουποστηρίζονται για την επίτευξη ενός κοινού στόχου. Όπως τονίζει, «τελικά, το να βλέπεις το χαμόγελο στα πρόσωπά τους όταν ολοκληρώνουν επιτυχώς μια εργασία είναι ό,τι πιο ικανοποιητικό στη δουλειά του εκπαιδευτικού».

Οι μαθητές της Anca παροτρύνονται να συνεισφέρουν τις δικές τους ιδέες στα έργα που υλοποιούν, και η ίδια συνεργάζεται μαζί τους για να βρουν τα καλύτερα δυνατά μέσα για την επίτευξη των στόχων τους. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι μαθητές γίνονται οι ίδιοι «εκπαιδευτικοί» και δείχνουν στην Anca πώς να χρησιμοποιεί διάφορα εργαλεία, όπως το λογισμικό επεξεργασίας βίντεο. Ένα παράδειγμα της επιτυχημένης συνεργασίας τους είναι το έργο eTwinning «European Teen Scene» (2020-2021), στο οποίο μαθητές από διάφορες χώρες, όπως η Δανία, η Γερμανία, η Ισπανία, η Γαλλία, η Ιταλία και η Φινλανδία, εργάστηκαν σε πολυεθνικές ομάδες για να συντάξουν άρθρα σχετικά με τα ενδιαφέροντα και τα χόμπι τους. Οι μαθητές είχαν μια πρωτότυπη ιδέα: να θεσπίσουν ειδικά βραβεία με την ονομασία Teen Scene Awards, με διάφορες κατηγορίες, όπως αθλητισμός, ψυχαγωγία, επιστήμη και ακτιβισμός. Μέσα από την έρευνά τους, οι μαθητές διεύρυναν τους ορίζοντές τους και καλλιέργησαν τα ενδιαφέροντά τους σε διάφορους τομείς.

Κατά την προετοιμασία της ψηφοφορίας, οι συζητήσεις στην τάξη συνέβαλαν στη βελτίωση των προφορικών τους δεξιοτήτων, μεταξύ άλλων στην επιχειρηματολογία, την πειθώ και την έκφραση προσωπικών απόψεων. Η τελετή απονομής των βραβείων για την απόκτηση της Εθνικής και Ευρωπαϊκής Ετικέτας Ποιότητας πραγματοποιήθηκε στο σχολείο και ήταν μια ξεχωριστή στιγμή για τους μαθητές, καθώς ενίσχυσε την προσήλωσή τους στην υλοποίηση διεθνών έργων και τη συνεργασία, εξηγεί η Anca. Στο έργο Erasmus+ eTwinning «You are the world, choose to make a difference», οι μαθητές ήταν πρεσβευτές και είχαν την ευθύνη να διοργανώσουν εκδηλώσεις και να εμπλέξουν τους συμμαθητές τους στις δραστηριότητες του έργου που αφορούσαν την οικολογία και την ένταξη μετά από κάθε κινητικότητα. Η Anca θεωρεί ότι θα πρέπει να δίνεται ώθηση στους μαθητές και να ενθαρρύνονται να αναλαμβάνουν ηγετικούς ρόλους, το οποίο μπορεί να συμβεί μόνο αν οι εκπαιδευτικοί τους εμπιστευτούν και τους δώσουν τις ευκαιρίες να το κάνουν.

Ως πρέσβειρα του eTwinning η Anca έχει, επίσης, αξιολογήσει έργα για την Εθνική Ετικέτα Ποιότητας τα τελευταία χρόνια. Μέσα από την εμπειρία της έχει συνειδητοποιήσει ότι η πιο σημαντική πτυχή κατά την υλοποίηση ενός έργου είναι το κατά πόσο οι μαθητές συμμετέχουν στη μάθησή τους και το πώς οι

εκπαιδευτικοί μπορούν να επιτύχουν τους παιδαγωγικούς τους στόχους με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο. Αν και αρχικά επικεντρώθηκε σε μεγάλο βαθμό στα ψηφιακά εργαλεία, η Anca ανακάλυψε δουλεύοντας σε διάφορα έργα ότι τα εργαλεία αυτά καθαυτά δεν είναι τόσο σημαντικά όσο η βοήθεια προς τους μαθητές ώστε να μαθαίνουν ενεργά. Τα εργαλεία μπορεί να αλλάζουν από χρονιά σε χρονιά, αλλά ο στόχος θα πρέπει πάντα να είναι η προώθηση ενός ελκυστικού και ενεργού μαθησιακού περιβάλλοντος για τους μαθητές.

ΣΧΟΛΕΙΑ ETWINNING: ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΜΙΑΣ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

Αφού η Anca παρουσίασε το eTwinning στο σχολείο της και είδαν τα οφέλη του eTwinning και του Erasmus+, όπως η αυξημένη προβολή του σχολείου, η διοικητική ομάδα άρχισε σταδιακά να συμμετέχει και να υποστηρίζει την πρωτοβουλία. Η Anca θεωρεί ότι η καινοτομία είναι μεταδοτική και ξεκινά από μια σπίθα που μπορεί να πυροδοτήσει νέες ιδέες και να ανοίξει νέους ορίζοντες. Το σχολείο της ξεκίνησε με ένα έργο eTwinning και συνέχισε με ένα έργο Erasmus+ για εκπαιδευτικούς, ενώ μετά ακολούθησε ένα έργο Erasmus+ για μαθητές.

Η Anca τονίζει τη σημασία της επαγγελματικής ανάπτυξης, ιδίως για τα σχολεία που βρίσκονται σε αγροτικές ή απομακρυσμένες περιοχές, καθώς αυτή τους δίνει την ευκαιρία να επικοινωνούν με άλλους και να δημιουργήσουν ένα ευρωπαϊκό επαγγελματικό δίκτυο. Το έργο Erasmus+ για εκπαιδευτικούς με τίτλο «From Creative Teaching to Creative Thinking» διήρκεσε από το 2020 έως το 2022. Μετά το εκπαιδευτικό πρόγραμμα, οι εκπαιδευτικοί προσάρμοσαν τις πιο ενδιαφέρουσες και καινοτόμες δραστηριότητες στην καθημερινή τους διδασκαλία. Διορ-

γάνωσαν εκδηλώσεις διάδοσης όπου συμμετείχαν εκπαιδευτικοί από διάφορους κλάδους και επωφελήθηκαν από την ευκαιρία για να μάθουν ο ένας από τον άλλον.

Το σχολείο της Anca είναι αρκετά δραστήριο και ανοικτό στην κοινότητα, καθώς συνεργάζεται με συγγραφείς, καλλιτέχνες και τις τοπικές αρχές. Οι καθηγητές Γαλλικών προσκαλούν ηθοποιούς και σκηνοθέτες για να διδάξουν στους μαθητές πώς να δημιουργούν σύντομα βίντεο για τις εργασίες τους. Στο πλαίσιο του έργου Erasmus+, η Anca κάλεσε εκπροσώπους από το δημαρχείο και το γραφείο τουρισμού να μιλήσουν για τις τρέχουσες προκλήσεις στην περιοχή τους. Η Anca αναφέρει ότι το σχολείο της εφάρμοξε ήδη μια πρακτική ανοίγματος προς την κοινότητα, ωστόσο, μετά την εμπλοκή της στο eTwinning, η πρακτική αυτή έγινε πιο δομημένη και επίσημη, καθώς έχει πλέον ενσωματωθεί στις δραστηριότητες του έργου τους.

Επιπλέον, οι γονείς ενημερώνονται τακτικά για την εργασία των παιδιών τους στο πλαίσιο των έργων και είναι γενικά ικανοποιημένοι με τις δεξιότητες και τις ικανότητες που αποκτούν τα παιδιά τους. Ωστόσο, ορισμένοι ανησυχούν για την πρόσβαση του παιδιού τους στον απαραίτητο ψηφιακό εξοπλισμό ή αντιμετωπίζουν με επιφυλακτικότητα τη διαδικτυακή συνεργασία

με εκπαιδευτικούς και μαθητές από άλλες χώρες. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η Anca τους διαβεβαιώνει για το ασφαλές περιβάλλον του eTwinning. Αν και οι γονείς δεν έχουν ακόμη συμμετάσχει ενεργά σε κανένα έργο, δείχνουν ενθουσιασμό όσον αφορά την ανάληψη ενεργού ρόλου στο τρέχον έργο Erasmus+ eTwinning.

Η Anca αναφέρει ότι, εκτός από τα οφέλη, υπάρχουν και κάποιες δυσκολίες. Η σημαντικότερη δυσκολία που αντιμετωπίζουν είναι ο χρόνος που απαιτείται για την υλοποίηση καινοτόμων δραστηριοτήτων. Σε ορισμένους συναδέλφους της φάνηκε ότι ήταν κάτι χρονοβόρο και δίσταζαν να συνεχίσουν δουλεύοντας σε ένα νέο έργο την επόμενη χρονιά. Για να αντιμετωπίσουν αυτό το πρόβλημα, έδωσαν μια λύση οργανώνοντας την ομάδα τους και αναθέτοντας συγκεκριμένους ρόλους σε κάθε εμπλεκόμενο εκπαιδευτικό ή μέλος του προσωπικού. Επιπλέον, έχουν μάθει να βασίζονται σε μαθητές με κίνητρα, οι οποίοι συχνά έχουν εξαιρετικές ιδέες και είναι γνώστες των νέων τεχνολογιών, και έτσι τους βοηθούν να ξεπεράσουν ορισμένες από τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν.

Η Anca προσπαθεί να υποστηρίξει τους συναδέλφους της, αλλά πιστεύει ότι η ύπαρξη ενός δομημένου σχολικού πλάνου με σαφείς στόχους, βήματα και δραστηριότητες για τα επόμενα χρόνια θα μπορούσε να κάνει τη διαφορά. Το σχολείο της έχει κάνει το πρώτο βήμα δημιουργώντας ένα πλάνο, αν και κάπως ασαφές, με περιθώρια βελτίωσης. Ως προς αυτό, λέει: «Ως Σχολείο eTwinning, οφείλουμε να βελτιωνόμαστε διαρκώς [...] η Αποστολή των Σχολείων eTwinning αναφέρει ότι είμαστε καινοτόμοι οργανισμοί μάθησης.»

Η Anca σημειώνει, επίσης, ότι η συστηματική ποιοτική κατάρτιση και οι

συμβουλές εξοικονόμησης χρόνου για τους εκπαιδευτικούς είναι απαραίτητες για τη διατήρηση των καινοτόμων πρακτικών. Επιπλέον, πιστεύει ότι το σχολείο πρέπει να έχει μεγαλύτερη προβολή για όλο το έργο που επιτελεί σε τοπικό και εθνικό επίπεδο. Για παράδειγμα, μια ειδική σελίδα στον ιστότοπο της «inspection académique» («περιφερειακή παιδαγωγική αρχή») που θα παρουσιάζει όλα τα Σχολεία eTwinning και την τεχνογνωσία τους, κάτι που θα μπορούσε να συμβάλει στην ενίσχυση της ευαισθητοποίησης και στην ευρύτερη αναγνώριση των προσπαθειών τους. Η Anca τονίζει ότι η εισαγωγή καινοτόμων πρακτικών δεν πρέπει να αποτελεί πρωτοβουλία που αναπτύσσεται άπαξ, αλλά διαρκή τάση που απαιτεί σταθερή υποστήριξη και επένδυση.

3.7. İlhami Ertem Anadolu Lisesi, Edirne, Τουρκία

Η Sema Karakuş διδάσκει Αγγλικά ως ξένη γλώσσα εδώ και 24 χρόνια. Το σχολείο ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στο οποίο εργάζεται βρίσκεται στα σύνορα με τη Βουλγαρία και την Ελλάδα, σε απόσταση 2 ωρών από την Κωνσταντινούπολη. Στο σχολείο, το οποίο είναι άρτια εξοπλισμένο, φοιτούν μαθητές ηλικίας 15 έως 18 ετών.

ΕΡΓΑ ETWINNING: ΠΥΡΟΔΟΤΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ

Σύμφωνα με τη Sema, με την εισαγωγή περισσότερων τεχνολογικών μέσων στην τάξη μπορεί να δημιουργηθεί ένα περιβάλλον μικτής μάθησης όπου οι μαθητές βιώνουν την τεχνολογία όπως θα τη βίωναν και στον πραγματικό κόσμο. Λαμβάνοντας υπόψη την ταχέως μεταβαλλόμενη φύση της σύγχρονης αγοράς εργασίας, είναι σχεδόν αδύνατο να προβλέψουμε τις αλλαγές ή να

συμβαδίσουμε με τον ρυθμό τους. Ως εκ τούτου, είναι ίσως σημαντικότερο από ποτέ να αναπτύξουμε την ικανότητα προσαρμογής και εξέλιξης. Σε πολλούς κλάδους η καινοτομία είναι ο καταλύτης της αλλαγής και υπάρχουν πάντα ευκαιρίες για βελτίωση. Η καινοτομία στην εκπαίδευση μπορεί να συμβάλει στην προετοιμασία των μαθητών για μια δυναμική αγορά εργασίας, δίνοντάς τους ευκαιρίες να αναπτύξουν δεξιότητες όπως η δημιουργικότητα, η προσαρμοστικότητα και η ανθεκτικότητα. Η Sema δηλώνει επίσης: «Προσωπικά, στη δική μου τάξη, έχω βιώσει μια σημαντική αλλαγή στη διδασκαλία μου από τότε που υιοθέτησα τις μεθόδους του eTwinning. Παλαιότερα δεν ήμουν και πολύ καλή στα ψηφιακά εργαλεία. Ωστόσο, μετά την υλοποίηση ενός έργου eTwinning, τόσο οι μαθητές μου όσο και εγώ η ίδια βελτιώσαμε τις ψηφιακές μας ικανότητες σε μεγάλο βαθμό. Αυτό, κατά συνέπεια, παρακίνησε ακόμη περισσότερο τους μαθητές μου που είναι «ιθαγενείς της ψηφιακής εποχής».»

Το 2020, κατά τη διάρκεια της πανδημίας, συνεργάστηκε με τους μαθητές της για την υλοποίηση ενός έργου eTwinning με τίτλο «Let's Play Together». Το θέμα αυτού του έργου ήταν το gamification, δηλαδή η ενσωμάτωση μηχανισμών παιχνιδιού στη μαθησιακή διαδικασία, και η μάθηση μέσω παιχνιδιού, με συμμετέχοντες από τη Βουλγαρία, την Ιταλία, την Κροατία, τη Λιθουανία, την Ουκρανία, την Πολωνία, την Πορτογαλία και τη Ρουμανία. Στο πλαίσιο αυτού του έργου, δημιούργησαν δύο εφαρμογές για κινητές συσκευές Android. Η πρώτη εφαρμογή, με την ονομασία «World of Game», αναπτύχθηκε με το εργαλείο Kodular.io. Κατά το άνοιγμα της εφαρμογής οι χρήστες μεταφέρονται στον ιστότοπο του έργου. Η δεύτερη εφαρμογή, το «Let's Play Together», ήταν πιο σύνθετη και δημιουργήθηκε

με το App Inventor. Η εφαρμογή αυτή περιλαμβάνει μαθήματα, θέματα και διάφορα ψηφιακά παιχνίδια για κάθε μάθημα. Οι χρήστες μπορούν να κατεβάσουν την εφαρμογή εύκολα στο κινητό τους τηλέφωνο και να τη χρησιμοποιήσουν οπουδήποτε.

Αρχικά η Sema αναφέρει ότι οι καινοτόμες πρακτικές μπορούν να δημιουργήσουν ένα πιο ελκυστικό περιβάλλον στην τάξη. Παρόλο που ορισμένοι μπορεί να θεωρούν την τεχνολογία παράγοντα απόσπασης της προσοχής, η ίδια θεωρεί ότι μπορεί στην πραγματικότητα να συμβάλει στην προώθηση της ενεργού συμμετοχής στην τάξη. Η ενσωμάτωση συσκευών όπως υπολογιστών, ταμπλετών ή κινητών τηλεφώνων μπορεί να συμβάλει ώστε τα κλασικά, ανιαρά μαθήματα να μετατραπούν σε διαδραστικές και διασκεδαστικές δραστηριότητες.

Επιπλέον, οι καινοτόμες πρακτικές μπορούν να ανταποκριθούν σε διάφορα μαθησιακά στυλ, προσθέτει η ίδια. «Κάθε μαθητής στην τάξη μου είναι μοναδικός

και συχνά είναι δύσκολο να προσαρμόσω τα σχέδια μαθήματος ώστε να τους ικανοποιήσω όλους. Ευτυχώς, η τεχνολογία στην εκπαίδευση μου επιτρέπει να τροποποιώ τα μαθήματά μου και να ενσωματώνω διασκεδαστικά παιχνίδια, όπως επιτραπέζια, παιχνίδια με τράπουλα και παιχνίδια σε εξωτερικούς χώρους. Στο έργο μου με τίτλο "Let's Play Together", οι μαθητές ετοίμασαν δικά τους υλικά και έπαιξαν παιχνίδια κατά τη διάρκεια του μαθήματος των Αγγλικών. Το έργο αυτό ήταν τόσο επιτυχημένο, που το εντάξαμε στο Erasmus+ και παρακολούθησαμε ένα σεμινάριο gamification στη Φινλανδία.»

Αξιοποιώντας την τεχνολογία στην τάξη, οι μαθητές προετοιμάζονται παράλληλα για το μέλλον τους, δηλώνει η ίδια. Με την εισαγωγή της εκπαιδευτικής τεχνολογίας από νεαρή ηλικία, οι μαθητές προετοιμάζονται ώστε να μπορούν να ανταποκριθούν στις ψηφιακές απαιτήσεις του μέλλοντος. Επιπλέον, η τεχνολογία μπορεί να βοηθήσει στη δημιουργία ισχυρότερης σχέσης μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών. Η Sema εξηγεί: «Στο έργο eTwinning «My Goal», για παράδειγμα, οι μαθητές δημιούργησαν ψηφιακά βιογραφικά σημειώματα και έμαθαν πώς να συντάξουν αιτήσεις για εργασία. Μάλιστα παρουσίασαν και τα επαγγέλματα τα οποία φιλοδοξούν να ακολουθήσουν στο μέλλον. Το έργο αυτό συνέβαλε στο να αποκτήσουν οι μαθητές μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση, και στο έργο "Entrepreneurship can Reach Your Goal" χρησιμοποίησαν διάφορα εργαλεία Web 2.0 για να κάνουν έρευνα σχετικά με επιχειρηματίες και παρουσίασαν τα ευρήματά τους σε μια τηλεδιάσκεψη μέσω Zoom στην τάξη.»

Ωστόσο, ορισμένοι μαθητές μπορεί να δυσκολεύονται να αποκτήσουν ψηφιακές ικανότητες και να θεωρούν πρόβλημα το να ολοκληρώσουν μόνοι τους τις δραστηριότητες που βασί-

ζονται στην τεχνολογία, διευκρινίζει η Sema. Αυτό μπορεί να οφείλεται στην έλλειψη πρότερης εμπειρίας ή πρόσβασης σε ψηφιακές συσκευές. Επιπλέον, ορισμένοι μαθητές μπορεί να έχουν περιορισμένο χρόνο για πρόσθετες δραστηριότητες λόγω άλλων υποχρεώσεων, γεγονός που μπορεί να παρακωλύσει τη συμμετοχή τους σε έργα βασισμένα στην τεχνολογία. Κατά την επικοινωνία με μαθητές από άλλες χώρες, ορισμένοι μαθητές μπορεί να ντρέπονται ή να διστάζουν να μιλήσουν, ιδίως αν δεν νιώθουν σιγουριά όσον αφορά τις γνώσεις τους στην ξένη γλώσσα. Επιπλέον, ορισμένοι μαθητές μπορεί να δυσκολεύονται να κατανοήσουν τις απαιτήσεις ή τις οδηγίες του έργου λόγω γλωσσικών φραγμών ή μη ικανοποιητικής γνώσης της αγγλικής γλώσσας. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η παροχή πρόσθετης υποστήριξης και καθοδήγησης μπορεί να βοηθήσει ώστε να διασφαλιστεί ότι όλοι οι μαθητές θα είναι σε θέση να συμμετέχουν πλήρως και να επωφελούνται από τις μαθησιακές εμπειρίες που βασίζονται στην τεχνολογία.

ΣΧΟΛΕΙΑ ETWINNING: ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΜΙΑΣ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

Η Sema υπογραμμίζει: «Νιώθουμε υπερήφανοι που είμαστε το πρώτο Σχολείο eTwinning στην πόλη μας. Από όταν ξεκινήσαμε την υλοποίηση έργων eTwinning, το όραμα και η αποστολή του σχολείου μας έχουν εξελιχτεί.

Έχουμε γίνει πιο αποτελεσματικοί και δραστήριοι σε ό,τι αφορά κοινωνικές δραστηριότητες και έργα, αποκτώντας κύρος και φήμη με τη μετατροπή ορισμένων έργων σε Erasmus+. Τα επίπεδα δεξιοτήτων των μαθητών μας έχουν ανέβει, με αποτέλεσμα οι γονείς να επιθυμούν διακαώς να εγγράψουν τα παιδιά τους στο σχολείο μας. Ως σχολείο, μας έχουν δοθεί μετάλλια και δώρα από διάφορους οργανισμούς για τις καινοτόμες εφαρμογές μας. Χάρη στο eTwinning, κερδίσαμε ένα ταξίδι στο Βελιγράδι μέσω της πρωτοβουλίας Move2Learn. Επιπλέον, ήμουν επιλαχούσα στον Εθνικό Διαγωνισμό Καινοτόμου Σχεδιασμού Υλικού (National Innovative Material Design Competition) για εκπαιδευτικούς με τη νέα μου εφαρμογή για κινητές συσκευές, την οποία με υπερηφάνεια εισηγήθηκα και παρουσίασα σε εκπαιδευτικούς τόσο σε τοπικό επίπεδο όσο και στο Εθνικό Συνέδριο UEDFOR (Εθνικό Φόρουμ Μετασχηματισμού στην Εκπαίδευση) στη Σύμρνη.»

Η Sema αναφέρει ότι ο διευθυντής της ήταν εκείνος που της σύστησε το eTwinning πριν από 5 χρόνια και της εξήγησε την προστιθέμενη αξία της μάθησης βάσει έργου. Από τότε εντάχθηκαν και άλλοι εκπαιδευτικοί και άρχισαν να δουλεύουν πάνω σε έργα και να συνεργάζονται. Πολλές δραστηριότητες που έκαναν στα έργα τους καθιερώθηκαν σε όλο το σχολείο. Ο ιστότοπος του σχολείου διαμορφώθηκε ως εφαρμογή για κινητές συσκευές μέσω της δικής τους εφαρμογής, η οποία αποδείχθηκε πολύ χρήσιμη τόσο για τους μαθητές όσο και για τους γονείς. Έκαναν την εφαρμογή του ψηφιακού παιχνιδιού διαθέσιμη σε όλους τους μαθητές, ακόμη και στους ασκούμενους εκπαιδευτικούς, και έτσι αποτέλεσε χρήσιμο εργαλείο για εξάσκηση στα μαθήματά τους. Η εφαρμογή είναι εύχρηστη και ευχάριστη, οπότε οι μαθητές την απόλαυσαν πραγματικά.

Επιπλέον, η Sema συνεργάστηκε με τους μαθητές της για τη δημιουργία του περιοδικού και της εφημερίδας του σχολείου, τα οποία προορίζονταν για τους γονείς και άλλους, χρησιμοποιώντας εφαρμογές όπως το Canva και το Madmagz.

Κάθε χρόνο, την Ημέρα eTwinning διοργανώνεται έκθεση στο σχολείο, και οι μαθητές συμμετέχουν στην έκθεση eTwinning της πόλης. Το σχολείο επιλέχτηκε καθώς είναι φημισμένο για τα έργα eTwinning που έχει υλοποιήσει, ενώ ακόμα και κατά τη διάρκεια της πανδημίας τα τμήματα του eTwinning και οι εκπαιδευτικοί τους αναδείχτηκαν σε ηγέτες για τους υπόλοιπους. Αυτό κατέστη δυνατό καθώς ήταν ήδη εξοικειωμένοι με τα ψηφιακά εργαλεία και είχαν εκπαιδεύσει τους συναδέλφους τους πάνω στη χρήση τους. Σε σύγκριση με άλλους, ήταν τυχεροί. Χάρη στο eTwinning, η Sema τονίζει ότι οι μαθητές της είχαν τη δυνατότητα να επικοινωνούν με άλλους μαθητές στο εξωτερικό χρησιμοποιώντας εφαρμογές όπως το Zoom, κάτι που αποδείχθηκε πιο αποτελεσματικό από τα παραδοσιακά μαθήματα στην τάξη. Κατά συνέπεια, έγιναν πρότυπο για άλλους εκπαιδευτικούς και σχολεία.

Κάθε χρόνο το σχολείο διοργανώνει για τους γονείς εκθέσεις και εράνους, γιορτές που έχουν συνήθως ως στόχο τη συγκέντρωση χρημάτων για κάποιο φιλανθρωπικό σκοπό. Οι εκδηλώσεις αυτές ενθαρρύνουν τους γονείς να

δημιουργήσουν προϊόντα για έργα eTwinning και να συμπληρώσουν τα ψηφιακά ερωτηματολόγια που ετοιμάζει το σχολείο. Μερικές φορές οι μαθητές παίρνουν συνεντεύξεις από τους γονείς, τους συγγενείς τους και διάφορους επαγγελματίες. Το σχολείο προσκαλεί, επίσης, τους γονείς να μοιραστούν πληροφορίες σχετικά με τα επαγγέλματά τους. Για παράδειγμα, στο πλαίσιο του έργου «Healthy wealthy» το σχολείο διοργάνωσε ένα σεμινάριο μέσω Zoom, όπου πήραν συνέντευξη από έναν διάσημο διαιτητή ποδοσφαίρου και κάλεσαν ως ομιλήτη έναν διαιτητή. Επιπλέον, το σχολείο διοργάνωσε ένα διαδικτυακό σεμινάριο με έναν κλινικό ψυχολόγο, όπου συζητήθηκαν οι διάφοροι τύποι εκφοβισμού. Οι γονείς προσκλήθηκαν, επίσης, να παρακολουθήσουν εργαστήρια κόμμι στο σχολείο, όπου δημιούργησαν θαυμάσια έργα. Διοργάνωσαν μάλιστα φιλανθρωπικές εκδηλώσεις και τα έργα τους εκτέθηκαν στο σχολείο.

Η Sema και το σχολείο της δίνουν μεγάλη έμφαση στην τεχνολογία. Καταλήγει λέγοντας ότι «η τεχνολογία μπορεί να αποτελέσει ισχυρό εργαλείο για τον μετασχηματισμό της μάθησης. Μπορεί να συσφίξει τις σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών, να αλλάξει ριζικά τις προσεγγίσεις μας για τη συνεργασία και τη μάθηση, να εξαλείψει τα κενά που υπάρχουν εδώ και πολύ καιρό σε θέματα ισότητας και προσβασιμότητας και να προσαρμόσει τις μαθησιακές εμπειρίες, ώστε να ανταποκρίνονται στις ανάγκες όλων των μαθητών. Τα σχολεία μας θα πρέπει να λειτουργούν ως εκκολλητήρια για την ανακάλυψη και την εριπινόση. Οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να συνεργάζονται με τους μαθητές τους, επιδιώκοντας να αποκτούν συνεχώς νέες γνώσεις και νέες δεξιότητες. Οι επικεφαλής της εκπαίδευσης θα πρέπει να διαμορφώσουν ένα όραμα για τη σχεδίαση μαθησιακών εμπειριών που θα προσφέρουν

τα απαραίτητα εργαλεία και πόρους για την επιτυχία όλων των μαθητών».

3.8. II Liceum Ogólnokształcące im. Króla Jana III Sobieskiego w Krakowie, Πολωνία

Η Justyna Grzegorzycza είναι καθηγήτρια Αγγλικών και διδάσκει μαθητές ηλικίας 15 έως 19 ετών σε ένα σχολείο που βρίσκεται στην Κρακοβία, μια μεγάλη πόλη της Πολωνίας. Το σχολείο έχει μακρά ιστορία και θα γιορτάσει την 140ή επέτειό του την επόμενη σχολική χρονιά. Στο σχολείο φοιτούν πάνω από 1.000 μαθητές με υψηλά κίνητρα, οι οποίοι προετοιμάζονται για τις τελικές εξετάσεις τους, ώστε να μπορέσουν να συνεχίσουν τις σπουδές τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

ΕΡΓΑ ETWINNING: ΠΥΡΟΔΟΤΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ

Η Justyna περιγράφει την καινοτομία ως εξής: «Η καινοτομία στη διδακτική μου πρακτική περιλαμβάνει τη χρήση νέων τεχνολογιών, την ενσωμάτωση διαφόρων στυλ διδασκαλίας και διεπιστημονικών προσεγγίσεων και τη συνεχή επανεξέταση των παραδοσιακών δομών και ρόλων της τάξης. Περιλαμβάνει, επίσης, την αναζήτηση νέων τρόπων συνεργασίας με τους μαθητές μου. Ο στόχος της καινοτομίας στη διδακτική μου πρακτική είναι να με βοηθήσει να αναπτύξω και να εφαρμόσω νέες διδακτικές προσεγγίσεις που εμπλέκουν και παρακινούν περισσότερο τους μαθητές, τους βοηθούν στην κατανόηση και την επεξεργασία πληροφοριών και ενισχύουν τον κριτικό στοχασμό και τις δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων.»

Όπως αναφέρει η Justyna, κατά την έναρξη του σχολικού έτους αφιερώνει συνήθως λίγο χρόνο στο να μελετήσει τους μαθητές της και εφαρμόζει

κάποιες δραστηριότητες για το σπάσιμο του πάγου. Στη συνέχεια, συζητά ατομικά με κάθε μαθητή στην τάξη της σχετικά με πιθανά θέματα για ένα έργο πριν το παρουσιάσει σε όλη την τάξη. Αυτή η προσέγγιση δίνει στους μαθητές την ευκαιρία να εκφράσουν τις ιδέες και τα ενδιαφέροντά τους, δημιουργώντας έτσι ένα ζωντανό και παραγωγικό μαθησιακό περιβάλλον.

Το 2020 υλοποιήθηκε το έργο eTwinning «Street Art around Europe», που είχε ως στόχο τη μελέτη της τέχνης του δρόμου και του γκραφίτι σε διάφορες ευρωπαϊκές πόλεις. Πέντε σχολεία-εταίροι από το Βέλγιο, τη Γαλλία, την Πολωνία, τη Σλοβακία και την Τουρκία συνεργάστηκαν για να αναπτύξουν δεξιότητες δημιουργικής σκέψης και να ευαισθητοποιήσουν τους μαθητές όσον αφορά την τέχνη του δρόμου στις τοπικές τους κοινότητες. Το πρόγραμμα έδινε, επίσης, έμφαση στην εκμάθηση νέων τεχνολογικών εργαλείων και στην προώθηση της συνεργασίας μεταξύ μαθητών από διαφορετικές χώρες. Οι μαθητές χρησιμοποίησαν εργαλεία ψηφιακών μέσων, όπως βίντεο, ηχητικά μέσα και κινούμενα σχέδια, για να δημιουργήσουν από κοινού μια ιστορία, η οποία ενθάρρυνε τη γλωσσική εκμάθηση, τη δημιουργικότητα και τον ψηφιακό γραμματισμό. Βασική καινοτομία σε αυτό το έργο, σύμφωνα με την Justyna, ήταν το ότι οι

καθηγητές ξένων γλωσσών συνεργάστηκαν για πρώτη φορά με καθηγητές φυσικών επιστημών, αποδεικνύοντας τον θετικό αντίκτυπο του eTwinning στη διδασκαλία τους. Το έργο αυτό μετατράπηκε στη συνέχεια σε έργο Erasmus+ με θέμα τη θεατρική αγωγή, στο οποίο συμμετείχε όλο το σχολείο.

Το 2019 σχολεία από τη Γαλλία, την Πολωνία και την Τουρκία συνεργάστηκαν σε ένα έργο με τίτλο «Bookworms & Mól Książkowy & Rats de Bibliothèque» με στόχο την καλλιέργεια της αγάπης για την ανάγνωση και τα βιβλία. Μοιράστηκαν τις γνώσεις τους και άντλησαν έμπνευση ο ένας από τον άλλο για να δημιουργήσουν ιστορίες, κόμικς και θεατρικά έργα βασισμένα στην ταυτότητα και τον τόπο τους. Το έργο αυτό ενέπνευσε τους Πολωνούς μαθητές να υλοποιήσουν ένα κοινωνικό έργο με την ονομασία «100toSTART», για την υποστήριξη τυφλών και ατόμων με προβλήματα όρασης. Συγκέντρωσαν χρήματα για την πρώτη παγκοσμίως μαζική παραγωγή απτικών βιβλίων για παιδιά με προβλήματα όρασης. Χαρακτηριστικό ήταν ότι τα βιβλία αυτά περιείχαν χωρικές και πολύχρωμες εικονογραφίες, που βοηθούν τα παιδιά με προβλήματα όρασης να αναπτύξουν τη φαντασία, τη δημιουργικότητα και τον προσανατολισμό τους στον χώρο. Αφού συγκέντρωσαν χρήματα και εκτύπωσαν αντίτυπα, οι μαθητές του λυκείου σκέφτηκαν να τα δωρίσουν σε 10 κέντρα σε όλη την Ευρώπη που βοηθούν άτομα με προβλήματα όρασης.

Το 2020 το έργο eTwinning «Digital EU – and YOU?! My media choices – my life balance» αφορούσε θέματα σχετικά με την ιδιότητα του ψηφιακού πολίτη και την ασφαλή και υπεύθυνη χρήση του διαδικτύου. Το έργο επικεντρώθηκε στην ανάλυση των ψηφιακών επιλογών των εφήβων, όπως το διαδικτυακό μίσος, ο διαδικτυακός εκφοβι-

σμός, το rhubbing (το φαινόμενο στο οποίο κάποιος χρησιμοποιεί ή απλώς αφαιρείται από το κινητό του τηλέφωνο ενώ είναι μαζί με κάποιον άλλο), το netiquette (πρωτόκολλο συμπεριφοράς στο διαδίκτυο) και το επικοινωνιακό μανιφέστο. Όλες οι δραστηριότητες εντάχθηκαν πλήρως στο εθνικό πρόγραμμα σπουδών και προήγαγαν την εκμάθηση επιστημονικού και διεπιστημονικού περιεχομένου σε διεθνές περιβάλλον, μέσω της συνεργασίας με μαθητές από τη Γερμανία, την Ελλάδα, την Ισπανία και την Ιταλία. Το έργο κέρδισε την πρώτη θέση στον 68ο Διεθνή Διαγωνισμό Ψηφιακής Βιωσιμότητας για το eTwinning στη Γερμανία. Το έργο διεξήχθη κατά τη διάρκεια του lockdown λόγω της πανδημίας και οι μαθητές που συμμετείχαν έγιναν μέντορες άλλων μαθητών του σχολείου τους, τονίζοντας τη σημασία του ψηφιακού γραμματισμού.

Χρησιμοποιώντας ψηφιακά εργαλεία και πλατφόρμες για την προώθηση συνεργατικών έργων, η Justyna επισμαίνει ότι οι μαθητές της αναπτύσσουν βασικές δεξιότητες που τους προετοιμάζουν για την αγορά εργασίας του 21ου αιώνα. Στις δεξιότητες αυτές περιλαμβάνονται η δημιουργικότητα, η επίλυση προβλημάτων και ο κριτικός στοχασμός, που με τη σειρά τους επιτρέπουν στους μαθητές να είναι πιο σίγουροι και ανεξάρτητοι. Επιπλέον, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να ανταλλάξουν βέλτιστες πρακτικές και να μαθαίνουν ο ένας από τον άλλο, με στόχο την ανάπτυξη καινοτόμων μεθόδων και προσεγγίσεων διδασκαλίας. Υλοποιώντας έργα eTwinning στην τάξη, οι μαθητές έχουν βελτιώσει τις ικανότητες διαπολιτισμικής κατανόησης και επικοινωνίας τους. Είναι πιο πρόθυμοι να συναντηθούν διαδικτυακά με τους εταίρους του έργου τους και να συνεργαστούν με ομοτίμους τους από διάφορες χώρες. Για παράδειγμα, το έργο τους «I know my past, I am running for the future»

αποτελεί παράδειγμα του πώς αυτές οι συνεργασίες μπορούν να ενισχύσουν τη διαπολιτισμική κατανόηση και τις επικοινωνιακές δεξιότητες των μαθητών. Μέσα από τη συνεργασία σε ένα έργο, μαθαίνουν για άλλους πολιτισμούς, παραδόσεις και γλώσσες, γεγονός που ευνοεί την ανάπτυξη της ενσυναίσθησης και του σεβασμού για τις διαφορετικές απόψεις. Με τον τρόπο αυτόν προάγεται η ιδιότητα του παγκόσμιου πολίτη, η οποία ευθυγραμμίζεται με την αποστολή και το όραμα του σχολείου της Justyna για την καλλιέργεια της ανεκτικότητας και της κατανόησης μεταξύ διαφορετικών πολιτισμών.

Ωστόσο, σύμφωνα με την Justyna, η εισαγωγή και η εφαρμογή καινοτομιών στην τάξη μπορεί να αποτελέσει πρόκληση για τους μαθητές, οι οποίοι ενδέχεται να αντιστέκονται στην αλλαγή και να δυσκολεύονται να προσαρμοστούν σε νέους τρόπους εργασίας. Οι περιορισμένες τεχνικές γνώσεις μπορεί να προκαλέσουν απογοήτευση και να οδηγήσουν σε έλλειψη προόδου. Οι επαρκείς πόροι, συμπεριλαμβανομένου του εξοπλισμού, των υλικών και της

χρηματοδότησης, είναι ζωτικής σημασίας για την αποτελεσματική εφαρμογή. Οι μαθητές της γενιάς Z χρειάζονται χρόνο και ασφαλές, υποστηρικτικό περιβάλλον για να εξασκούνται και να πειραματίζονται. Οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να γνωστοποιούν τα οφέλη της καινοτομίας, όπως η αυξημένη συμμετοχή και τα βελτιωμένα μαθησιακά αποτελέσματα, και να παράσχουν ατομική υποστήριξη, διαδικτυακά μαθήματα ή υποστήριξη μεταξύ ομοτίμων. Ο προσεκτικός σχεδιασμός και η υποστήριξη είναι στοιχεία απαραίτητα για μια θετική μαθησιακή εμπειρία.

ΣΧΟΛΕΙΑ ETWINNING: ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΜΙΑΣ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

«Αφού μάθαμε για το eTwinning και την ανταλλαγή καλών πρακτικών μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών, ζητήσαμε τη βοήθεια και την υποστήριξή τους, οργανώσαμε στο σχολείο μας εκδηλώσεις eTwinning, όπως οι «Συμμετοχή στο eTwinning», «Πώς να εργαστείτε σε ένα διαδικτυακό έργο» και «Ποια είναι τα κυριότερα διαδικτυακά εργαλεία που πρέπει να γνωρίζετε για να ξεκινήσετε ένα καινοτόμο έργο;». Οι τοπικοί πρεσβευτές του eTwinning προσκλήθηκαν για να μας παρουσιάσουν τις δυνατότητες που προσφέρουν. Οι εκπαιδευτικοί έμαθαν πρακτικές δεξιότητες και ξεκίνησαν τα πρώτα τους διεθνή και εθνικά έργα. Συμμετείχαμε σε πολλές διαδικτυακές εκδηλώσεις και μάθαμε από άλλους εκπαιδευτικούς, αναγνωρίζοντας ότι το να είναι κανείς εκπαιδευτικός είναι μια διαδικασία διάβιου μάθησης. Τα διαδικτυακά μαθήματα eTwinning ανταποκρίθηκαν στις προσδοκίες των εκπαιδευτικών μας.»

Τους απονεμήθηκαν Ευρωπαϊκές Ετικέτες Ποιότητας για τη συμμετοχή τους σε διάφορα διαδικτυακά έργα, τα οποία παρακίνησαν το σχολείο να προωθήσει τη διαπολιτισμική κατανόηση και τη συνεργασία μεταξύ

μαθητών και εκπαιδευτικών από διαφορετικές χώρες. Αυτό τους βοήθησε να ξεπεράσουν τις πολιτισμικές διαφορές και παρανοήσεις, δημιουργώντας ένα πιο ενταξιακό και ποικιλόμορφο μαθησιακό περιβάλλον στο σχολείο. Έκαναν αίτηση για επιχορήγηση Erasmus+ με επιτυχία, και 20 εκπαιδευτικοί συμμετείχαν σε προγράμματα παρακολούθησης εργασίας και μαθήματα γλωσσικής και μεθοδολογικής κατάρτισης. Οι εκπαιδευτικοί κατανόησαν καλύτερα τις καινοτόμες διδακτικές προσεγγίσεις και δημιουργήθηκε μια οργανωτική ομάδα για τη δημιουργία συμπράξεων και την υποβολή αιτήσεων για κονδύλια Erasmus+ εκ μέρους των μαθητών. Άρχισαν να επισκέπτονται διάφορα σχολεία, να συνεργάζονται σε διεθνείς ομάδες, να ανταλλάσσουν καλές πρακτικές και ιδέες και να εμπνέουν ο ένας τον άλλον για την ανάπτυξη νέων και δημιουργικών τρόπων διδασκαλίας και μάθησης. Το σχολείο εξασφάλισε πρόσβαση σε νέες μαθησιακές εμπειρίες, δημιούργησε νέες συμπράξεις και συνεργασίες και διευρυνε τους ορίζοντές του.

Για την καλλιέργεια μιας κουλτούρας καινοτομίας στο σχολείο τους, η Justyna επισμαίνει ότι οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές εντόπισαν διάφορα στοιχεία νοοτροπίας που θεωρούν ότι είναι σημαντικά. Σε αυτά περιλαμβάνονται το ανοιχτό πνεύμα ως προς την αλλαγή, η ζωνρή περιέργεια και η ικανότητα δημιουργικής σκέψης που προχωρά πέρα από τα καθιερωμένα. Το σχολείο δίνει, επίσης, μεγάλη έμφαση στη μάθηση υπό την καθοδήγηση των μαθητών, ενθαρρύνοντας τους μαθητές να αναλάβουν την ευθύνη της εκπαίδευσής τους και να ασχοληθούν με έργα που έχουν νόημα για τους ίδιους. Η επιμονή θεωρείται, επίσης, ζωτικής σημασίας, καθώς οι μαθητές διδάσκονται να βλέπουν τις προκλήσεις ως ευκαιρίες για μάθηση και ανάπτυξη.

Η συνεργασία είναι μια άλλη σημαντική πτυχή της κουλτούρας καινοτομίας του σχολείου, καθώς τόσο οι εκπαιδευτικοί όσο και οι μαθητές αναγνωρίζουν τη σημασία της συνεργασίας για την επίτευξη κοινών στόχων. Το σχολείο ενθαρρύνει, επίσης, την ανάληψη κινδύνων, αναγνωρίζοντας ότι και η αποτυχία είναι φυσιολογική στο πλαίσιο της διαδικασίας καινοτομίας και ότι η ανάληψη ληλογισμένων κινδύνων είναι αναγκαία για να διευρυνθούν τα όρια και να έρθουν ακόμη μεγαλύτερες επιτυχίες.

Το σχολείο επιδιώκει, επίσης, να εμπλέξει και την ευρύτερη κοινότητα στις προσπάθειές του να διαμορφώσει μια κουλτούρα καινοτομίας, απευθυνόμενο στους γονείς, τις τοπικές επιχειρήσεις και άλλα μέλη της κοινότητας, ώστε να δημιουργηθεί ένα αίσθημα κοινής ευθύνης και δέσμευσης για την επιτυχία του σχολείου.

Τέλος, το σχολείο προωθεί τη χρήση της τεχνολογίας ως εργαλείου για την υποστήριξη της καινοτομίας και της δημιουργικότητας, χρησιμοποιώντας διάφορα εργαλεία, όπως η τρισδιάστατη εκτύπωση, το λογισμικό προγραμματισμού και οι διαδικτυακές πλατφόρμες συνεργασίας, για να βοηθήσει τους μαθητές να μελετήσουν και να εκφράσουν τις ιδέες τους με νέους και συναρπαστικούς τρόπους. Με την εστίαση σε αυτά τα βασικά στοιχεία μιας ορθής νοοτροπίας και την κοινή προσπάθεια για την καλλιέργεια μιας κουλτούρας καινοτομίας, το σχολείο συμβάλλει στην προετοιμασία των μαθητών του για να επιτύχουν σε έναν διαρκώς μεταβαλλόμενο και ολοένα και πιο ανταγωνιστικό κόσμο.

Σύμφωνα με την Justyna, πριν από την πανδημία το σχολείο της δεν είχε ενσωματώσει τα έργα eTwinning στις πρακτικές του. Ωστόσο, οι συνάδελφοί της και ο διευθυντής του

σχολείου εντυπωσιάστηκαν από τον βαθμό συμμετοχής και την ευκολία με την οποία οι μαθητές της Justyna προσαρμόστηκαν στις διαδικτυακές δραστηριότητες. Το eTwinning αναδείχτηκε σε ιδανικό εργαλείο για την προώθηση της χρήσης ψηφιακών εργαλείων στη μάθηση, την ενίσχυση της διεθνούς συνεργασίας και την ανάπτυξη διαπολιτισμικών δεξιοτήτων. Ως αποτέλεσμα, οι δραστηριότητες από τα έργα eTwinning επεκτάθηκαν σε όλο το σχολείο. Το φεστιβάλ [FMFT](#) (Festiwal Małych Form Teatralnych) του σχολείου, για παράδειγμα, δεν είχε ποτέ προωθηθεί διαδικτυακά ή διεθνώς παρά μόνο όταν το σχολείο ανέλυσε τις πρακτικές eTwinning και τις ενσωμάτωσε στις σχολικές δραστηριότητες. Δημιουργήθηκε το έργο «Shake the Stage», το οποίο προωθεί τη διαπολιτισμική μάθηση, τις ψηφιακές δεξιότητες και τη διεθνή συνεργασία μεταξύ των μαθητών.

Η Justyna τονίζει, επίσης, ότι η συμμετοχή των γονέων και των ενδιαφερόμενων φορέων είναι ζωτικής σημασίας για την επιτυχή εφαρμογή της σχολικής καινοτομίας. Η επικοινωνία είναι κομβικής σημασίας και γι' αυτό το σχολείο χρησιμοποιεί ενημερωτικά δελτία, μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, μέσα κοινωνικής δικτύωσης και οργανώνει συναντήσεις γονέων-εκπαιδευτικών για την πληροφόρησή τους. Μέσω εργασιών και ερωτηματολογίων γίνεται συλλογή ανατρο-

φοδότησης, ενώ οι ευκαιρίες εμπλοκής περιλαμβάνουν την εθελοντική συμμετοχή των γονέων ως προσκεκλημένων ομιλητών ή τη βοήθειά τους σε σχετικά έργα. Δημιουργούνται ακόμη συμβουλευτικές επιτροπές αποτελούμενες από γονείς και ενδιαφερόμενους φορείς για συνεργασία και ενσωμάτωση διαφορετικών προοπτικών κατά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των καινοτομιών. «Πρόκειται για ένα άνοιγμα προς την κοινότητα, είναι ουσιαστικά μια συνεργασία με την κοινότητα», εξηγεί η ίδια.

Τα σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης αντιμετωπίζουν προκλήσεις ως προς την εισαγωγή και υλοποίηση καινοτομιών εξαιτίας της υποχρέωσης τήρησης των εθνικών προτύπων του προγράμματος σπουδών, της δυσκολίας εμπλοκής των μαθητών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και του περιορισμένου χρόνου, καθώς και των περιορισμένων πόρων. Οι καινοτομίες πρέπει να ενταχίζονται με τα υφιστάμενα προγράμματα σπουδών και να είναι σχεδιασμένες έτσι, ώστε να προσελκύουν την προσοχή και το ενδιαφέρον των μαθητών. Απαιτούνται δημιουργικές λύσεις για να ξεπεραστούν αυτά τα εμπόδια, και τα σχολεία πρέπει να θέσουν ως προτεραιότητα τη διατήρηση και την κλιμάκωση των καινοτομιών, ώστε να διασφαλιστεί η συνέχεια του θετικού αντίκτυπού τους στη μαθησιακή διαδικασία. «Αυτό που κάνουμε είναι το εξής: εξετάζουμε τις προτεραιότητες που θέτει το Υπουργείο Παιδείας, τις συζητάμε και προσπαθούμε να τις συνδυάσουμε ή ακόμα και να βασίσουμε το έργο eTwinning σε αυτές. Έπειτα συζητάμε με τους μαθητές μας και αποφασίζουμε για τις δραστηριότητες, φροντίζοντας να είναι ευχάριστες, να προσφέρουν μάθηση και να ανταποκρίνονται στο σχολικό πρόγραμμα σπουδών. Με προσεκτικό σχεδιασμό και υποστήριξη, μπορείτε να διασφαλίσετε μια θετική μαθησιακή

εμπειρία για τους μαθητές», καταλήγει η Justyna.

3.9. ITCS 'G. Zappa' di Saronno, Σαρόνο, Ιταλία

Η Liliana Rossetti είναι καθηγήτρια ξένων γλωσσών με ειδικευση στη διδασκαλία Αγγλικών και Γερμανικών. Διδάσκει πάνω από 25 χρόνια και προσ το παρόν εργάζεται σε ένα τεχνικό σχολείο στο Σαρόνο, στη βόρεια Ιταλία. Το πρόγραμμα σπουδών του σχολείου δίνει έμφαση στη λογιστική, τα χρηματοοικονομικά, το μάρκετινγκ, τις διεθνείς σχέσεις και τα δίκτυα υπολογιστών για επιχειρήσεις. Εκτός από τα διδακτικά της καθήκοντα, η Liliana είναι, επίσης, πρέσβειρα του eTwinning.

ΕΡΓΑ ETWINNING: ΠΥΡΟΔΟΤΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ

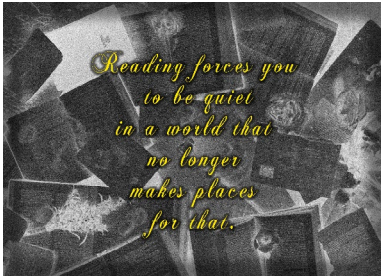
Στη διδακτική πράξη, η καινοτομία συνεπάγεται την εισαγωγή νέων μεθόδων για τη διαχείριση της καθημερινής εργασίας με τους μαθητές, με βάση το πρόγραμμα σπουδών τους, δίνοντας έμφαση όχι τόσο στις γνώσεις που σχετίζονται με το περιεχόμενο, αλλά κυρίως στην ανάπτυξη δεξιοτήτων για τον 21ο αιώνα, αναφέρει η Liliana.

Στη σχολική εκπαίδευση, η καινοτομία προϋποθέτει την υιοθέτηση τεχνικών όπως η μάθηση μεταξύ ομοτίμων, η έρευνα και η μάθηση βάσει έργων

και δράσεων, οι οποίες απαιτούν την ενεργό συμμετοχή των μαθητών και τους καθιστούν πρωταγωνιστές της μαθησιακής διαδικασίας. Κάθε διδακτική προσέγγιση που ακολουθεί ένα δημοκρατικό μοντέλο βασισμένο στη συνεργασία, την απόδοση ευθυνών και τη συμπερίληψη θεωρείται καινοτόμος, σύμφωνα με τη Liliana, σε σύγκριση με τις παραδοσιακές μεθόδους. Η εξατομίκευση της μάθησης αποτελεί, επίσης, ιδιαίτερα καινοτόμο στοιχείο, καθώς έτσι οι μαθητές έχουν μεγαλύτερο έλεγχο της μάθησής τους και η διαδικασία γίνεται πιο ελκυστική και αποτελεσματική. Κάθε μαθητής έχει τη δική του, μοναδική πορεία ανάπτυξης, τις δικές του ανάγκες και τον δικό του ρυθμό μάθησης, και η εξατομίκευση αυτή περιλαμβάνει τον σχεδιασμό μιας εξατομικευμένης μαθησιακής πορείας για να επιτύχει ο κάθε μαθητής τους ίδιους στόχους με τους συμμαθητές του.

Κατά το σχολικό έτος 2020/2021, στο έργο eTwinning «Young European Entrepreneurs» συμμετείχαν σχολεία-εταίροι από τη Γερμανία, την Ιταλία (Σαρόνο και Μπάρι), την Πορτογαλία, τη Ρεϋνιόν (Γαλλία), την Τουρκία και την Τσεχία, τα οποία ήταν όλα επαγγελματικά ή τεχνικά λύκεια. Το έργο αφορούσε κατά κύριο λόγο την προσομοίωση των επιχειρηματικών σχέσεων μεταξύ εταιρειών σε διεθνές επίπεδο. Οι μαθητές συμμετείχαν σε δραστηριότητες όπως η ανάλυση και η παρουσίαση εταιρειών, η επαγγελματική αλληλογραφία, η υποβολή προσφορών και λήψη παραγγελιών, οι προσφορές και οι αιτήσεις εργασίας και ο σχεδιασμός ενός προϊόντος. Αυτή η βιωματική προσέγγιση έδωσε στους μαθητές την ευκαιρία να αναπτύξουν δεξιότητες και ικανότητες που σχετίζονται με τις επιχειρήσεις, συμπληρώνοντας παράλληλα τη θεωρητική τους προετοιμασία.

Κατά το σχολικό έτος 2021/2022 ένα δίκτυο σχολείων από την Ελλάδα, την Ισπανία, την Ιταλία (Σαρόνο και Σάσαρι) και την Τουρκία συνεργάστηκαν στο έργο eTwinning «READ-WRITE-LAB». Στόχος ήταν η προώθηση συνεργατικών πρακτικών ανάγνωσης και γραφής με τη χρήση νέων τεχνολογιών. Οι μαθητές μελέτησαν διάφορα αφηγηματικά κείμενα, συμπεριλαμβανομένων εικονιστορημάτων (graphic novel), και συμμετείχαν σε συνεργατικές δραστηριότητες σε διεθνείς ομάδες. Το έργο επέδρασε θετικά στις αναγνωστικές συνήθειες των μαθητών, καθώς το εικονιστόρημα αποδείχθηκε ότι είναι ένα απλούστερο και ελκυστικότερο λογοτεχνικό είδος, ενισχύοντας τα κίνητρά τους όσον αφορά την ανάγνωση και τη γραφή.

Η εισαγωγή καινοτόμων πρακτικών στην τάξη προσφέρει πολυάριθμα οφέλη, τονίζει η Liliana, όπως η βελτίωση των δεξιοτήτων επικοινωνίας και εργασίας στη γλώσσα-στόχο (αγγλικά), η αυξημένη κινητροδότηση των μαθητών και η ισχυρότερη αίσθηση κοινότητας μέσα στην τάξη. Η προσομοίωση σεναρίων, για παράδειγμα, από τον χώρο των επιχειρήσεων μπορεί να προσφέρει πολύτιμες εμπειρίες και επαγγελματικές δεξιότητες, οι οποίες μπορούν να εφαρμοστούν αποτελεσματικότερα κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης. Το έργο eTwinning «Young European Entrepreneurs» αποδείχθηκε ιδιαίτερα χρήσιμο κατά τη χρονιά 2020/2021, εν μέσω πανδημίας,

καθώς λειτούργησε ως υποκατάστατο της πραγματικής εργασιακής εμπειρίας που ήταν τότε αδύνατο να αποκτηθεί.

Κατά την εισαγωγή και την υλοποίηση καινοτόμων πρακτικών, μπορεί να χρειαστεί να αντιμετωπιστούν προκλήσεις σε διάφορα επίπεδα, εξηγεί η Liliana. Οι καινοτόμες πρακτικές ενδέχεται να απαιτούν την υπέρβαση χρονικών και χωρικών περιορισμών τόσο από τους μαθητές όσο και από τους συναδέλφους εκπαιδευτικούς. Οι δραστηριότητες του έργου ίσως χρειάζονται περισσότερο χρόνο για την ολοκλήρωσή τους και μπορεί να απαιτείται ένα ευνοϊκό περιβάλλον εργασίας, όπως ένα εργαστήριο υπολογιστών ή συσκευές για όλους τους μαθητές, ιδίως σε ορισμένες φάσεις του έργου. Η προετοιμασία εργαλείων και δραστηριοτήτων μπορεί, επίσης, να απαιτεί πολύ χρόνο και ενέργεια, γεγονός που μπορεί να θεωρηθεί οπιατάλη. Οι συνεργατικές δραστηριότητες απαιτούν προετοιμασία και κίνητρα από όλους τους συμμετέχοντες μαθητές, διαφορετικά η εμπειρία μπορεί να αποδειχτεί αρνητική.

Οι προκλήσεις μπορεί συχνά να γενήσουν και ευκαιρίες, αν προσεγγιστούν θετικά, έχοντας ως πρωταρχικό στόχο την ανάπτυξη των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων των μαθητών. Η Liliana αναφέρθηκε και πάλι στο έργο για τους νεαρούς επιχειρηματίες, όπου είχαν την ευκαιρία να διαπιστώσουν τον θετικό αντίκτυπο των δραστηριοτήτων που πραγματοποιήθηκαν. Η προσομοίωση ενός διεθνούς επιχειρηματικού διαγωνισμού με διάφορους Ευρωπαίους εταίρους έδωσε τη δυνατότητα στους μαθητές να σκεφτούν χωρίς τους περιορισμούς και τις δεσμεύσεις που είχε επιβάλει η πανδημία COVID-19 και να οραματιστούν τους εαυτούς τους σε ενεργούς ρόλους, που είναι πιθανό να αναλάβουν στο εγγύς μέλλον. Κατά συνέπεια, ανέπτυξαν διάφορες κοινωνικές και επαγγελματικές ικανό-

τητες που αποδείχτηκαν χρήσιμες την επόμενη χρονιά, όταν έκαναν πρακτική άσκηση σε εταιρείες της περιοχής. Το έργο υλοποιήθηκε με τη συνεργασία συναδέλφων εκπαιδευτικών οι οποίοι κατανόησαν τις προοπτικές των δραστηριοτήτων και τον αντίκτυπό τους στην προετοιμασία των μαθητών κατά τη διάρκεια της πανδημίας. Η Liliana ενημέρωνε τη σχολική κοινότητα και τη διεύθυνση του σχολείου για την πρόοδο του έργου και μοιραζόταν κάποια από τα αποτελέσματα.

Η αντίληψη ότι η καινοτομία στη διδασκαλία είναι ταυτόσημη με την ψηφιοποίηση είναι συχνά παραπλανητική, εξηγεί η Liliana. «Η πραγματική καινοτομία έγκειται στην προσέγγιση, και ο ρόλος του εκπαιδευτικού είναι πρωταρχικής σημασίας σε αυτό το πλαίσιο. Οι σύγχρονοι εκπαιδευτικοί είναι σίγουρα εξοικειωμένοι με τα ψηφιακά εργαλεία που μπορούν να απλοποιήσουν τη δουλειά τους και να βελτιώσουν τις παρουσιάσεις τους. Ωστόσο, η πρωταρχική λειτουργία αυτών των εργαλείων είναι η εξάλειψη της απόστασης, η διευκόλυνση της επικοινωνίας και η δημιουργία ευκαιριών για μάθηση και συνεργασία με εταίρους πέρα από γεωγραφικά σύνορα.»

Επιπλέον, εξηγεί ότι «είναι ζωτικής σημασίας να διατηρήσουμε το ανθρώπινο στοιχείο σε έναν ολοένα και πιο τεχνολογικό κόσμο. Δεν μπορούμε να επιτρέψουμε στην τεχνολογία να πάρει τερατώδεις διαστάσεις, πρέπει να παραμείνει σύμμαχος, διαπνεόμενη από ανθρώπινες ιδιότητες. Αν αφήσουμε τον ανθρώπινο παράγοντα να εξαφανιστεί, θα χάσουμε τα πάντα. Μέσω των έργων eTwinning, μπορούμε να συνδυάσουμε την τεχνολογία με την ανθρώπινη αλληλεπίδραση, μέσω της συνεργασίας με άτομα που ζουν σε διαφορετικά πλαίσια και σκέφτονται διαφορετικά από εμάς. Αυτό μας δίνει τη δυνατότητα να ανταλλάσσουμε ιδέες

και να συνεργαζόμαστε μεταξύ μας, εμπλουτίζοντας τις μαθησιακές μας εμπειρίες».

ΣΧΟΛΕΙΑ ETWINNING: ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΜΙΑΣ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

«Το σχολείο μας είναι ιδιαίτερα δεκτικό σε ένα ευρύ φάσμα προτάσεων συνεργασίας από τοπικούς, περιφερειακούς, εθνικούς και διεθνείς οργανισμούς. Η ενθάρρυνση αυτών των συνεργασιών και η εμπλοκή με τον πραγματικό κόσμο παρέχουν ανεκτίμητες ευκαιρίες στους μαθητές, ώστε να αποκτήσουν πρακτικές ικανότητες και να είναι προετοιμασμένοι για το μέλλον» εξηγεί η ίδια. Η καινοτομία θα πρέπει να συσχετίζεται με τη χρήση αναδυόμενων τεχνολογιών που επιτρέπουν την επικοινωνία και τη συνεργασία σε εθνική και διεθνή κλίμακα. Κάθε επαφή ή δραστηριότητα που φέρνει τον πραγματικό κόσμο πιο κοντά στους μαθητές είναι καινοτομική, καθώς απαιτεί ικανότητες και νοσοτροπία που σπάνια μεταδίδει η παραδοσιακή εκπαίδευση. Επιπλέον, οι ικανότητες αλληλεπίδρασης και συνεργασίας για την επίτευξη ενός κοινού στόχου αποτελούν βασικά προαπαιτούμενα για την αυριανή κοινωνία. Σύμφωνα με τη Liliana, αυτή η προσέγγιση τους βοήθησε να λάβουν την Ετικέτα Σχολείου eTwinning. «Πρόκειται ακόμα για ένα έργο σε εξέλιξη, δεν είναι απλό. Συνεργαζόμαστε, όμως, περισσότερο και προσπαθούμε να δουλεύουμε πάνω σε διεπιστημονικά έργα. Παρουσιάζω το

eTwinning στους συναδέλφους μου ως μια μέθοδο διδασκαλίας.»

Αρκετές δραστηριότητες που προτάθηκαν από τα έργα eTwinning έχουν επεκταθεί σε παράλληλες τάξεις και έχουν δοκιμαστεί από άλλους εκπαιδευτικούς στο σχολείο της. Το σχολείο υλοποίησε την προσομοίωση μελετών περιπτώσεων από τον χώρο των επιχειρήσεων και της δημιουργίας νεοφυών επιχειρήσεων (start-up) που προέκυψαν από το έργο eTwinning, εμπλέκοντας μαθητές της τέταρτης τάξης του τμήματος λογιστικής. Εξηγεί: «Πρότεινα να ενώσουμε τις δυνάμεις μας με τον καθηγητή της διοίκησης επιχειρήσεων για να εργαστούμε από κοινού σε αυτό το έργο. Μπορούμε να συνεργαστούμε και να δημιουργήσουμε μια προσομοίωση όπου οι μαθητές θα μπορούν να διευθύνουν τη δική τους εταιρεία. Θα ήταν μια εξαιρετική ευκαιρία να εφαρμόσουν στην πράξη τη θεωρία που διδάσκονται στο μάθημα της διοίκησης επιχειρήσεων.»

Επιπλέον, ορισμένοι καθηγητές γλώσσας και λογοτεχνίας συμπεριέλαβαν τα εικονιστορήματα στα σχέδια διδασκαλίας τους ως υλικό ανάγνωσης για τους μαθητές. Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2021/2022 διοργανώθηκε ειδική εκδήλωση βασισμένη στο εικονιστόρημα «MAUS» του Art Spiegelman για τον εορτασμό της Ημέρας Μνήμης του Ολοκαυτώματος, στην οποία συμμετείχε ολόκληρη η σχολική κοινότητα. Η Liliانا προσθέτει: «Για να δούμε τα πλεονεκτήματα της μάθησης βάσει έργου, χρειαζόμαστε διαθεματικά έργα τα οποία να ανταποκρίνονται στις ανάγκες διαφορετικών γνωστικών αντικειμένων και τομέων. Με αυτόν τον τρόπο οι εκπαιδευτικοί μπορούν να αναγνωρίσουν την αξία των έργων στον τομέα τους και να συνεργαστούν αποτελεσματικά.»

Αυτές οι καινοτόμες δραστηριότητες της τάξης έχουν χρησιμεύσει συχνά ως παραδείγματα για τη διατύπωση νέων ιδεών και τη δημιουργία παρόμοιων εμπειριών, εμπνέοντας άλλους εκπαιδευτικούς να εξερευνήσουν και να δοκιμάσουν διαφορετικές προσεγγίσεις και μεθοδολογίες στις δικές τους τάξεις, σημειώνει η Liliανα. Επιπλέον, οι δραστηριότητες αυτές έχουν προσφέρει πολύτιμες πληροφορίες για την προώθηση των συνεργειών και της συνεργασίας μεταξύ των εκπαιδευτικών σε διαθεματικές και ολοκληρωμένες ενότητες διδασκαλίας περιεχομένου και γλώσσας, ιδίως στο πρόγραμμα σπουδών της Αγωγής του πολίτη, το οποίο υλοποιήθηκε στο ιταλικό σχολικό σύστημα με μια διαθεματική προσέγγιση πριν από 3 χρόνια.

Οι γονείς ενημερώνονται, επίσης, για τις δραστηριότητες του eTwinning από την αρχή, οπότε και τους ζητείται να δώσουν τη συγκατάθεσή τους και τους παρουσιάζεται το θέμα και οι κατευθυντήριες γραμμές του έργου. Στον ιστότοπο του σχολείου δημοσιεύονται νέα και σύνδεσμοι για τα σημαντικότερα αποτελέσματα του έργου. Οι εκπρόσωποι των γονέων ενημερώνονται τακτικά σε περιοδικές συναντήσεις, αλλά, όπως αναφέρει η Liliανα, ήταν δύσκολο να υπολογίσει κανείς στην ενεργό συμμετοχή τους καθώς οι μαθητές της είναι πλέον μεγάλα παιδιά. Επιπλέον, άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, ενώσεις, τοπικοί φορείς ή άτομα που συνδέονται με το σχολείο μέσω των συνεισφορών τους ενημερώνονται, επίσης, σε τακτική βάση μέσω μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου από τον/την υπεύθυνο/-η εκπαιδευτικό του προγράμματος, ώστε να έχουν γνώση της προόδου των μαθητών. Η τοπική κοινότητα ενημερώνεται, επίσης, μέσω δελτίων τύπου και άρθρων στις τοπικές εφημερίδες, στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και στους ιστότοπους, ιδίως όταν τα έργα ολοκληρώνονται.

Η καινοτομία δεν είναι απλώς μια προσωρινή αλλαγή ή μια παραλλαγή, αλλά αντίθετα μια σημαντική στροφή προς νέες διαστάσεις της διδασκαλίας και της εκπαίδευσης των μαθητών, εξηγεί η Liliانا. Για να εξελιχθούν σε καλές πρακτικές, οι καινοτομίες αυτές πρέπει να είναι καλά σχεδιασμένες, να υποστηρίζονται κατάλληλα και να αξιολογούνται τακτικά από αρκετούς εκπαιδευτικούς. Ωστόσο, επισημαίνει ότι συχνά πρωταρχικό μέλημα των εκπαιδευτικών είναι η διδακτέα ύλη, ο αριθμός των τεστ που οφείλουν να υποβάλουν, οι βαθμολογίες και τα μετρήσιμα πρότυπα που εφαρμόζονται στις επιδόσεις των μαθητών στα διάφορα μαθήματα. Κατά συνέπεια, η μάθηση με βάση το περιεχόμενο και η επάρκεια ικανοτήτων παραμένουν στην κορυφή της λίστας των εκπαιδευτικών, με αποτέλεσμα να μη δημιουργείται ένα περιβάλλον μάθησης χωρίς αποκλεισμούς, όπου κάθε μαθητής ή μαθήτρια να μπορεί να βρει τον χώρο του/της για να σημειώσει προσωπική πρόοδο και να αναπτυχθεί.

Ως σύμμαχος της ανάπτυξης και της σταδιακής εφαρμογής καινοτόμων διδακτικών πρακτικών, η αποτελεσματική διοίκηση του σχολείου διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο. Είναι σημαντικό να παρακινήθούν οι νέοι εκπαιδευτικοί, οι μαθητές και οι οικογένειές τους για να πιστέψουν σε αυτές τις νέες μεθόδους διδασκαλίας και να τις δουν ως σύγχρονα και ενδιαφέροντα εργαλεία για τη σύγχρονη μάθηση, υπογραμμίζει η Liliανα. Όπως αναφέρει η ίδια, «για να υποστηρίξουν την εφαρμογή καινοτόμων διδακτικών πρακτικών, τα σχολεία ίσως χρειαστεί να εξασφαλίσουν ειδικούς και ανασχεδιασμένους χώρους, φυσικούς και ψηφιακούς τεχνολογικούς πόρους και ανανεωμένες μονάδες διδακτικού χρόνου. Οι πόροι αυτοί θα μπορούσαν να διευκολύνουν την ενσωμάτωση καινοτόμων μεθόδων διδασκαλίας και να διασφαλίσουν την

επιτυχή εφαρμογή τους, ενισχύοντας την εμπλοκή των μαθητών και προάγοντας ουσιαστικά μαθησιακά αποτελέσματα».

3.10. INS Ronda, Lleida, Ισπανία

Η Maria Isabel Vila Figuerola είναι εκπαιδευτικός στον κλάδο της επαγγελματικής κατάρτισης και διδάσκει μαθήματα στον τομέα της κοινωνικής φροντίδας εδώ και περισσότερα από 20 χρόνια. Σήμερα εργάζεται ως παιδαγωγική σύμβουλος στο Υπουργείο Παιδείας της Ισπανίας. Κατά τη συνέντευξη περιέγραψε τη δουλειά της στο επαγγελματικό σχολείο INS Ronda, όπου διδάσκει κυρίως ενήλικες μαθητές τα τελευταία χρόνια. Το ηλικιακό εύρος των μαθητών της κυμαίνεται από 12 έως 40 ετών, και ορισμένοι από αυτούς επέστρεψαν στο σχολείο για να αποκτήσουν διαφορετικές ειδικότητες ή προσόντα για νέες ευκαιρίες απασχόλησης. Οι μαθητές είτε πηγαioέρχονται καθημερινά στο σχολείο είτε μένουν σε διαμερίσματα που μοιράζονται στην πόλη όπου βρίσκεται το σχολείο.

ΕΡΓΑ ETWINNING: ΠΥΡΟΔΟΤΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ

«Είναι απαραίτητο να διδάσκονται και να παρουσιάζονται στους μαθητές επαγγελματικές ή τεχνικές δεξιότητες στις ειδικότητες που έχουν επιλέξει. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό εάν σκοπεύουν να κάνουν πρακτική άσκηση σε ΜΚΟ ή άλλες εταιρείες ή να κάνουν αίτηση για εργασία. Οι μαθητές πρέπει να κατανοήσουν τις σημαντικές δεξιότητες που θα κληθούν να εξασκήσουν στις διάφορες εταιρείες, ενώ είναι εξίσου σημαντικό να αναπτύξουν ήπιες ή εκγάρσιες δεξιότητες. Οι ικανότητες συνεργασίας, η υπευθυνότητα και η ικανότητα εργασίας μαζί με άλλους είναι βασικές δεξιότητες που πρέπει να διαθέτουν οι μαθητές κατά την είσοδό

τους στην αγορά εργασίας», δηλώνει η Maria Isabel.

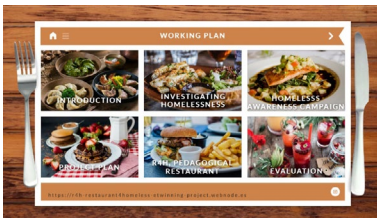
Από την εμπειρία της, έχει παρατηρήσει ότι το πρόγραμμα σπουδών ενδέχεται να μην είναι αρκετά ευέλικτο, ώστε να καλύπτει τόσο τις τεχνικές όσο και τις ήπιες δεξιότητες. Μέσω του eTwinning, όμως, της δόθηκε η ευκαιρία να εργαστεί για την ανάπτυξη και των δύο τύπων δεξιοτήτων, οι οποίες αποκτούν ολοένα και μεγαλύτερη σημασία στην αγορά εργασίας και στις επιχειρήσεις. Εκτός από τη διδασκαλία αυτών των δεξιοτήτων, έκανε και την αξιολόγηση τους μέσω ρουμπρίκας, συγκρίνοντας τις ικανότητες και τις ευθύνες των μαθητών κατά την ολοκλήρωση των εργασιών. Αυτό κατέστησε εφικτή μια πιο ολοκληρωμένη προσέγγιση της μάθησης.

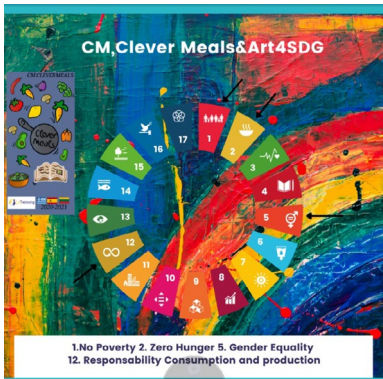
Η Maria Isabel αναφέρει ότι, καθώς είχε κυρίως ενήλικους μαθητές, ήταν αρκετά δύσκολο να βρει εταίρους με μαθητές της ίδιας ηλικίας. Τα μαθήματα που προσφέρονται στο επαγγελματικό σχολείο που εργάζεται είναι αντίστοιχα με αυτά που προσφέρονται σε πανεπιστήμια άλλων χωρών. Διδάσκει στους μαθητές της πώς να βοηθούν τους ανθρώπους που έχουν ανάγκη. Όπως εξηγεί, «πρέπει να είναι σε θέση να επικοινωνούν αποτελεσματικά, να εργάζονται συλλογικά και να κατανοούν καλά τα κοινωνικά ζητήματα και τον τρόπο αντιμετώπισής τους. Δεν αρκεί μόνο η τεχνική κατάρτιση, αλλά απαιτούνται και διαπροσωπικές δεξιότητες και ενσυναίσθηση προς τους άλλους. Είναι μια απαιτητική και συνάμα αντα-

ποδοτική δουλειά, που απαιτεί μεγάλη αφοσίωση και συνεπάγεται δέσμευση».

Το 2019 η Maria Isabel διύθυσε ένα έργο eTwinning με τίτλο «R4H. Restaurant4Homeless» με εταίρους από την Ελλάδα, την Ισπανία και την Ιταλία. Οι μαθητές που συμμετείχαν δημιούργησαν ένα εστιατόριο που είχε ως στόχο να προσφέρει κάτι παραπάνω από ένα απλό γεύμα, δηλαδή να παρέχει εκπαίδευση και υποστήριξη σε ανθρώπους που είναι ή κινδυνεύουν να μείνουν άστεγοι. Πρωταρχικός στόχος του έργου ήταν να σπάσει ο κύκλος της έλλειψης στέγης, της ανεργίας και της φτώχειας, βοηθώντας τους ανθρώπους να βρουν μια ικανοποιητική και ουσιαστική απασχόληση. Επιπλέον, οι μαθητές ανέλυσαν πώς η κλιματική αλλαγή επιδεινώνει την κατάσταση των αστέγων και προκαλεί την αύξηση του πληθυσμού των αστέγων στην Ευρώπη. Συνεργάστηκαν με μη κυβερνητικές οργανώσεις (ΜΚΟ), αναζήτησαν χρηματοδότηση, ήρθαν σε επαφή με την τοπική κοινότητα και δημιούργησαν το εστιατόριό τους. Η Maria Isabel δηλώνει: «Το eTwinning κατέστησε δυνατή τη συνεργασία των ΜΚΟ, επιτρέποντας την ενσωμάτωση πρακτικών δραστηριοτήτων σύμφωνα με τον κατευθυντήριο άξονα του έργου.» Για παράδειγμα, το έργο αυτό προέβλεπε τη συμμετοχή κοινωνικών φορέων για τη δημιουργία μιας επιχείρησης που θα υποστήριζε άστεγους στην πορεία τους προς την απασχόληση. Επιπλέον, έγραψαν μια ιστορία για παιδιά ηλικίας 3 έως 5 ετών, εξηγώντας γιατί κάποιοι άνθρωποι δεν βρίσκουν δουλειά σε κάποια φάση της ζωής τους, ενώ επεσήμαναν ότι πρόθεσή τους δεν ήταν να αποκρύψουν τη σκληρή πραγματικότητα που αντιμετωπίζουν οι άνθρωποι αυτοί.

Το 2020 εγκαινιάστηκε το έργο «CM: Clever Meals» με εταίρους από την Ελλάδα, τη Λιθουανία και την Πολωνία.

Το έργο είχε ως στόχο την παροχή απλών και υγιεινών γευμάτων για την κάλυψη των διατροφικών αναγκών των ανθρώπων σε όλο τον κόσμο, ενώ ταυτόχρονα παρείχε χώρους εργασίας με κοινωνικό σκοπό. Οι συμμετέχοντες διερεύνησαν, επίσης, τη σχέση μεταξύ των στόχων του έργου και των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης του ΟΗΕ (φτώχεια, μηδενική πείνα, ισότητα των φύλων και υπεύθυνη κατανάλωση και παραγωγή). Κατά τη διάρκεια του έργου, η ομάδα επεξεργάστηκε ιδέες για τη δημιουργία μιας θεραπευτικής σούπας στιγμής, καθώς όλα τα συστατικά της θα ήταν αφυδατωμένα και θα ήταν εύκολο να διανεμηθεί σε όλη την Ευρώπη. Δυστυχώς, όταν έψαχναν εταιρεία για την παραγωγή του προϊόντος, διαπίστωσαν ότι η διαδικασία ήταν κοστοβόρα. Το 2018 είχαν ξεκινήσει το έργο «ORFI Restaurant — Our Restaurant Fostering Inclusion» με εταιρείες από την Ελλάδα, την Ιταλία και τη Σερβία. Στόχος ήταν η προώθηση της ένταξης και η συνεργασία με ΜΚΟ που ασχολούνται με άτομα με αναπηρίες. Από κοινού δημιούργησαν κατευθυντήριες γραμμές για τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε εστιατόρια σύμφωνα με τις ανάγκες τους.

Όπως σχολιάζει η Maria Isabel, η τάξη αποκτά μια νέα διάσταση με τα έργα

eTwinning. Οι μαθητές κινητροδοτούνται και ανυπομονούν να συνεργαστούν με μαθητές από άλλες χώρες, γεγονός που σημαίνει ότι αυτά τα έργα δίνουν ζωή, προσδίδουν καινοτομία και πλούτο στα μαθήματα, επεκτείνοντας τη μάθηση πέρα από τα στενά όρια της τάξης. Σύμφωνα με τη Maria Isabel, οι μαθητές αυτής της ηλικίας εκτιμούν την εκπαιδευτική καινοτομία που σχετίζεται με τη μελλοντική εργασιακή τους πραγματικότητα. Τα έργα eTwinning προσφέρουν διαχειρίσιμες προκλήσεις, που τους προετοιμάζουν για τις επερχόμενες επαγγελματικές ανάγκες. Τα έργα αυτά έχουν ως αντικείμενο κοινωνικά ζητήματα που σχετίζονται με το περιβάλλον των μαθητών και τις τρέχουσες επαγγελματικές προκλήσεις. Δουλεύοντας σε διεθνές επίπεδο, οι μαθητές αποκτούν πλούσιες μαθησιακές εμπειρίες που ενισχύουν την εκπαίδευσή τους.

ΣΧΟΛΕΙΑ ETWINNING: ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΜΙΑΣ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

«Τα έργα eTwinning αποτέλεσαν πολύτιμη εμπειρία για το σχολείο μας. Δημιουργήσαμε διεθνείς συνεργασίες, ανταλλάξαμε βέλτιστες πρακτικές και αποκτήσαμε νέες γνώσεις για τη διδασκαλία και τη μάθηση. Οι μαθητές μας ωφελήθηκαν από τη συνεργασία με μαθητές από άλλες χώρες, βελτιώνοντας τις γλωσσικές και ψηφιακές τους ικανότητες και αναπτύσσοντας την πολιτισμική τους συνείδηση. Συνολικά, το eTwinning αποδείχθηκε ένας πολύτιμος πόρος για την παροχή διεθνούς εκπαίδευσης υψηλής ποιότητας στους μαθητές μας», δηλώνει η Maria Isabel.

Ανατρέχοντας στο πώς ήταν το σχολείο της πριν από 6-7 χρόνια, αναφέρει ότι έχουν γίνει αρκετές αλλαγές. Πλέον οι μαθητές έχουν τη δυνατότητα να λάβουν την εκπαίδευσή τους σε επαγγελματικές σχολές άλλων ευρωπαϊκών χωρών, ενώ η αγγλική γλώσσα είναι

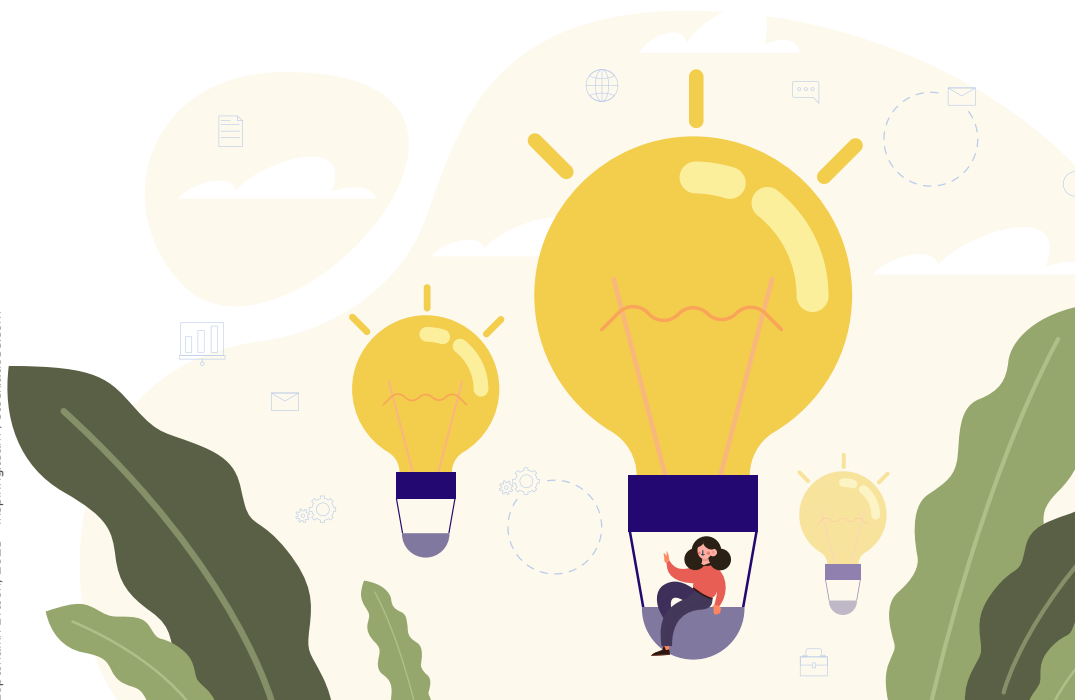

πιο διαδεδομένη στα μαθήματα και οι εκπαιδευτικοί έχουν μεγαλύτερη εμπειρία στη δικτύωση και παρακολουθούν προγράμματα κατάρτισης επιδιώκοντας να βελτιώνονται και να παραμένουν ενημερωμένοι, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες της αγοράς εργασίας.

Η απονομή του εθνικού βραβείου eTwinning και η αναγνώριση του έργου της έπαιξαν σίγουρα ρόλο σε αυτό. Η δικτύωση με άλλους εκπαιδευτικούς και με σχολεία μέσω του προγράμματος τη βοήθησε, επίσης, να δημιουργήσει νέες ευκαιρίες και διασυνδέσεις. Όπως τονίζει, «το να είναι κανείς ανοιχτό-μυαλος είναι ζωτικής σημασίας, και κυρίως πρέπει η διδακτική ομάδα να είναι διατεθειμένη να υιοθετήσει νέες πρακτικές που ευθυγραμμίζονται με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Είναι, επίσης, ζωτικής σημασίας να δημιουργηθούν ευκαιρίες μάθησης που να εμπλέκουν τις επιχειρήσεις και να προσφέρουν δυνατότητες για πρακτική και χειροπιαστή κατάρτιση. Η συνεργασία αυτή συμβάλλει στη βέλτιστη προετοιμασία των μαθητών».

Ένα ακόμα πλεονέκτημα για τους ενήλικους μαθητές της είναι η ευκαιρία που τους δίνεται για διεθνή διαδικτυακή συνεργασία, καθώς ορισμένοι από αυτούς δεν μπορούν να ταξιδέψουν στο εξωτερικό για προσωπικούς λόγους. Ωστόσο, εξακολουθούν να έχουν ευκαιρίες να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους συνεργαζόμενοι διαδικτυακά με τους νεότερους συμμαθητές τους.

«Το σχολείο μας έχει προσαρμοστεί στις αλλαγές καθώς οι ειδικότητές μας είναι άμεσα συνδεδεμένες με τις υπηρεσίες σε επίπεδο κοινότητας, γεγονός που απαιτεί από εμάς να συμβαδίζουμε με τις εξελισσόμενες ανάγκες της κοινότητας. Αυτό μας δίδαξε την αξία της ευελιξίας και της απελευθέρωσης από άκαμπτες δομές. Το άνοιγμα στην αλλαγή είναι το κλειδί της επιτυχίας στον τομέα μας», *καταλήγει.*

Η καινοτομία είναι ένας όρος που έχει αποκτήσει εξεχούσα θέση στην εκπαίδευση τις τελευταίες δεκαετίες και συχνά θεωρείται βασικός **μοχλός προόδου και καθοριστικός παράγοντας για την ικανοποίηση των μεταβαλλόμενων αναγκών των μαθητών και της κοινωνίας**. Στο πλαίσιο αυτό έχουν διαμορφωθεί διάφορες πολιτικές και πρακτικές στην ΕΕ για την ενθάρρυνση και την υποστήριξη της εισαγωγής και της υλοποίησης καινοτόμων δράσεων στη σχολική εκπαίδευση, τις οποίες το παρόν βιβλίο επιχειρεί να καταδείξει μέσα από παραδείγματα έργων eTwinning και σχολικών πρακτικών που εφαρμόζονται στα Σχολεία eTwinning.

Από το 2005 **το eTwinning θεωρείται μια καινοτομική εκπαιδευτική πρακτική** που υποστηρίζει τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές ώστε να ενισχύσουν τις βασικές τους δεξιότητες στη διεθνή συνεργασία σε έργα με ποικίλα θέματα. Τα έργα και οι πρακτικές eTwinning που παρουσιάζονται σε αυτό το βιβλίο δείχνουν πώς μπορούν να καλλιεργηθούν οι γνωστικές, κοινωνικές και συναισθηματικές δεξιότητες των μαθητών, όπως αυτές περιγράφονται στο LifeComp. Οι δεξιότητες αυτές είναι απαραίτητες για την ευημερία στο σχολείο και στη ζωή, όπως αποτυπώνεται στη σύσταση του Συμβουλίου «**Δρόμοι προς τη σχολική επιτυχία**». Επιπλέον, τόσο τα έργα eTwinning όσο και οι σχολικές πρακτικές που εφαρμόζονται στα Σχολεία eTwinning αποτελούν απτά παραδείγματα υλοποίησης των προτεραιοτήτων που προσδιορίζονται στο DEAP, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης ψηφιακών δεξιοτήτων και της υψηλής ποιότητας, χωρίς αποκλεισμούς και προσβάσιμης ψηφιακής εκπαίδευσης, που υποστηρίζονται από την ευρωπαϊκή συνεργασία. Οι περιγραφές των εκπαιδευτικών δείχνουν, επίσης, πώς το eTwinning προώθησε τη μακτή μάθηση μέσω μιας μελετημένης και τεκμηριω-

μένης παιδαγωγικής προσέγγισης, που περιλαμβάνει την ενεργητική μάθηση, τη συνεργατική μάθηση και την εξατομικευμένη μάθηση, στοιχεία της καινοτόμου εκπαίδευσης σύμφωνα με το [ευρωπαϊκό πλαίσιο κατάρτισης 2030](#).

Οι 10 μελέτες περιπτώσεων από τα Σχολεία eTwinning δείχνουν ότι τα βασικά χαρακτηριστικά της καινοτομίας στην εκπαίδευση είναι τα ακόλουθα.

- Η καινοτομία είναι **προσωποκεντρική**, απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς ή/και μαθητές, με στόχο την παροχή ενός εναλλακτικού, ελκυστικότερου τρόπου μάθησης.
- **Οι μαθητές θα πρέπει να έχουν την ευκαιρία να αναπτύξουν καινοτόμες πρακτικές στην τάξη**, ενώ οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να λειτουργούν ως συντονιστές.
- **Οι γονείς είναι σημαντικόι παράγοντες όσον αφορά την υποστήριξη της καινοτομίας**, ενώ η συνεργασία μεταξύ οικογένειας και σχολείου είναι απαραίτητη για τη βέλτιστη υποστήριξη και την αποτελεσματική προετοιμασία των μαθητών.
- **Μια διοικητική ομάδα του σχολείου η οποία είναι υποστηρικτική**, ενθαρρύνει την ανάληψη πρωτοβουλιών και είναι ανοιχτή σε νέες ιδέες μπορεί να δημιουργήσει ένα περιβάλλον που ευνοεί την καινοτομία.

- **Η συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών** μπορεί να συνδράμει την καινοτομία, παρέχοντας ένα δίκτυο υποστήριξης για όσους δυσκολεύονται να εγκαταλείψουν τη ζώνη άνεσής τους και δείχνοντάς τους ότι η υιοθέτηση της αλλαγής και η δοκιμή νέων τρόπων είναι εφικτές.
- Τις περισσότερες φορές η καινοτομία αξιοποιεί τεχνολογικά μέσα, ωστόσο η **τεχνολογία δεν συνιστά (πάντα) από μόνη της καινοτομία.**
- Η προετοιμασία των μαθητών για το μέλλον απαιτεί την ανάπτυξη βασικών δεξιοτήτων και ικανοτήτων, όπως είναι η δημιουργικότητα, η κριτική σκέψη, η επίλυση προβλημάτων και η συνεργασία. Η καινοτομία στην εκπαίδευση είναι ζωτικής σημασίας για την επίτευξη αυτού του στόχου.
- Η εξατομικευμένη μάθηση και οι διαφοροποιημένες ευκαιρίες για τους μαθητές χάρη στις καινοτόμες πρακτικές στην εκπαίδευση αποτελούν απαραίτητα στοιχεία για την προετοιμασία των μαθητών ώστε να εξελιχθούν στο παγκόσμιο και ανταγωνιστικό εργατικό δυναμικό του 21ου αιώνα.
- Η επαγγελματική ανάπτυξη είναι απαραίτητη ώστε οι εκπαιδευτικοί να αποκτήσουν σιγουριά και

να δοκιμάσουν έτσι καινοτόμες πρακτικές.

- Η αναγνώριση μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο, καθώς οι εκπαιδευτικοί που αισθάνονται ότι το έργο τους αναγνωρίζεται είναι πιθανότερο να συνεχίσουν προς αυτή την κατεύθυνση και να εμπνεύσουν και άλλους.
- Ένα από κοινού καταρτισμένο σχολικό πλάνο μπορεί να επιτρέψει την κλιμάκωση των καινοτόμων πρακτικών της τάξης σε επίπεδο σχολείου.

Βάσει των μελετών περιπτώσεων, οι εκπαιδευτικοί δήλωσαν ότι **η συμμετοχή τους στο eTwinning τούς έδωσε τη δυνατότητα να εισαγάγουν καινοτόμες πρακτικές στις τάξεις τους και, σε ορισμένες περιπτώσεις, η καινοτομία αυτή κατέληξε να εφαρμοστεί σε επίπεδο σχολείου.** Για παράδειγμα, οι εκπαιδευτικοί τόνισαν ότι η συμμετοχή τους στο eTwinning προσέδωσε μια ευρωπαϊκή διάσταση στο σχολείο τους, παρέχοντάς τους τα εφόδια για να αξιοποιήσουν άλλες ευκαιρίες που προσφέρει το πρόγραμμα Erasmus+. **Η ιδιότητα του Σχολείου eTwinning διευκόλυνε τη διαδικασία, καθώς τα σχολεία υιοθέτησαν αυτές τις πρακτικές και ανοίχτηκαν περισσότερο στην κοινότητα.** Καθώς η αλλαγή είναι αναπόφευκτη, τα σχολεία πρέπει να παραμένουν δεκτικά ως προς τις νέες εξελίξεις και να συμβαδίζουν με το ταχύτατα εξελισσόμενο τοπίο. Οι καινοτόμες εκπαιδευτικές πρακτικές είναι απαραίτητες για να αποκτήσουν οι νέοι τις δεξιότητες που

χρειάζονται για να αντεπεξέλθουν στον 21ο αιώνα.

Γενικά, το κυριότερο μήνυμα αυτού του βιβλίου είναι ότι **η καινοτομία μπορεί να λάβει πολλές μορφές, ανάλογα με την οπτική, τις δεξιότητες και τις προηγούμενες εμπειρίες**. Για ορισμένους αυτό μπορεί να σημαίνει την ενσωμάτωση τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών στην τάξη, ενώ για άλλους μπορεί να σημαίνει την ανάπτυξη και εφαρμογή νέων μεθόδων διδασκαλίας ή σχεδίων προγράμματος σπουδών. **Ο υποκειμενικός χαρακτήρας της καινοτομίας είναι αυτό που καθιστά δύσκολο τον ορισμό της ως έννοιας, αλλά δημιουργεί, επίσης, ευκαιρίες για δημιουργικές και ποικίλες προσεγγίσεις για τη βελτίωση της μαθησιακής εμπειρίας.**

Όπως επισημαίνουν οι εκπαιδευτικοί που συνεισέφεραν στο παρόν βιβλίο, η καινοτομία αφορά κυρίως την υιοθέτηση μιας προοδευτικής νοοτροπίας και την πρόθεση να εξερευνήσει κανείς νέες και διαφορετικές προσεγγίσεις για την επίλυση προβλημάτων.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΗΣΤΕ ΜΕ ΤΗΝ ΕΕ

Αυτοπροσώπως

Σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση υπάρχουν εκατοντάδες κέντρα Europe Direct. Μπορείτε να βρείτε τη διεύθυνση του πλησιέστερου σ' εσάς κέντρου στο διαδίκτυο (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_el).

Τηλεφωνικώς ή γραπτώς

Η Europe Direct είναι μια υπηρεσία που απαντά στις ερωτήσεις σας για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Μπορείτε να επικοινωνήσετε με αυτή την υπηρεσία:

- καλώντας ατελώς τον αριθμό 00 800 6 7 8 9 10 11 (ορισμένα δίκτυα τηλεφωνίας ενδέχεται να χρεώνουν τις κλήσεις αυτές),
- καλώντας τον αριθμό +32 22999696,
- συμπληρώνοντας το ακόλουθο ηλεκτρονικό έντυπο: european-union.europa.eu/contact-eu/write-us_el.

ΒΡΕΙΤΕ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΕ

Στο διαδίκτυο

Πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση σε όλες τις επίσημες γλώσσες της ΕΕ είναι διαθέσιμες στον ιστότοπο Europa (european-union.europa.eu).

Στις εκδόσεις της ΕΕ

Μπορείτε να δείτε ή να παραγγείλετε εκδόσεις της ΕΕ στη διεύθυνση op.europa.eu/el/publications. Μπορείτε να ζητήσετε πολλαπλά αντίγραφα δωρεάν εκδόσεων επικοινωνώντας με την υπηρεσία Europe Direct ή με το τοπικό σας κέντρο τεκμηρίωσης (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_el).

Στη νομοθεσία της ΕΕ και σε σχετικά έγγραφα

Για πρόσβαση σε νομικές πληροφορίες της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου του συνόλου της ενωσιακής νομοθεσίας από το 1951 σε όλες τις επίσημες γλώσσες, μεταβείτε στον ιστότοπο EUR-Lex (eur-lex.europa.eu).

Στα ανοιχτά δεδομένα από την ΕΕ

Η πύλη data.europa.eu παρέχει πρόσβαση σε σύνολα ανοιχτών δεδομένων από τα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της ΕΕ. Τα εν λόγω δεδομένα μπορούν να καταφορτωθούν και να επαναχρησιμοποιηθούν δωρεάν, τόσο για εμπορικούς όσο και για μη εμπορικούς σκοπούς. Η πύλη παρέχει επίσης πρόσβαση σε πληθώρα συνόλων δεδομένων από τις ευρωπαϊκές χώρες.

Επικοινωνήστε μαζί μας

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το eTwinning, συμβουλευτείτε τον ιστότοπό μας: <https://school-education.ec.europa.eu/el/etwinning>.

Για ερωτήσεις σχετικά με το eTwinning, επικοινωνήστε μαζί μας μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη διεύθυνση:

eacea-eplus-etwinning@ec.europa.eu

Σχετικά με το European School Education Platform

Η Πλατφόρμα Ευρωπαϊκής Σχολικής Εκπαίδευσης, η οποία τέθηκε σε λειτουργία το 2022, είναι το σημείο συνάντησης για όλο το προσωπικό του σχολείου (από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα έως την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, συμπεριλαμβανομένης της αρχικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης), τους ερευνητές, τους υπευθύνους χάραξης πολιτικής και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς στον τομέα της σχολικής εκπαίδευσης.

Η Πλατφόρμα Ευρωπαϊκής Σχολικής Εκπαίδευσης είναι μια ενιαία πλατφόρμα η οποία ενσωματώνει τις προηγούμενες πλατφόρμες και υπηρεσίες του eTwinning, της Πύλης Σχολικής Εκπαίδευσης και της Ακαδημίας Εκπαιδευτικών. Από το 2022 η κοινότητα του eTwinning φιλοξενείται σε έναν χώρο περιορισμένης πρόσβασης εντός της Πλατφόρμας Ευρωπαϊκής Σχολικής Εκπαίδευσης. Πρόσβαση στον συγκεκριμένο χώρο έχει αποκλειστικά το προσωπικό σχολείων που έχει προηγουμένως επικυρωθεί από τους εθνικούς οργανισμούς υποστήριξης. Από την έναρξή του το 2005, το eTwinning έχει εξελιχθεί από πρωτοβουλία βάσης σε μια ενεργή σχολική κοινότητα με τη συμμετοχή περισσότερων από 1 053 000 εργαζομένων σε περισσότερα από 233 000 σχολεία, σε περισσότερες από 40 χώρες. Το eTwinning παρέχει μια ασφαλή ψηφιακή πλατφόρμα όπου οι εκπαιδευτικοί συμμετέχουν σε διάφορες δραστηριότητες, από τον σχεδιασμό και την υλοποίηση ευρωπαϊκών συνεργατικών έργων έως τη δικτύωση και από τη συμμετοχή σε εικονικές ομάδες έως την επαγγελματική ανάπτυξη και την αλληλοδιδασχία από ομοτίμους. Μέσω της πλατφόρμας του, η οποία είναι διαθέσιμη σε περισσότερες από 30 γλώσσες, το eTwinning προσφέρει στους εκπαιδευτικούς μια σειρά πόρων και ευκαιριών μάθησης. Τα θέματα που καλύπτουν αυτοί οι πόροι περιλαμβάνουν τα οφέλη της συμμετοχής στο eTwinning, τις δεξιότητες του 21ου αιώνα, τη χρήση των ΤΠΕ στην εκπαίδευση και τα kit έργων για έμπνευση και καθοδήγηση. Οι εγγεγραμμένοι εκπαιδευτικοί έχουν πρόσβαση στον χώρο περιορισμένης πρόσβασης της πλατφόρμας, που ονομάζεται «περιοχή eTwinning».

Η Πλατφόρμα Ευρωπαϊκής Σχολικής Εκπαίδευσης και η κοινότητα eTwinning χρηματοδοτούνται από το Erasmus+, το ευρωπαϊκό πρόγραμμα για την εκπαίδευση, την κατάρτιση, τη νεολαία και τον αθλητισμό. Πρόκειται για πρωτοβουλίες της Γενικής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης, Νεολαίας, Αθλητισμού και Πολιτισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Τη λειτουργία της πλατφόρμας έχει αναλάβει το Ευρωπαϊκό Σχολικό Δίκτυο (συντονισμός, περιεχόμενο και υπηρεσίες) και η Tremend Software Consulting SRL (τεχνική υποδομή) βάσει συμβάσεων παροχής υπηρεσιών με τον Ευρωπαϊκό Εκτελεστικό Οργανισμό Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η κοινότητα του eTwinning οφείλει επίσης την ύπαρξή της στη συνδρομή των εθνικών οργανισμών υποστήριξης, οι οποίοι χρηματοδοτούνται από το Erasmus+ βάσει συμφωνιών επιχορήγησης με τον Ευρωπαϊκό Εκτελεστικό Οργανισμό Εκπαίδευσης και Πολιτισμού, και των υποστηρικτικών εταιρών.

